Przyjmujemy Pana Jezusa

Przyjmujemy Pana Jezusa

Materiały dydaktyczne
dla klasy III
szkoły podstawowej

Opole 2019

Imprimatur
Za zezwoleniem Kurii Diecezjalnej w Opolu.
Opole, 28.04.2015 r. WK/1-3/2015/3/C

Materiały dydaktyczne do nauczania religii dla klasy III szkoły podstawowej
według programu „Czekając na Jezusa”

Wydanie V

Redakcja
Ks. Marcin Wilczek

Autorzy
dr Edyta Bem, s.M. Leonia Pyrek AM

Ilustracje
Artur Wilpert

Konsultacje katechetyczne
s.M. Radosława Jeleń AM, dr Anna Nycz, ks. Marcin Ogiolda, dr Róża Wilczek

© Copyright by Wydawnictwo i Drukarnia św. Krzyża
w Opolu

ISBN 978-83-7342-451-7

Skład i druk
Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża w Opolu
45-007 Opole, ul. Katedralna 8A
Tel. 77 44 17 140, e-mail: sekretariat@wydawnictwo.opole.pl
Sklep internetowy: www.wydawnictwo.opole.pl
Drukarnia: www.drukujunas.eu

Drogie Dzieci!

Minął czas wakacji i odpoczynku. Zapewne każde z Was nabrało wiele sił i entuzjazmu, aby teraz ze zdwojoną siłą rozpocząć naukę w nowym roku szkolnym. Wracacie radosne i wypoczęte do szkolnych zajęć, do Waszych kolegów i koleżanek. Rozpoczynacie bardzo ważny czas katechetyczny, otóż w tym roku będziecie przygotowywać się do bardzo osobistego przyjęcia Pana Jezusa do Waszych serc. W klasie pierwszej poznawałyście Boga, uczyłyście się, w jaki sposób można z Nim rozmawiać, gdzie można Go spotkać i w jaki sposób Go słuchać. W klasie drugiej nastąpiło głębsze poznanie i zaprzyjaźnienie się z Bogiem.

Klasa trzecia to czas kolejnych spotkań z Panem Jezusem, to bardzo wyjątkowy rok. To właśnie w klasie trzeciej każde z Was przyjmie dwa sakramenty. Najpierw przystąpicie do sakramentu pokuty, w którym spotkacie się z Panem Jezusem miłosiernym, a następnie przyjmiecie Go do Waszych serc w sakramencie Eucharystii. Zanim do tego dojdzie, musicie się dobrze przygotować do tych ważnych wydarzeń. Dlatego dziś oddaję w Wasze ręce kolejny podręcznik, który ma Wam pomóc w poznawaniu ważnych prawd naszej wiary.

Życzę każdemu z Was, abyście zawsze pamiętały, że Chrystus czeka na każdego i bardzo mocno pragnie wszystkich przytulić do swego miłosiernego serca.

Polecając Was, Drogie Dzieci, Waszych Rodziców, Opiekunów i Katechetów Sercu Pana Jezusa, udzielam Bożego błogosławieństwa.

+ Andrzej Czaja
biskup opolski

Opole, dnia 26 czerwca 2015 r.

– zapamiętaj

– narysuj, wykonaj

– pokoloruj

– do wycięcia z dodatku na końcu podręcznika

– piosenka do wspólnego śpiewania

– modlitwa

– zadanie domowe

I

Bóg pragnie zamieszkać w naszych sercach

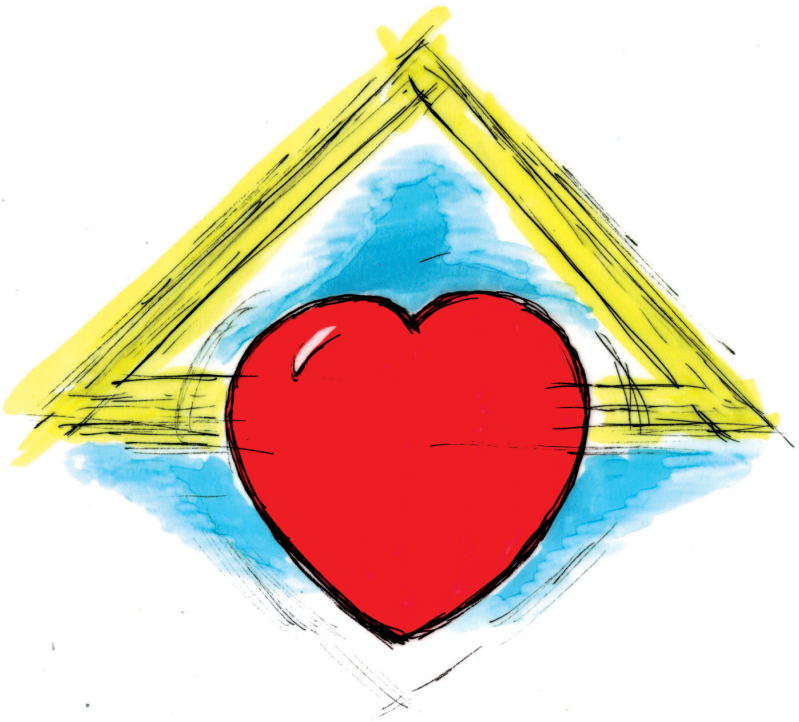

Wielkie przygotowanie – Pan Jezus coraz bliżej mojego serca

Przygotuję Ci serce, o Chryste, takie jasne, radosne i czyste… (z pieśni)

Skończyły się wakacje. Zapewne długo będziemy je pamiętać i wspominać. Ale przed nami ważniejsze sprawy. Rozpoczynamy nie tylko nowy rok szkolny, ale rozpoczynamy WIELKIE PRZYGOTOWANIE. Zaczynamy czas przygotowania do pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej. Dokładnie mówiąc – do pełnego uczestnictwa we Mszy Świętej. W czasie naszych lekcji będziemy się uczyć, jak dobrze przygotować się do przyjęcia tych sakramentów oraz poznamy *Katechizm*. Przed nami dużo pracy, ponieważ każdy, kto chce się przygotować do przyjęcia sakramentu pokuty i Eucharystii, musi się wiele nauczyć, by Pana Jezusa poznać i być blisko Niego.

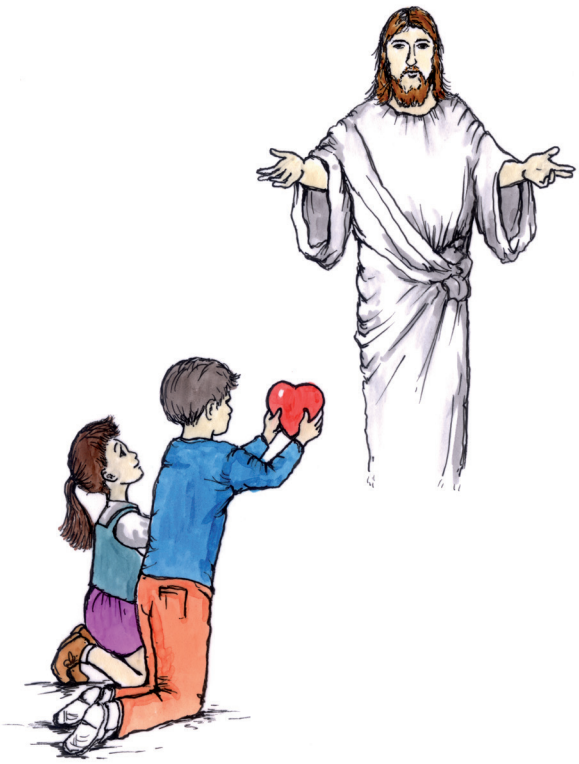

Zadanie

Wpisz i odczytaj rozsypane litery

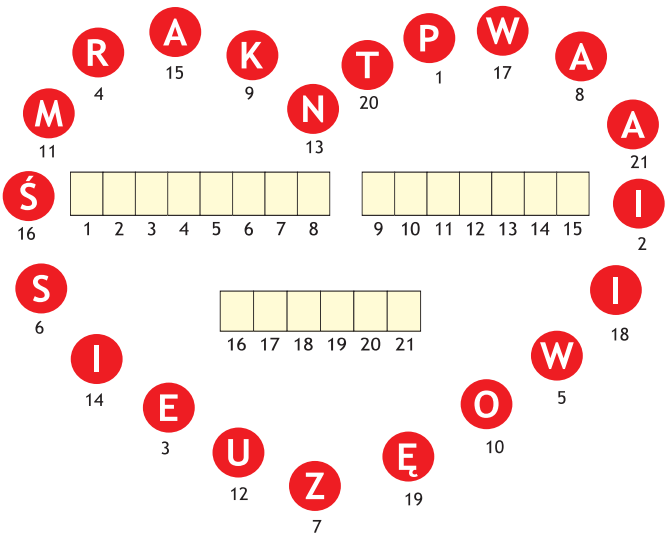

Otrzymaliśmy zaproszenie od Pana Jezusa, który przyjdzie do każdego z nas pod postacią chleba. W miejscu kropek wpisz swoje imię.

U progu tego szczególnego roku szkolnego, serdecznie zapraszam Ciebie ..... do bardzo ważnego spotkania ze Mną. Już niedługo przyjmiesz Mnie w Komunii Świętej i wiem, jak bardzo cieszysz się na ten moment. Ja też się bardzo cieszę. Zapewne Kochany(a) ..... chcesz się na ten dzień dobrze przygotować, dlatego przyjmij kilka wskazówek:
– pamiętaj o codziennej modlitwie rano i wieczorem,
– bądź zawsze obecny na niedzielnej i szkolnej Mszy Świętej,
– staraj się dobrze uczyć w szkole,
– pomagaj innym i dobrze się zachowuj.
W oczekiwaniu na Wielkie Spotkanie

Pan Jezus

Piosenka

Przygotuję Ci serce, o Chryste,
Przygotuję Ci serce niewinne.
Takie jasne, radosne i czyste.
Przygotuję Ci serce, o Chryste.

Przygotuję Ci serce ofiarne,
Precz odrzucę, co kusi i wabi.
Przygotuję nadzieją i wiarą.
Przygotuję Ci serce ofiarą.

Jestem dzieckiem Boga

Ojcze nasz, któryś jest w niebie…

(Modlitwa Pańska)

Pan Jezus, na prośbę Apostołów, nauczył ich modlitwy, którą i my dobrze znamy. Rozpoczyna się ona od słów: „Ojcze nasz, któryś jest w niebie”. Są to słowa bardzo ważne, ponieważ przypominają nam, że jesteśmy dziećmi Bożymi. Każdy człowiek jest podobny do Boga, gdyż został stworzony na Jego obraz i podobieństwo oraz otrzymał od Boga duszę nieśmiertelną. Pan Jezus pouczał nas, że Bóg jest dobrym Ojcem, który zna nasze potrzeby, opiekuje się nami, przebacza nam grzechy i czeka na nas w niebie.

Zadanie

Dokończ zdanie:

BÓG JEST MOIM OJCEM, PONIEWAŻ .....

.....

Pytanie

Kim dla człowieka jest Pan Bóg?

Pan Bóg jest dla człowieka kochającym Ojcem.

W czym człowiek jest podobny do Boga?

Człowiek jest podobny do Boga, ponieważ został stworzony na Jego obraz i podobieństwo oraz ma duszę nieśmiertelną.

Zadanie

Dlaczego mówimy o sobie, że jesteśmy dziećmi Boga?

.....

.....

.....

Uzupełnij brakujące wyrazy w modlitwie „Ojcze nasz”.

Ojcze nasz, ... jest w niebie,
święć się imię .....;
przyjdź ....;
bądź .....Twoja jako w ....., tak i na ziemi.
Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj;
..... nam nasze winy,
jako i my ..... naszym winowajcom;
i nie wódź nas na....., ale nas .....
ode złego. Amen.

Poproś rodziców, by sprawdzili, czy dobrze opanowałeś modlitwę „Ojcze nasz”. W tym tygodniu módl się codziennie tą modlitwą.

Łaska Boża – duchowy dar z nieba dla człowieka

Beze Mnie nic nie możecie uczynić.

(J 15, 5)

Przez mękę i śmierć na krzyżu Pan Jezus wysłużył nam dar nadprzyrodzony, który konieczny jest do zbawienia. Ten dar nazywamy łaską Bożą. Jest ona przyjaźnią, którą Bóg obdarowuje człowieka. Przez łaskę możemy czynić dobro zasługujące na niebo.

Łaska Boża jest dwojaka: uczynkowa i uświęcająca.

Łaska uczynkowa to pomoc, której Bóg udziela człowiekowi do nawrócenia się z grzechów, do spełniania dobrych uczynków, do wytrwania w dobrym aż do śmierci.

Łaska uświęcająca oczyszcza duszę z grzechów ciężkich, czyni ją piękną i świętą. Człowiek traci łaskę uświęcającą przez grzech ciężki.

Pytanie

Co to jest łaska Boża?

Łaska Boża jest to dar nadprzyrodzony, którego Pan Bóg udziela nam w drodze do zbawienia.

Co to jest łaska uczynkowa?

Łaska uczynkowa jest to pomoc Boża do spełniania dobrych uczynków, potrzebnych do zbawienia.

Co to jest łaska uświęcająca?

Łaska uświęcająca jest to dar Boży, który daje nam życie nadprzyrodzone i czyni nas dziećmi Bożymi.

Zadanie

Połącz prawidłowe definicje z hasłem.

Jest to dar Boży, który daje nam życie nadprzyrodzone i czyni nas dziećmi Bożymi.

Jest to pomoc Boża do spełniania dobrych uczynków, potrzebnych do zbawienia.

Zadanie

Uzupełnij zdanie, wykorzystując podane wyrazy.

dobro, niebo, złączeni, Jezusem, łaskę

Kiedy jesteśmy ..... z Panem .....

poprzez ..... możemy czynić .....

zasługujące na ..... .

Napisz, co trzeba zrobić, aby nie stracić łaski Bożej.

.....

.....

.....

.....

Piosenka

1. Bóg jest miłością, zbawieniem darzy,
i kocha bardzo mnie, dziecię swe.

Ref.: Więc śpiewaj, duszo ma:
Bóg jest miłością,
Bóg jest miłością, miłuje mnie.

2. Jezusa posłał, wiernego Zbawcę,
aby do nieba prowadził mnie.

Ref.: Więc...

Zło grzechu w sercu człowieka

Dobro czyń, zła unikaj.

(św. Tomasz z Akwinu)

W sercu każdego człowieka ukryte jest pragnienie dobra. Dlatego zwykle staramy się postępować dobrze i każdego dnia czynimy wiele dobrego. Ale czasem nam to nie wychodzi, czasem o tym zapominamy, czasem nawet specjalnie robimy coś złego. Abyśmy wiedzieli, co jest dobre, a co jest złe, Pan Bóg bardzo dawno temu ogłosił Dziesięć przykazań Bożych. Jeśli ktoś świadomie i dobrowolnie przekracza te przykazania – popełnia grzech, czyli odwraca się od Pana Boga. Grzech jest największym nieszczęściem człowieka.

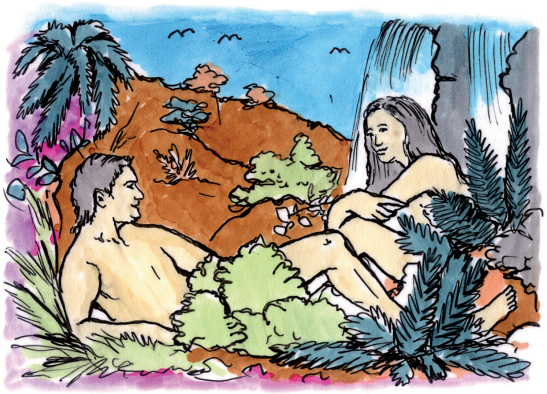

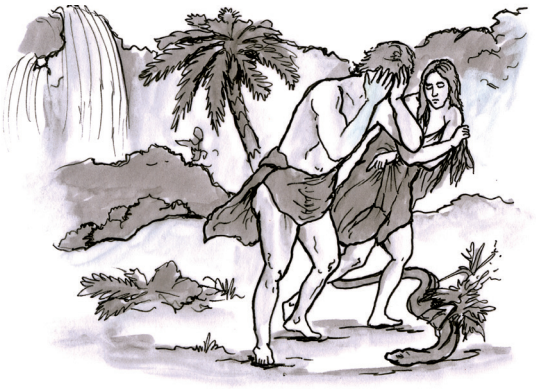

Pytanie

Co to jest grzech?

Grzech jest to odwrócenie się od Pana Boga, czyli świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych i kościelnych.

Zadanie

Pokoloruj na odpowiednie kolory zdania: na żółto – odnoszące się do łaski, na brązowo – odnoszące się do grzechu.

Nieposłuszeństwo wobec Pana Boga	Zerwana przyjaźń z Panem Bogiem
Bliskość Pana Boga	Ból, ciężka praca, śmierć
Dzięciętwo Boże	Życie wieczne
Szczęście wieczne	Oddalenie się od Pana Boga

Zadanie

Kiedy popełniamy grzech? Podkreśl zdania, które wskazują, że został popełniony grzech.

- **przekraczam przykazania Boże**
- **modlę się**
- **wybieram świadomie zło**
- **przekraczam przykazania kościelne**
- **pomagam innym**
- **odwracam się od Pana Boga**

Zapisz prawidłową definicję grzechu.
(wyrazy ułóż od największego do najmniejszego)

przekroczenie świadome kościelnych
przykazań dobrowolne Bożych

Grzech jest to ..... i .....

....

..... i .....

Nie każdy grzech jest taki sam

Bóg okazuje nam swoją miłość przez to, że Chrystus umarł za nas, gdyśmy byli jeszcze grzesznikami. (Rz 5, 8)

Nie wszystkie grzechy są jednakowe. Są grzechy lekkie i grzechy ciężkie.

Grzech ciężki, czyli śmiertelny, popełnia ten, kto zupełnie świadomie i dobrowolnie przekracza przykazania w rzeczy ważnej. Przez grzech ciężki człowiek odwraca się od Boga i traci łaskę uświęcającą.

Grzech lekki, czyli powszedni, popełnia ten, kto przekracza przykazania w małej rzeczy lub w rzeczy ważnej, ale nie całkiem świadomie i dobrowolnie. Grzech lekki „uszczupla” nam dar łaski Bożej.

Pytanie

Co to jest grzech ciężki, czyli śmiertelny?

Grzech ciężki, czyli śmiertelny, jest to świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych i kościelnych w rzeczy ważnej.

Co to jest grzech lekki, czyli powszedni?

Grzech lekki, czyli powszedni, jest to przekroczenie przykazań Bożych lub kościelnych w rzeczy małej lub w rzeczy ważnej, jednak nie całkiem świadomie i dobrowolnie.

Zadanie

Jakie warunki sprawiają, że grzech jest grzechem ciężkim? Oddziel wyrazy pionową kreską i napisz je.

świadomiedobrowolniewrzeczyważnej

1. .....

2. .....

3. .....

Modlitwa

Sprawdź, czy umiesz na pamięć formułę aktu żalu ze Mszy św. Jeśli nie potrafisz jej jeszcze samodzielnie wyrecytować, naucz się.

Spowiadam się Bogu wszechmogącemu i wam bracia i siostry, że bardzo zgrzeszyłem myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem: moja wina, moja wina, moja bardzo wielka wina. Przeto błagam Najświętszą Maryję, zawsze Dziewicę, wszystkich Aniołów i Świętych i was, bracia i siostry, o modlitwę za mnie do Pana Boga naszego.

Zadanie

Rozwiąż rebusy i zapisz otrzymane hasła.
Człowiek może zgrzeszyć:

M + ~~KR~~ A = Ą

.....

~~SZ~~ + ~~AD~~ + Ą

.....

~~NA~~ CIEL = NKIEM

.....

ZA 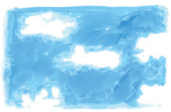 BO=DB +~~ZAD~~ M

.....

II

Bóg daje nam drogowskazy do dobrego życia

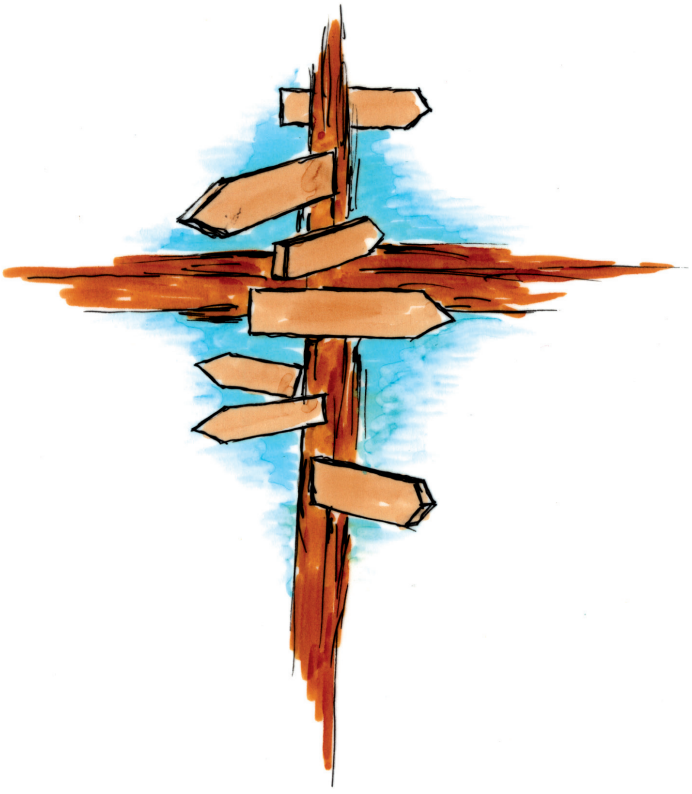

Przykazania – Boże prawo dla człowieka

Kiedy człowiek ignoruje przykazania, to nie tylko oddala się od Boga i odrzuca przymierze z Nim, ale również oddala się od (…) trwałego szczęścia. (Benedykt XVI)

Przykazania są formą przymierza (umowy), które Bóg zawarł ze wybranym ludem. Bóg zobowiązał się prowadzić lud wybrany i strzec go. Lud natomiast miał wypełniać Bożą wolę.

Przykazania otrzymał Mojżesz od Boga na dwóch kamiennych tablicach, na górze Synaj podczas wędrówki Ludu Bożego (Izraela) z niewoli egipskiej do Ziemi Obiecanej (Palestyny). Dziesięcioro Bożych przykazań nazywamy Dekalogiem.

Pierwsze trzy przykazania uczą nas, jak należy postępować wobec Pana Boga, a kolejne przypominają, jaka ma być nasza postawa wobec ludzi.

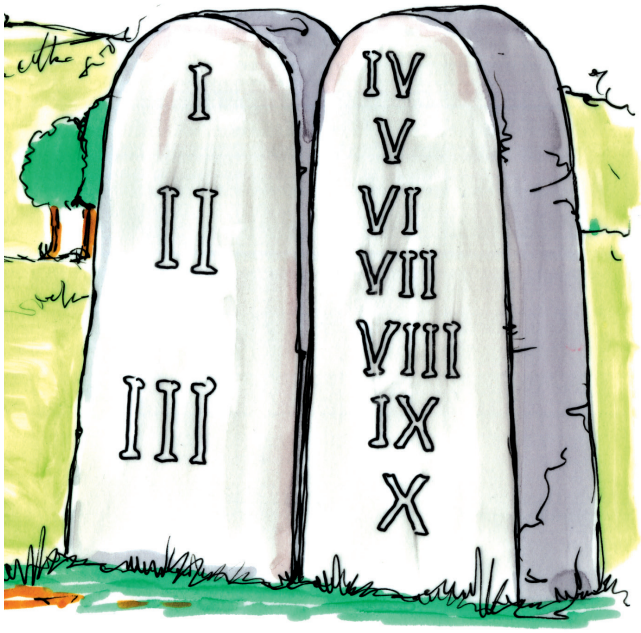

Zadanie

Odczytaj wiadomość, jaką Bóg zostawił dla każdego z nas.

P	N	R	K	Z	Y	E	J	S	A	T	I	G
.--.	-.	.-.	-.-	--..	-.--	.	.---	...	.-	-	..	--.

.--.	.-.	--..	.	...	-	.-.	--..	.	--.	.-	.---

.--.	.-.	--..	-.--	-.-	.-	--..	.-	-.	..	.-

Wpisz właściwy numer przykazania.

Nie zabijaj. ⬭

Pamiętaj, abyś dzień święty święcił. ⬭

Ani żadnej rzeczy, która jego jest. ⬭

Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną. ⬭

Czcij ojca swego i matkę swoją. ⬭

Nie cudzołóż. ⬭

Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno. ⬭

Nie kradnij. ⬭

Nie pożądaj żony bliźniego twego. ⬭

Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu. ⬭

Zadanie

Rozwiąż krzyżówkę i odpowiedz na pytanie: jak inaczej nazywamy Dziesięć przykazań Bożych.

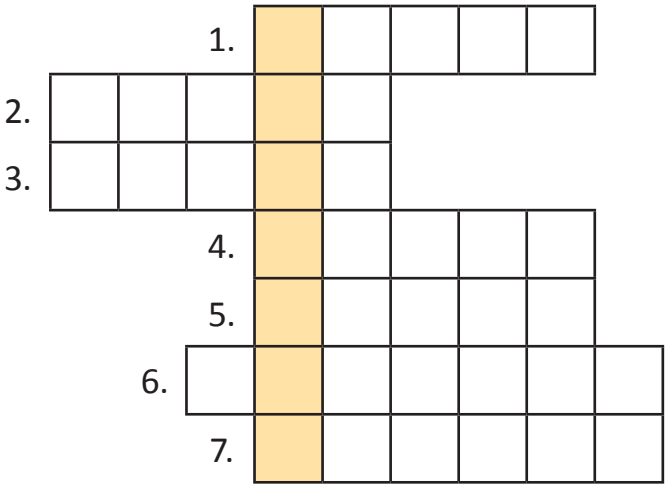

1. Co człowiek posiada nieśmiertelnego?
2. Kim dla człowieka jest Pan Bóg?
3. Może być uczynkowa lub uświęcająca.
4. Zwiastował Maryi, że będzie matką Syna Bożego.
5. Przekroczenie przykazań w małej rzeczy lub w rzeczy ważnej, ale nie całkiem świadomie i dobrowolnie to grzech…
6. Inaczej dom Boży.
7. Odwrócenie się od Pana Boga, czyli świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych i kościelnych to…

Dziesięć przykazań Bożych to inaczej

.....

Modlitwa

Panie Boże, pomóż mi zrozumieć przykazania, bo łatwiej mi jest być posłusznym wtedy, gdy rozumiem, dlaczego mogę coś zrobić, a czego innego unikać. Pomóż mi ich przestrzegać, abym żyjąc nimi, osiągnął szczęście wieczne. Amen.

Tylko Bogu oddajemy cześć – pierwsze przykazanie Boże

Panu, Bogu swemu, będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz. (Mt 4, 10)

W pierwszym przykazaniu Pan Bóg nakazuje, abyśmy wierzyli w prawdziwego Boga i tylko Jemu oddawali cześć Boską. Panu Bogu oddajemy cześć, jeśli wierzymy w Niego, ufamy Mu i Go kochamy. Mamy także czcić Matkę Bożą i świętych.

Cześć i chwałę Panu Bogu oddajemy w szczególny sposób przez modlitwę, która jest naszą rozmową z Nim samym. Powinniśmy się modlić rano i wieczorem, przed i po jedzeniu, przed i po nauce religii. Również w pokusach, niebezpieczeństwach i radościach. Modlimy się po to, aby Pana Boga uwielbić, czyli oddać Mu cześć i chwałę, dziękować za otrzymane dary, prosić o pomoc w potrzebach i przepraszać za grzechy.

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w pierwszym przykazaniu Bożym?

W pierwszym przykazaniu Pan Bóg nakazuje człowiekowi, by o swoim Stwórcy pamiętał, kochał Go, ufał i oddawał Mu chwałę.

Zadanie

Wykonaj działania matematyczne, zakreśl prawidłowy wynik, następnie zapisz literkę w odpowiednich krateczkach i odczytaj hasło.

	5 + 5	10	16
1		**J**	**S**
	12 – 7	5	8
2		**E**	**Y**
	16 + 4	21	20
3		**D**	**S**
	21 – 4	17	15
4		**T**	**O**
	3 x 3	9	10
5		**J**	**T**
	5 x 2	10	50
6		**E**	**J**
	22 – 13	8	9
7		**O**	**D**
	15 + 7	21	22
8		**W**	**E**
	5 x 3	13	15
9		**R**	**N**
	23 – 5	18	10
10		**B**	**A**
	1 x 6	6	12
11		**Ó**	**F**
	23 – 13	10	12
12		**G**	**O**

☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐
1	2	3	4		5	6	7	8	9		10	11	12

Zadanie

W jak sposób oddajemy cześć Panu Bogu?

.....

.....

.....

W tekście podkreśl te słowa, które mówią nam o tym, dlaczego się modlimy.

Modlimy się dlatego, aby Pana Boga uwielbić, czyli oddać Mu cześć i chwałę, dziękować za otrzymane dary, prosić o pomoc w potrzebach i przepraszać za grzechy.

Uzupełnij:

Dziecko Boże:

Wierzy w .....

Chętnie uczy się

.....

Chętnie się .....

Zachowuje się pobożnie w .....

Przypomnij sobie *Akt wiary, nadziei i miłości.*

Rachunek sumienia z pierwszego przykazania Bożego

Naszym obowiązkiem względem Boga jest wierzyć w Niego i świadczyć o Nim. (Katechizm Kościoła)

Grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu popełnia ten, kto Bogu nie wierzy, nie modli się, nieodpowiednio zachowuje się w kościele, wierzy w zabobony i wróżby.

Przeciwko temu przykazaniu grzeszy ten, kto:

– porzuca wiarę – przestaje chodzić do kościoła, lub z Kościoła się „wypisuje";
– nie modli się i ten, kto modli się byle jak;
– źle zachowuje się na lekcji religii, kto przez swoje zachowanie nie pozwala innym uczyć się o Panu Bogu;
– wierzy w bożki i oddaje im cześć;
– źle zachowuje się w kościele i na cmentarzu;
– wierzy we wróżby, horoskopy, zabobony, czary.

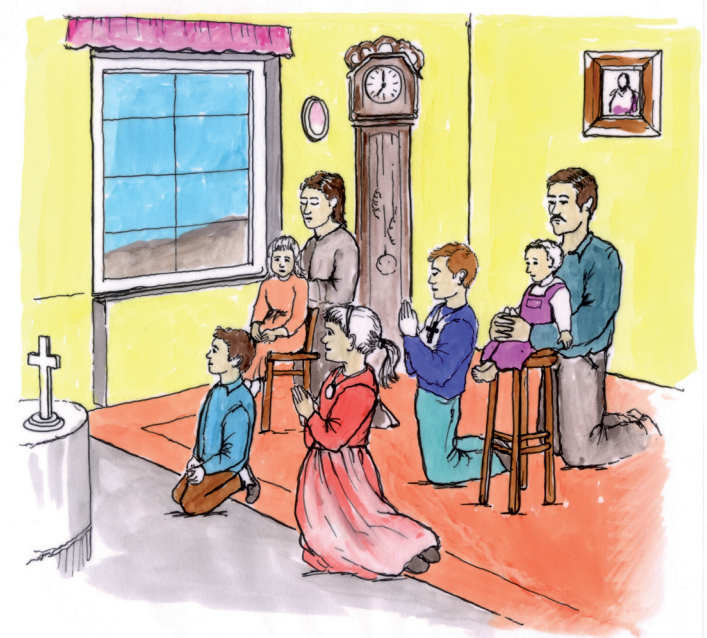

Pytanie

Kto grzeszy przeciw pierwszemu przykazaniu Bożemu?

Przeciw pierwszemu przykazaniu Bożemu grzeszy ten, kto nie dba o swoją wiarę, kto zapomina o Bogu w modlitwie, kto źle zachowuje się w kościele oraz ten, kto wierzy w zabobony i wróżby.

Zadanie

Spróbuj narysować współczesne bożki.

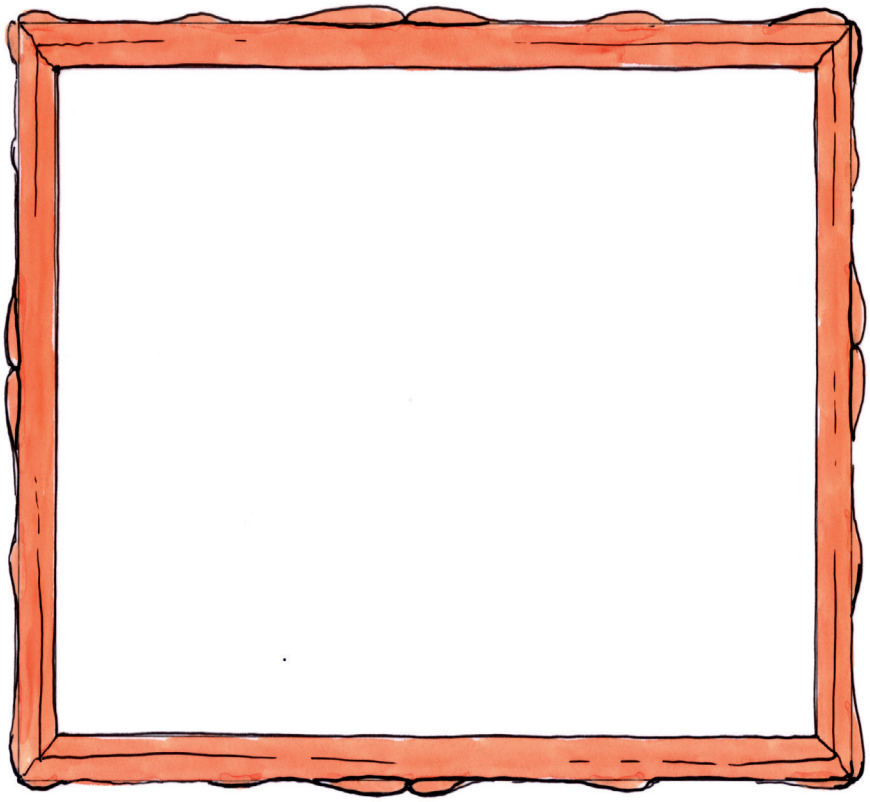

W czasie modlitwy wieczornej zastanów się, czy nie zgrzeszyłeś dziś przeciw pierwszemu przykazaniu Bożemu? Jeśli tak – to przeproś Boga.

Czcimy imię Pana Boga, Matki Bożej i świętych – drugie przykazanie Boże

Święte imię Jezus jest na ustach mych.

(z piosenki)

Pan Bóg jest święty. Dlatego imię Boże jest również święte. Każdy z nas, odmawiając modlitwę poranną i wieczorną, mówi: „Święć się imię Twoje”. W różnych językach imię Boga brzmi: po angielsku GOD, po niemiecku GOTT, po włosku DIO, po francusku DIEU. Świętym jest dla nas imię naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. Imię Boga mamy wymawiać z czcią i szacunkiem. Także imiona Matki Bożej i świętych należy wymawiać z poszanowaniem.

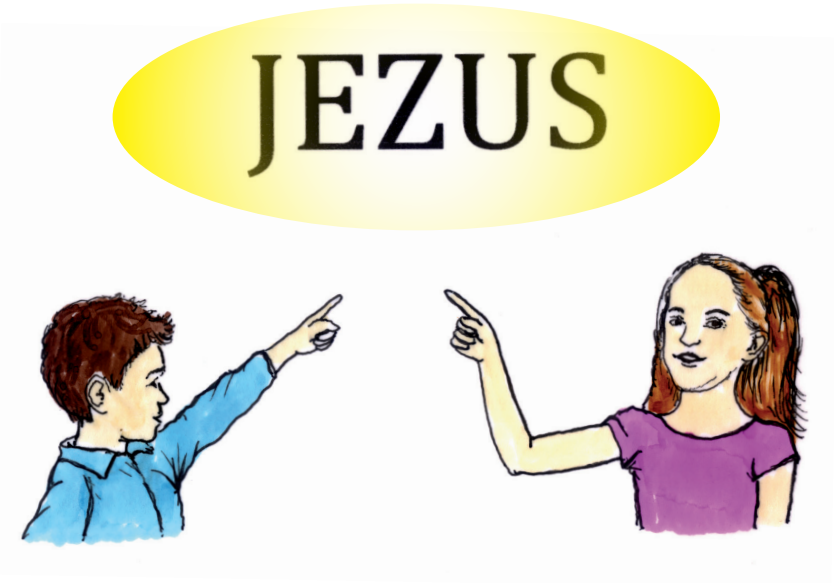

DRUGIE PRZYKAZANIE BOŻE wzywa, aby:
– wymawiać z szacunkiem imię Boga i świętych;
– szanować rzeczy poświęcone i miejsca święte (krzyże, obrazki, medaliki, figurki, różańce, kościoły, Pismo Święte);
– szanować osoby poświęcone Panu Bogu.

Pytanie

Co nakazuje Bóg w drugim przykazaniu?

W drugim przykazaniu Bóg nakazuje, abyśmy imię Boże oraz imiona świętych wymawiali ze czcią.

Zadanie

Napisz pozdrowienie, w którym używasz imienia Boga.

.....

.....

.....

Pokoloruj rzeczy poświęcone Bogu.

Zadanie

Święta siostra Faustyna Kowalska nauczyła nas aktu strzelistego. Zakoloruj jego słowa na kolor czerwony, tło na kolor żółty, a następnie napisz swój króciutki akt strzelisty, w którym będziesz wzywał Boga.

JEZU, UFAM TOBIE!

.....

.....

.....

.....

Piosenka

Święte imię Jezus (2x)
jest na ustach mych i w sercu mym,
w mocy Ducha uwielbiam Cię. (2x)
Nie ma w innym zbawienia,
gdyż nie dano nam ludziom
innego imienia,
w Nim zbawienie jest. (2x)

Rachunek sumienia z drugiego przykazania Bożego

Nie będziesz wzywał imienia Pana, Boga twego, do czczych rzeczy, gdyż Pan nie pozostawi bezkarnie tego, który wzywa Jego imienia do czczych rzeczy. (Wj 20, 7)

Przeciw drugiemu przykazaniu grzeszy ten, kto imię Boże lub imiona świętych wymawia lekkomyślnie, w żartach lub w gniewie. Także ten, kto przysięga niepotrzebnie lub fałszywie oraz używa wulgaryzmów.

Przeciwko temu przykazaniu grzeszy ten, kto:

– imię Boga i imiona świętych wymawia bez szacunku,
– nie szanuje rzeczy poświęconych Bogu,
– fałszywie przysięga,
– przeklina i używa wulgarnych słów.

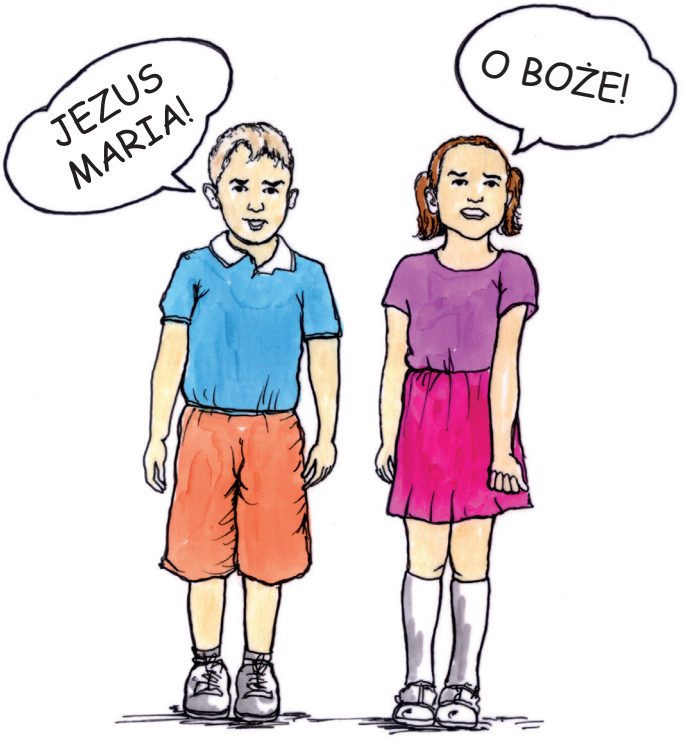

Pytanie

Kto grzeszy przeciw drugiemu przykazaniu?

Przeciw drugiemu przykazaniu grzeszy ten, kto nadużywa imion Boga i świętych, kto niepotrzebnie lub fałszywie przysięga oraz ten, kto przeklina.

Zadanie

Uzupełnij zdanie, wpisując poszczególne sylaby od największej do najmniejszej.

cza gnie przy żar

zwy tach wie je nia

Nie wolno wymawiać imienia Boga:

w ....

w ....

z ....

Zapisz rady, które Małgosia, Zosia i Kasia dały Wackowi, aby oduczyć go używania brzydkich słów.

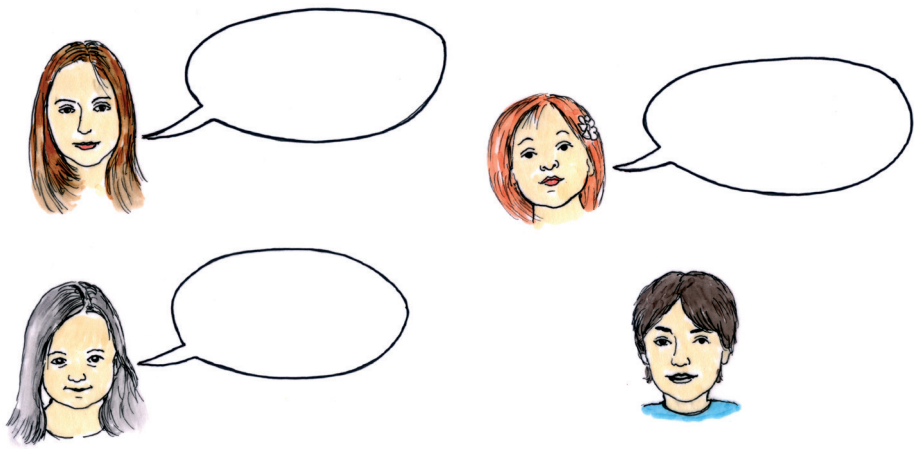

Niedziela – pamiątką Zmartwychwstania. Trzecie przykazanie Boże

Chrześcijanie świętują niedzielę i inne święta nakazane, uczestnicząc w Eucharystii Pana. (Katechizm Kościoła)

W Starym Testamencie lud Boży świętował szabat – na pamiątkę siódmego dnia w dziele stworzenia, gdy Bóg odpoczął. Od Zmartwychwstania Pana Jezusa wyznawcy Chrystusa świętują niedzielę, jako pamiątkę jego Zmartwychwstania, jest to pierwszy dzień tygodnia. Nazywamy go Dniem Pańskim. Dla prawdziwego uświęcenia niedzieli konieczny jest udział w Mszy świętej, bo wtedy w liturgii świętujemy śmierć i Zmartwychwstanie Pana Jezusa. Trzeba uważnie słuchać słowa Bożego, a gdy to jest możliwe, przyjąć Komunię Świętą. Od udziału w niedzielnej Mszy św. zwolnieni są tylko ludzie poważnie chorzy, więźniowie oraz ci, którzy naprawdę muszą pracować. Do świętowania niedzieli należy też wstrzymanie się od prac niekoniecznych, udział w popołudniowym nabożeństwie, odwiedzanie rodziny i znajomych (zwłaszcza chorych i starszych), czytanie książek i prasy religijnej, odpoczynek.

Zadanie

Pokoloruj obrazek.

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w trzecim przykazaniu?

W trzecim przykazaniu Pan Bóg nakazuje nam świętować niedzielę. Dla uczczenia Boga i na znak wiary obchodzimy także inne święta.

Zadanie

Odszyfruj zakodowaną wiadomość.

D	I	Z	K	S	E	Ń	A	P
...	/...	< >	{?	- - /	„;.	:, :	././	[...]

...	< >	/...	„;.	:, :	[...]	././	:, :	- - /	{?	/...

Dlaczego niedziela jest dniem świętym?

.....

.....

.....

.....

Zadanie

Rozwiąż krzyżówkę, a następnie uzupełnij zdanie w ramce.

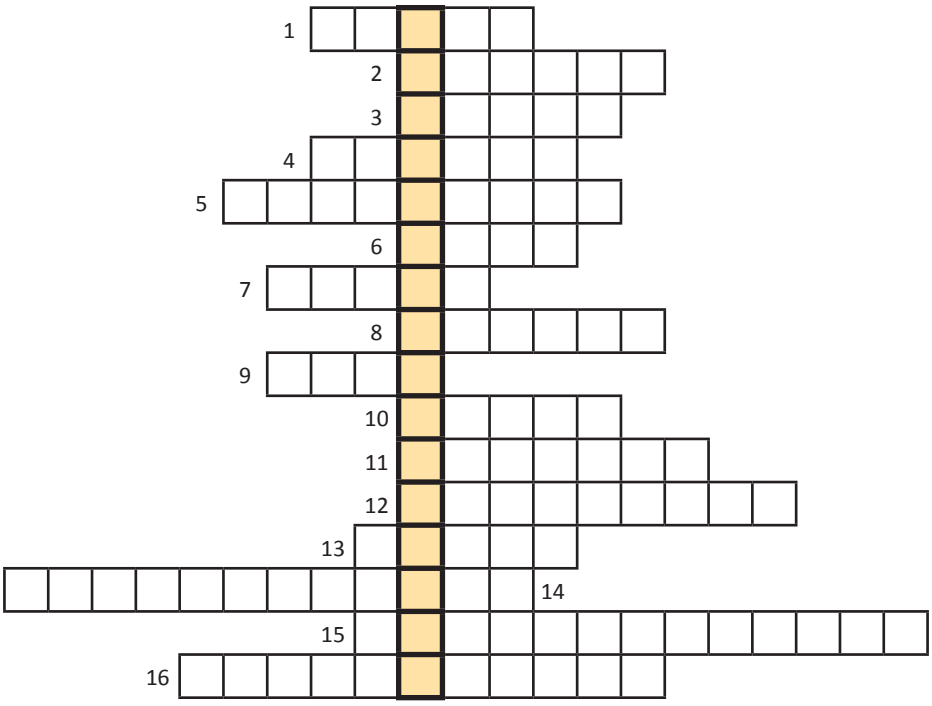

1. Syn Boży.
2. Matka Syna Bożego.
3. Opiekuje się każdym z nas ... Stróż.
4. W tej rzece Jezus przyjął chrzest.
5. Było ich dwunastu.
6. Człowiek posiada rozum i ... wolę.
7. Na nim umarł Jezus.
8. Korona Jezusa na krzyżu była wykonana z ...
9. Bóg Ojciec, Syn Boży i ... Święty.
10. Jest nią Babel.
11. Urodził się w niej Syn Boży.
12. Jest stary i nowy.
13. Może być uczynkowa i uświęcająca.
14. Jeden z sakramentów.
15. Człowiek posiada duszę ...
16. Mateusz, Marek, Łukasz i Jan.

Dla uświęcenia niedzieli konieczny jest udział w Mszy Świętej, bo wtedy w liturgii świętujemy ..... Pana Jezusa.

Rachunek sumienia z trzeciego przykazania Bożego

Niedziela jest dniem świętowania dzieła Stwórcy i udziałem w Jego radosnym odpoczynku. (św. Jan Paweł II)

Niedziela jest wielkim świętowaniem pamiątki Zmartwychwstania Pana Jezusa we wspólnocie wierzących oraz pierwszym dniem tygodnia.

Przeciwko temu przykazaniu grzeszy ten, kto:

– bez ważnej przyczyny opuszcza Mszę świętą;
– niepotrzebnie (zwłaszcza dla dodatkowego zarobku) pracuje w niedzielę;
– innych zmusza do pracy i odbiera im możliwość udziału w Mszy Świętej;
– nie wykorzystuje innych form świętowania tego dnia.

Pytanie

Kto grzeszy przeciw trzeciemu przykazaniu?

Przeciw trzeciemu przykazaniu grzeszy ten, kto bez ważnego powodu opuszcza Mszę Świętą w niedzielę oraz ten, kto ciężko i bez koniecznej potrzeby pracuje w dni święte.

Zadanie

Odczytaj zdania i zapisz je w punktach.

W niedzielę i święta

od ciężkich

uczestniczyć

prac

we Mszy Świętej

Powstrzymywać się

Trzecie przykazanie nakazuje nam:

a) .....

.....

.....

b) .....

.....

.....

Napisz, jakie zajęcia wolno wykonywać w niedzielę.

.....

.....

.....

Czcimy i szanujemy naszych rodziców – czwarte przykazanie Boże

Chrześcijanie są zobowiązani do szczególnej wdzięczności tym, od których otrzymali dar wiary, łaskę chrztu i życie w Kościele. Wdzięczność ta dotyczy rodziców, dziadków, innych członków rodziny, duszpasterzy, katechetów, nauczycieli lub przyjaciół. (Katechizm Kościoła)

W wielkim łańcuchu pokoleń rodzice są współpracownikami Boga w dziele przekazywania życia, są dla nas zastępcami Pana Boga. Czwarte przykazanie stoi na straży rodziny i więzów z najbliższymi (rodzeństwem, dziadkami, rodzicami chrzestnymi). Przykazanie to przypomina także o potrzebie szacunku dla Ojczyzny (jak matka dała nam język i kulturę) i Kościoła (jest jak matka rodząca nas do życia wiecznego) oraz przełożonych (w szkole, w pracy, w państwie).

Ważną formą wypełnienia tego przykazania jest modlitwa za rodziców, krewnych i przełożonych, za Kościół i Ojczyznę.

Pytanie

Co nakazuje nam Pan Bóg w czwartym przykazaniu?

W czwartym przykazaniu Pan Bóg żąda, abyśmy kochali i szanowali swoich rodziców, opiekunów i wychowawców oraz pamiętali i służyli naszej Ojczyźnie i Kościołowi.

Zadanie

Jak rozumiesz czwarte przykazanie?

Na kwiatkach umieszczone są słowa, w których wyraża się nasz szacunek względem naszych rodziców. Odczytaj je i zapisz:

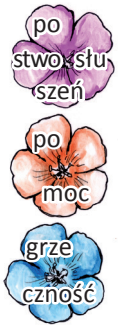

.....

.....

.....

Zadanie

Pokoloruj obrazki, które łączą się z czwartym przykazaniem Bożym.

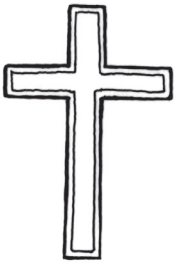

Modlitwa

Modlitwa za rodziców

Dziękuję Ci, Boże, że mnie ukochałeś,
dziękuję, że dobrych rodziców mi dałeś.
Proszę Cię, dobry Ojcze z nieba,
daj im wszystkiego, czego im potrzeba.
Amen.

Rachunek sumienia z czwartego przykazania Bożego

Dzieci, bądźcie posłuszne rodzicom we wszystkim; albowiem Pan ma w tym upodobanie. (Kol 3, 20)

Czwarte przykazanie uczy nas posłuszeństwa wobec rodziców i wszystkich, których ono obejmuje. Ważną formą wypełnienia tego przykazania jest modlitwa za rodziców, krewnych i przełożonych, za Kościół i Ojczyznę.

Przeciw temu przykazaniu grzeszy ten, kto:

– nie szanuje rodziców, opiekunów i rodzeństwa;
– nie jest im posłuszny i gotowy do pomocy (zwłaszcza w chorobie lub biedzie);
– nie modli się za nich (żywych i umarłych);
– nie troszczy się o Kościół i Ojczyznę, nie modli się w tych intencjach.

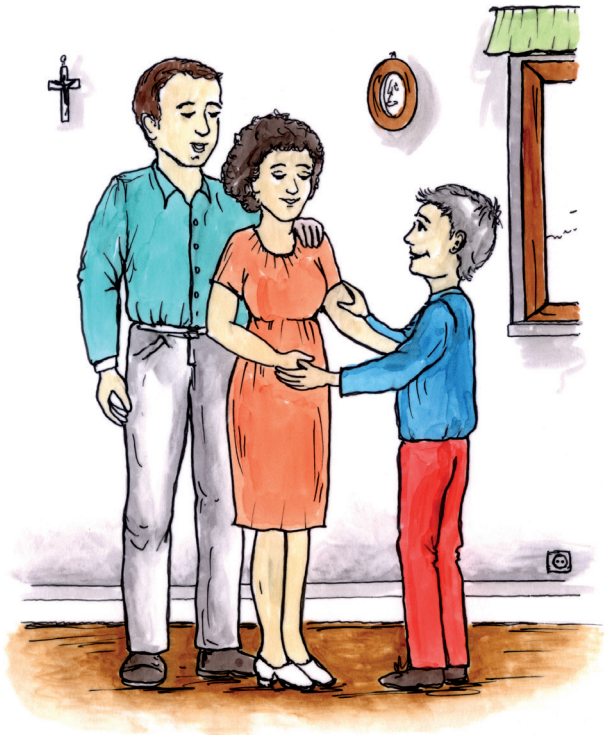

Pytanie

Kto grzeszy przeciw czwartemu przykazaniu?

Przeciw czwartemu przykazaniu grzeszy ten, kto nie szanuje swoich rodziców, opiekunów i wychowawców, kto martwi ich swoim postępowaniem lub sprawia im przykrość.

Zadanie

Pomóż Przemkowi zrozumieć, dlaczego powinien być posłuszny rodzicom? Odpowiedzi wpisz w chmurkach.

Uzupełnij: (wykorzystując słowa umieszczone poniżej)

Czcić rodziców to znaczy .....ich,

dobrze o nich .....

i być im ..... .

posłusznym, kochać, mówić

Szanujemy życie i zdrowie. Troszczymy się o przyrodę – piąte przykazanie Boże

Podstawowe prawo każdego człowieka to prawo do życia. (św. Jan Paweł II)

Życie jest największym darem Boga dla człowieka. Dlatego to Bóg jest jedynym Panem naszego życia, a człowiek nie może nim dobrowolnie rozporządzać. Nasze życie zostało nam powierzone jako skarb, którego nie możemy roztrwonić. Prawo do życia jest najbardziej podstawowym prawem każdego z nas. Zawiera ono w sobie prawo do narodzenia, prawo do istnienia, prawo do naturalnej śmierci. Nasze życie i nasza śmierć są w rękach Boga.

Bóg stworzył także zwierzęta, niektóre z nich stanowią nasze pożywienie. Nie należy ich męczyć. Darem od Boga dla każdego z nas jest otaczająca nas przyroda, dlatego powinniśmy ją szanować i chronić.

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w piątym przykazaniu?

W piątym przykazaniu Pan Bóg nakazuje szanować zdrowie i życie swoje oraz innych. Domaga się też szanowania zwierząt i całej przyrody.

Zadanie

Uzupełnij zdanie, wykorzystując słowa w ramce.

CZŁOWIEKA NAJWIĘKSZYM BOGA

Życie jest ..... darem

..... dla ..... .

Ułóż modlitwę, w której dziękujesz Panu Bogu za życie. Możesz wykorzystać poniższe wyrażenia i dodać swoje.

cieszę się, że żyję ∗ chwalę, cię Panie ∗ całym sercem ∗ mój Ojcze ∗ dziękuję za rodziców ∗ mogę oglądać piękno świata ∗ tak cudownie mnie stworzyłeś

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dokończ laurkę, która będzie wyrażać twoją wdzięczność Bogu za dar życia.

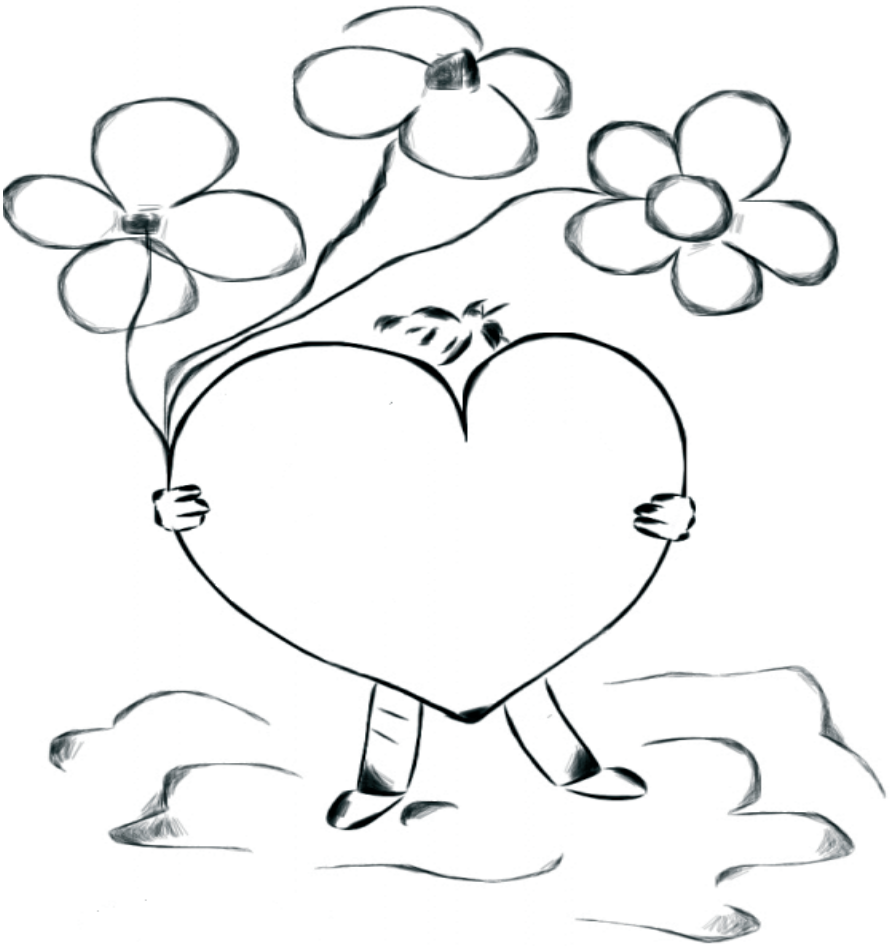

Rachunek sumienia z piątego przykazania Bożego

Najgłębszym wymiarem Bożego przykazania, chroniącego życie człowieka, jest wymóg okazywania czci i miłości każdej osobie i jej życiu. (św. Jan Paweł II)

Piąte przykazanie Boże uczy nas dbać o życie swoje i bliźnich. Należy dbać o życie, zdrowie i bezpieczeństwo swoje, jak i bliźnich.

Przeciw temu przykazaniu grzeszy ten, kto:

– odbiera życie sobie lub bliźnim,
– gniewa się na swoich bliźnich,
– naraża życie i zdrowie swoje i bliźnich,
– ogląda brutalne filmy i gry komputerowe,
– męczy zwierzęta,
– niszczy przyrodę.

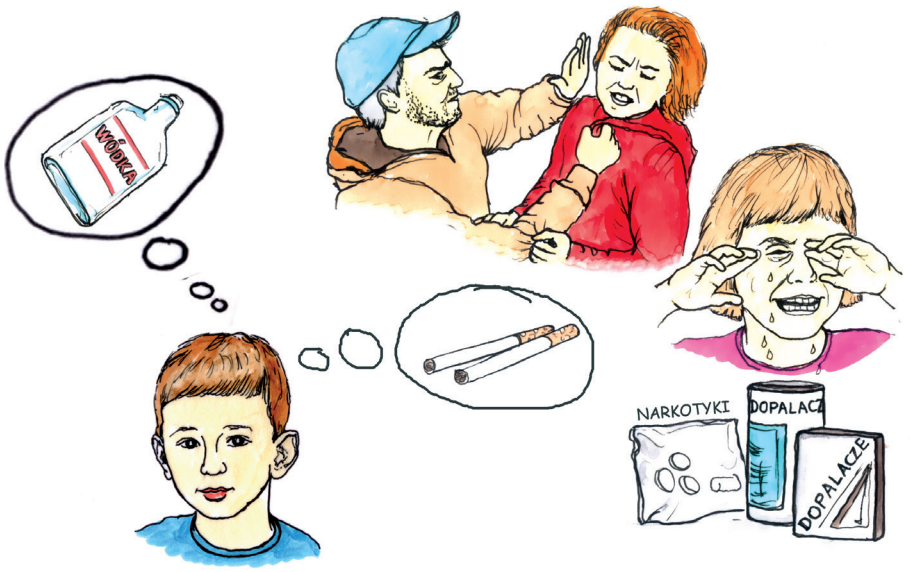

Pytanie

Kto grzeszy przeciw piątemu przykazaniu?

Przeciw piątemu przykazaniu grzeszy ten, kto niepotrzebnie naraża życie i zdrowie swoje lub innych, kto zabija, rani, a także ten, kto męczy zwierzęta lub niszczy przyrodę.

Zadanie

Wpisz w słoneczka, czyje życie mam szanować zgodnie z piątym przykazaniem Bożym.

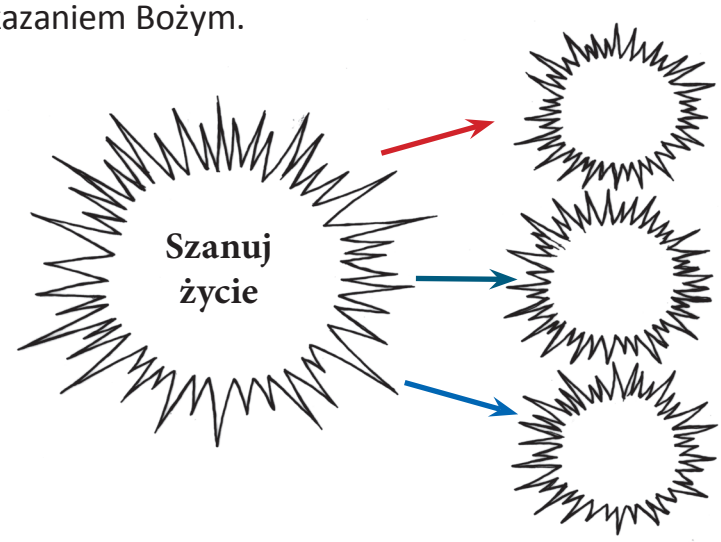

Oceń zachowanie. Właściwe odpowiedzi utworzą hasło.

	DOBRZE	ŹLE
Bije koleżanki i kolegów	MIA	ŻY
Je warzywa i owoce	CIE	ŁA
Broni słabszych i pomaga potrzebującym	JEST	BA
Pali papierosy	LAS	BO
Bawi się nad oblodzonym stawem	KO	ŻYM
Jeździ na rolkach po jezdni	GRA	DA
Regularnie karmi zwierzęta domowe	REM	DAR

Hasło: ....

Nasza troska o postawę skromności i wstydliwości – szóste przykazanie Boże

Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą. (Mt 5, 8)

Bóg stworzył człowieka mężczyzną i kobietą, aby w miłości przekazywali nowe życie.

Tego związku, jakim jest małżeństwo, nie wolno rozdzielać i rozrywać. Ludzkie ciało, a zwłaszcza to, co służy przekazywaniu życia, chronione jest przez cnotę wstydliwości. Nie należy bez potrzeby rozbierać się i pokazywać swoją nagość. Nie należy też oglądać nieskromnych filmów lub obrazków oraz myśleć lub rozmawiać w sposób bezwstydny. Mamy być ludźmi czystego serca, których wzorem jest Maryja.

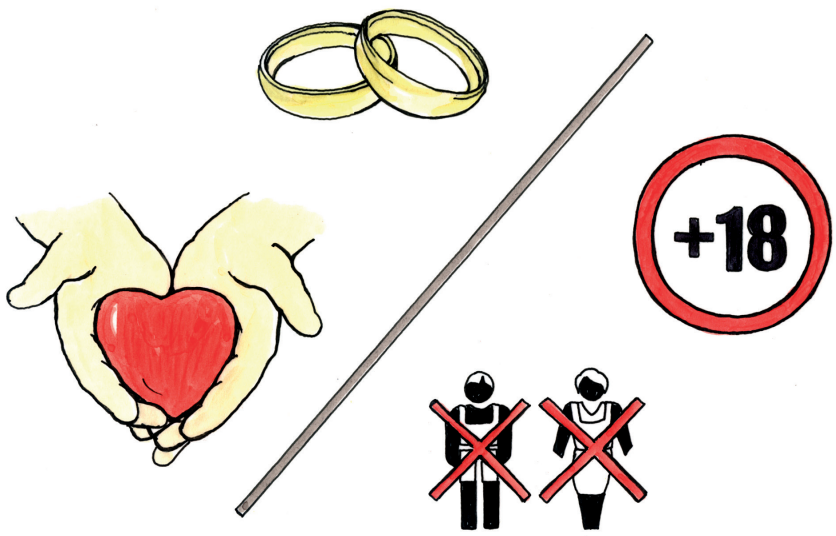

Przeciwko szóstemu przykazaniu Bożemu grzeszy ten, kto:
– nie okazuje szacunku i skromności wobec własnego lub cudzego ciała;
– myśli, mówi i zachowuje się nieskromnie,
– ogląda niewłaściwe czasopisma i filmy,
– niszczy małżeństwo i szkodzi rodzinie.

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w szóstym przykazaniu?

W szóstym przykazaniu Pan Bóg przypomina, że ciało człowieka jest piękne i święte. Dlatego Bóg dał człowiekowi poczucie wstydu.

Kto grzeszy przeciw szóstemu przykazaniu?

Przeciw szóstemu przykazaniu grzeszy ten, kto zachowuje się bezwstydnie wobec siebie lub innych, kto ogląda niedozwolone filmy lub zdjęcia.

Zadanie

Pomyśl i dopisz:

Czynię dobro

Kiedy o kimś myślę,
np. modlę się za niego,

.....

Kiedy kogoś słucham,
np. słucham dobrych rad rodziców,

.....

Kiedy z kimś rozmawiam,
np. z kolegą,

.....

Kiedy komuś pomagam,
np. babci,

.....

Zadanie

Wpisz brakujące litery i przeczytaj utworzone zdania.

Na zakryte części ciała niepotrzebnie nie

PA ... R ... ... MY.

O zakrytych częściach ciała niepotrzebnie nie

MÓ ... I ... Y.

O zakrytych częściach ciała niepotrzebnie nie

M ... ... L ... ... Y.

W czasie modlitwy wieczornej zastanów się, czy nie zgrzeszyłeś dziś przeciw szóstemu przykazaniu Bożemu? Jeśli tak, to przeproś Boga.

Trzeba szanować każdą własność – siódme przykazanie Boże

Kto kradł, niech już nie kradnie, ale niech raczej pracuje uczciwie własnymi rękami, aby miał co dać potrzebującemu. (Ef 4, 28)

Każdy człowiek i każda rodzina ma prawo posiadać własne rzeczy. Jest to własność prywatna. Początkiem każdej własności jest praca. To, co posiadają inni, nazywamy własnością cudzą. Natomiast własność społeczna to taka własność, która należy do wszystkich. W siódmym przykazaniu Pan Bóg nakazuje szanować własność swoją, cudzą i społeczną. Abyśmy umieli szanować własność cudzą i społeczną, musimy najpierw nauczyć się dbać o to, co należy do nas samych i naszej rodziny.

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w siódmym przykazaniu?

W siódmym przykazaniu Pan Bóg nakazuje, abyśmy dbali o swoją własność, szanowali rzeczy społeczne i nie przywłaszczali sobie własności cudzej.

Zadanie

Uzupełnij tabelkę.

RZECZY WŁASNE	RZECZY CUDZE	RZECZY WSPÓLNE
PIÓRNIK	KOMPUTER KOLEGI	KLASA

Połącz wyrazy w prawidłowe nazwy uczynków miłosierdzia.

Głodnych	nawiedzać
Umarłych	pocieszać
Nagich	napoić
Więźniów	pogrzebać
Podróżnych	w dom przyjąć
Spragnionych	przyodziać
Chorych	nakarmić

Rachunek sumienia z siódmego przykazania Bożego

…ani złodzieje, ani chciwi, (…) ani zdziercy nie odziedziczą królestwa Bożego. (1 Kor 6, 10)

Siódme przykazanie stoi na straży dobra prywatnego i wspólnego. Domaga się poszanowania własności, a także szacunku dla osób i ich własności.

Przeciwko siódmemu przykazaniu grzeszy ten, kto:

– kradnie,
– niszczy czyjeś rzeczy,
– oszukuje,
– nie oddaje pożyczonych rzeczy i pieniędzy.

Pytanie

Kto grzeszy przeciw siódmemu przykazaniu Bożemu?

Przeciw siódmemu przykazaniu grzeszy każdy, kto kradnie, kto niepotrzebnie niszczy różne rzeczy, kto oszukuje lub nie oddaje pożyczonych przedmiotów i pieniędzy.

Zadanie

Przyporządkuj prawidłowe definicje.

KRADZIEŻ — Kłamstwo, które ma na celu wyłudzenie pieniędzy lub rzeczy.

OSZUSTWO — Przywłaszczenie sobie czyjejś rzeczy.

Oceń, które zdania dotyczą właściwego postępowania. Pokoloruj okienka z właściwymi odpowiedziami i odczytaj hasło.

	TAK	NIE
Oddaję znalezione rzeczy	U	T
Bez pytania zabieram koledze kredki	H	C
Dzielę się tym, czego mam za dużo	Z	K
Szanuję swoje buty i kurtki	C	I
W sklepie zabieram gumę do żucia i nie płacę	K	I
Nie zabieram tego, co nie jest moje	W	O
Piszę w szkole po ławkach	N	O
W autobusie nie płacę za bilet	K	Ś
W terminie oddaję pożyczone pieniądze	Ć	M

Hasło:

U								

W czasie modlitwy wieczornej zastanów się, czy nie zgrzeszyłeś dziś przeciw siódmemu przykazaniu Bożemu? Jeżeli tak, to przeproś Boga i postaraj się naprawić wyrządzoną krzywdę.

Zawsze mówimy prawdę i w niej żyjemy – ósme przykazanie Boże

Prawdą jest miłość Boga do nas w Jezusie Chrystusie.
(Papież Franciszek)

Prawdomównym jest ten, kto zawsze mówi, jak myśli. Kto mówi inaczej, niż myśli – ten kłamie. Prawda jest podstawą wszystkich relacji między ludźmi. Dzięki mówieniu prawdy ludzie nabierają do siebie zaufania, przyjaźnią się ze sobą, mogą kochać jeden drugiego. Pan Bóg w ósmym przykazaniu nakazuje nam mówić zawsze prawdę i szanować dobre imię bliźniego. O bliźnich należy dobrze myśleć i mówić. Kto bez powodu wyjawia wady i błędy bliźniego, popełnia grzech OBMOWY. Kto rozgłasza zmyślone błędy bliźnich, popełnia grzech OSZCZERSTWA.

Przeciw ósmemu przykazaniu grzeszy ten, kto:
– kłamie,
– obmawia,
– mówi oszczerstwa o swoich bliźnich.

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w ósmym przykazaniu?

Pan Bóg nakazuje w ósmym przykazaniu mówić zawsze prawdę i szanować dobre imię bliźniego.

Kto grzeszy przeciwko ósmemu przykazaniu?

Przeciwko ósmemu przykazaniu grzeszy ten, kto kłamie, obmawia i popełnia oszczerstwo.

Zadanie

Rozwiąż krzyżówkę a otrzymane hasło zapisz w ramce.

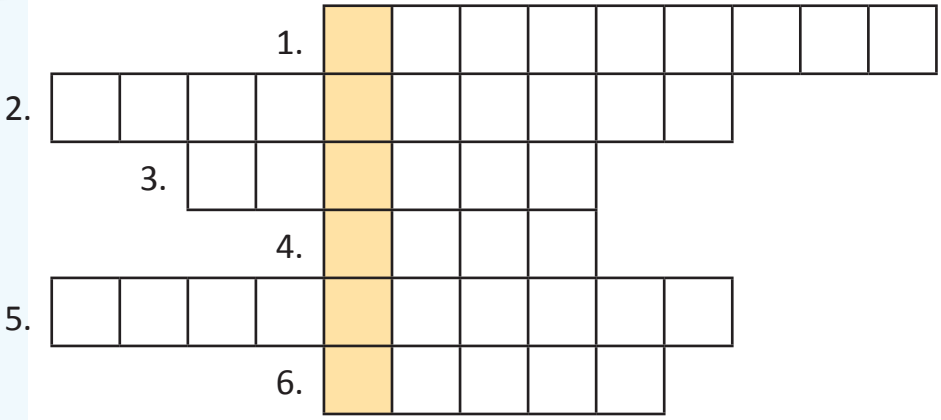

1. Jest dziesięć … Bożych.
2. Siódme przykazanie.
3. Mówi inaczej, niż myśli.
4. Pan Jezus przemienił wodę w …
5. Nie mów fałszywego …
6. Twój … Stróż.

Zadanie

Wypisz grzechy, które najczęściej popełniamy przeciw ósmemu przykazaniu Bożemu. Odczytasz je, wykreślając co drugą literkę.

K Ć Ł D A G M F S U T U W O O G O D S R Z R C T Z
O E H R L S G T P W N O N O M B V M H O F W I A

1. .....
2. .....
3. .....

Z rozsypanki ułóż modlitwę, wpisz wyrazy od najmniejszego do największego.

I NAUCZ PANIE MÓWIĆ JEZU PRAWDĘ MNIE ŻYĆ PRAWDĄ

.....

.....

.....

W czasie modlitwy wieczornej zastanów się, czy nie zgrzeszyłeś dziś przeciw ósmemu przykazaniu Bożemu. Jeśli tak, to przeproś Boga i staraj się naprawić wyrządzoną krzywdę.

O dobrych myślach i pragnieniach – dziewiąte i dziesiąte przykazanie Boże

Cóż bowiem za korzyść odniesie człowiek, choćby cały świat zyskał, a na swej duszy szkodę poniósł? (Mt 16, 26)

Każdy grzech rodzi się w sercu człowieka, w jego pragnieniach – zarówno wobec ludzi, jak i wobec rzeczy. Dwa ostatnie przykazania uczą nas, że nad tymi pragnieniami trzeba od początku zapanować – trzeba w sobie tworzyć dobre myśli i pragnienia. Dobre myśli i pragnienia prowadzą do rozmów i uczynków dobrych, a złe pragnienia i myśli kończą się zwykle złymi uczynkami. Dziewiąte i dziesiąte przykazanie nakazuje nam, abyśmy unikali nie tylko złych uczynków, ale nawet złych myśli i pożądań. Innymi słowy – musimy być opanowani.

Dlatego dobrowolne nieskromne myśli są grzechem. Grzechem jest także pragnienie, aby zabrać bliźniemu jego własność.

Przeciw dziewiątemu i dziesiątemu przykazaniu grzeszy ten, kto:
– dąży do złych czynów, także myślą,
– kto jest chciwy,
– kto jest zazdrosny i nieżyczliwy.

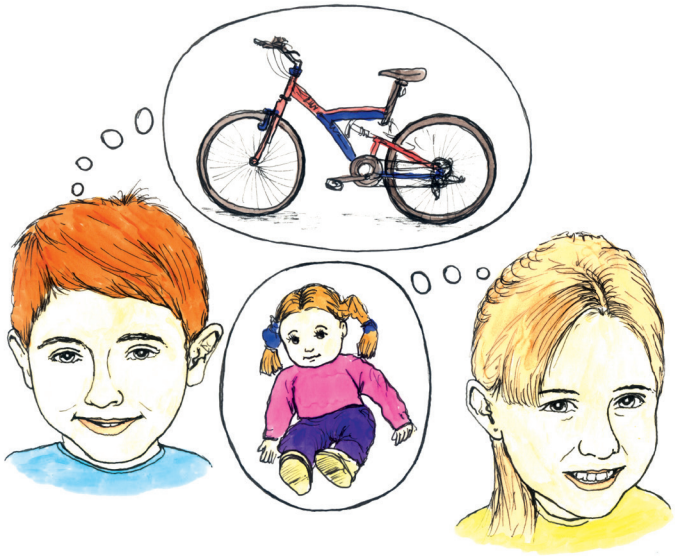

Pytanie

Co nakazuje Pan Bóg w dziewiątym i dziesiątym przykazaniu?

W dziewiątym i dziesiątym przykazaniu Pan Bóg nakazuje, abyśmy się starali panować nad zachciankami i pożądaniami.

Kto grzeszy przeciw dziewiątemu i dziesiątemu przykazaniu?

Przeciw dziewiątemu i dziesiątemu przykazaniu grzeszy ten, kto dąży do złych czynów, kto jest chciwy, zazdrosny i nieżyczliwy.

Zadanie

Spróbuj dać trzy rady każdemu, kogo ogarniają złe myśli i pragnienia.

Zadanie

Rozwiąż rebus i zapisz hasło.

Z + ~~OBR~~ 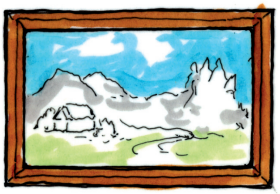 +

~~OGA~~ + = ...

Wpisz przeciwieństwa.

zazdrosny	ż	y						
chciwy	h	o						
pyszny			k	o				
nieumiarkowany	o	p							

Przypomnij sobie 7 grzechów głównych.
W czasie modlitwy wieczornej zastanów się, czy nie zgrzeszyłeś dziś przeciw dziewiątemu i dziesiątemu przykazaniu Bożemu? Jeśli tak, to przeproś Boga i staraj się naprawić wyrządzoną krzywdę.

Dwa przykazania miłości – Boga i bliźniego

Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali. (J 15, 12)

Oprócz Dziesięciu Przykazań Bożych są jeszcze dwa najważniejsze przykazania, które ustanowił sam Pan Jezus. Są to przykazania miłości Boga i bliźniego.

1. *Będziesz miłował Pana, Boga twego, z całego serca swego, z całej duszy, z całej myśli swojej i ze wszystkich sił swoich.*
2. *A bliźniego swego jak siebie samego.*

Te dwa przykazania są nierozłączne i tworzą jedną całość. W przykazaniu miłości zawarte są wszystkie przykazania Boże. Bóg jest naszym najlepszym Ojcem, któremu wszystko zawdzięczamy i dlatego mamy go kochać nade wszystko.

Pana Boga kocha ten, kto spełnia wolę Boga i nigdy nie obraża Boga grzechami.

Bliźniego kocha ten, kto nie krzywdzi innych, dobrze o nich myśli i mówi. Naszym bliźnim jest każdy człowiek, przyjaciel i nieprzyjaciel. Dlatego powinniśmy kochać wszystkich ludzi.

Pytanie

Jakie jest najważniejsze przykazanie Boże?

Najważniejszym przykazaniem Bożym jest przykazanie miłości Boga i bliźniego.

1. **Będziesz miłował Pana, Boga twego, z całego serca swego, z całej duszy, z całej myśli swojej i ze wszystkich sił swoich.**
2. **A bliźniego swego jak siebie samego.**

Zadanie

Wklej prawidłowe przykazania Boże.

Zadanie

Uzupełnij zdanie, wykorzystaj słowa w ramce.

KTO KOCHA .....

MIŁUJE RÓWNIEŻ .....

BOGA, BLIŹNIEGO

Uzupełnij treść przykazania:

BĘDZIESZ ..... PANA, BOGA TWEGO,
Z .... SWEGO,
Z CAŁEJ ..... SWOJEJ I ZE WSZYSTKICH .....
SWOICH. A ..... SWEGO JAK .....
SAMEGO.

Wklej zdjęcie Matki Teresy z Kalkuty i narysuj, w jaki sposób okazujesz miłość bliźniemu.

Zaniedbane dobro

Wszystko więc, co byście chcieli, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie. (Mt 7, 12)

Przygotowując się do spowiedzi, możemy skorzystać z rachunku sumienia z podręcznika do religii lub *Drogi do nieba*. Jest to wielka pomoc i możemy się spodziewać, że korzystając z pytań tam zawartych dobrze przygotujemy się do sakramentu pokuty. Jednakże nawet najlepsza książeczka nie zawiera spisu wszystkich grzechów. Są takie czyny, których w spisie nie ma, a jednak czujemy, że nie są one dobre. Wystarczy spojrzeć na to, co jest skutkiem naszego postępowania: zniszczone rzeczy, smutek na twarzy bliskiej osoby – i już wiemy, że postąpiliśmy źle. Potrafimy odróżnić dobro od zła. Taką mądrością obdarzył nas Bóg. W rachunku sumienia istotne jest także pytanie o to, czego nie zrobiliśmy, a powinniśmy, bo było to naszym obowiązkiem. Taki grzech jest grzechem zaniedbania. Zaniedbać można także wykonanie jakiegoś dobra, na przykład nie udzielimy komuś pomocy. Zaniedbaniem jest także nasza obojętność na zło, które dzieje się blisko nas. Pan Jezus powiedział nam o jednej prostej zasadzie, która pomoże nam odróżnić dobro od zła: „Wszystko, co byście chcieli, aby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7, 12). Oznacza to bardzo prostą zasadę: nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe.

Pytanie

Co to jest grzech zaniedbania?

Grzech zaniedbania polega na nie wypełnianiu obowiązków, nie udzielaniu pomocy lub nie upominaniu.

Zadanie

Z rozsypanki ułóż „złotą” zasadę ewangeliczną, a następnie zapisz ją.

czyńcie”, co byście, ludzie, „Wszystko, im, wam czynili, chcieli, i wy, żeby, więc, (Mt 7, 12)

.....

.....

W tabelce napisz uczynki miłosierdzia: na niebieskiej części te, które dotyczą ciała; na żółtej – które dotyczą duszy. (patrz str. 180 i 181)

Uczynki miłosierdzia co do.....	Uczynki miłosierdzia co do.....

III

Jestem dzieckiem Kościoła

Pięć przykazań kościelnych

Kto was słucha, Mnie słucha. (Łk 10, 16)

Oprócz *Dziesięciu przykazań Bożych* mamy jeszcze *Pięć przykazań kościelnych*. Pan Jezus dał Kościołowi władzę ustanawiania praw i przykazań. Kościół ustanowił przykazania po to, aby wyjaśnić, jakie są dni święte w ciągu roku kościelnego oraz, jak mamy święcić dni i okresy święte. Z ważnych przyczyn Kościół może w pewnych wypadkach zwolnić od zachowania niektórych przykazań kościelnych.

Pięć przykazań kościelnych:

1. W niedziele i święta nakazane uczestniczyć we Mszy Świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.
2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
3. Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię Świętą.
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w czasie Wielkiego Postu powstrzymywać się od udziału w zabawach.
5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Pytanie

Ile jest przykazań kościelnych?

Jest pięć przykazań kościelnych.

Kto dał Kościołowi władzę ustanawiania przykazań?

Władzę ustanawiania przykazań dał Kościołowi sam Pan Jezus.

Zadanie

Uzupełnij i ponumeruj.

Numer przyka-zania	Treść przykazania
	Troszczyć się o ..... wspólnoty ..... .
	Przynajmniej ..... w roku przystąpić do ..... pokuty.
	Przynajmniej raz w roku, w okresie ....., przyjąć..... Świętą.
	W niedziele i święta nakazane ..... we..... Świętej i ..... od prac niekoniecznych.
	Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów ....., a w czasie Wielkiego Postu ..... się od udziału w zabawach.

Zadanie

Każdy z rysunków dotyczy jednego z przykazań kościelnych. Otocz obwódką koloru czerwonego te, które dotyczą pierwszego przykazania kościelnego, fioletową te, które dotyczą drugiego, pomarańczową te, które dotyczą trzeciego, niebieską te, które dotyczą czwartego i zieloną te, które mówią o piątym przykazaniu kościelnym.

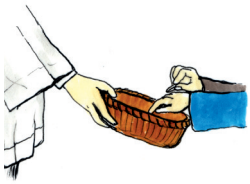

Piosenka

1. Com przyrzekł Bogu przy chrzcie raz,
dotrzymać pragnę szczerze.
Kościoła słuchać w każdy czas
i w świętej wytrwać wierze.

Ref.: O Panie Boże, dzięki Ci,
żeś mi Kościoła otwarł drzwi.
W nim żyć, umierać pragnę.

2. W Kościele tym jest z Ciałem, Krwią,
Bóg pod postacią chleba.
Swym Ciałem karmi duszę mą,
by żyła w nim dla nieba.
W to wierzyć zawsze mocno chcę,
bo tego Kościół uczy mnie.
W nim żyć, umierać pragnę.

Naucz się na pamięć *Pięciu przykazań kościelnych.*

Przykazania kościelne – święta nakazane

Świętowanie niedzieli to przede wszystkim spotkanie z Tym, któremu dzień ten jest poświęcony (Katechizm Kościoła)

Pierwsze przykazanie kościelne mówi nam, że dniem świętym jest niedziela oraz, że oprócz niedzieli mamy święta nakazane, które świętujemy tak jak niedzielę.

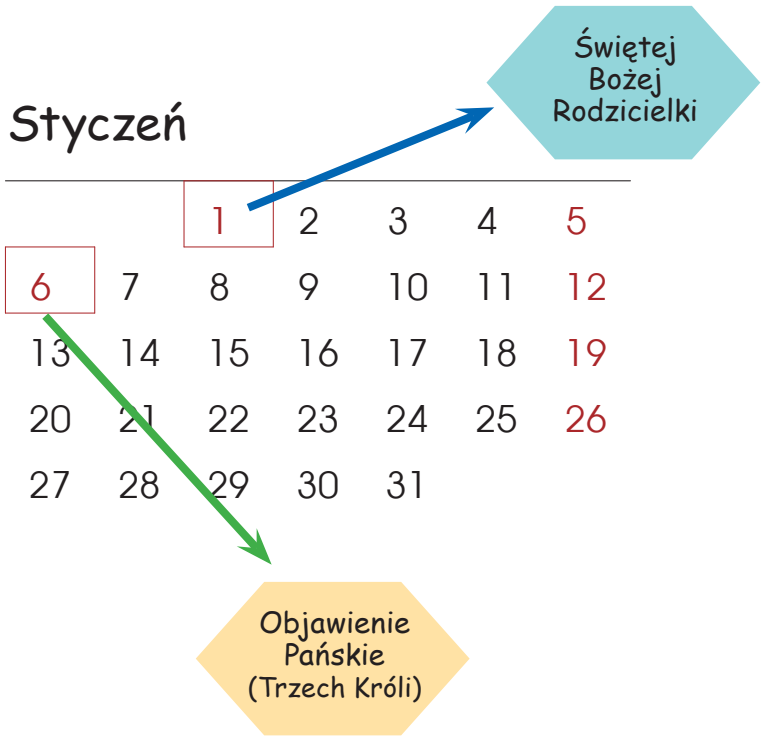

W całym roku liturgicznym Kościoła są następujące święta nakazane:

1 stycznia – Świętej Bożej Rodzicielki Maryi
6 stycznia – Objawienie Pańskie (Trzech Króli)
Boże Ciało
15 sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny
1 listopada – Wszystkich Świętych
25 grudnia – Boże Narodzenie

Zadanie

Znajdź nazwy trzech świąt nakazanych i zapisz je.

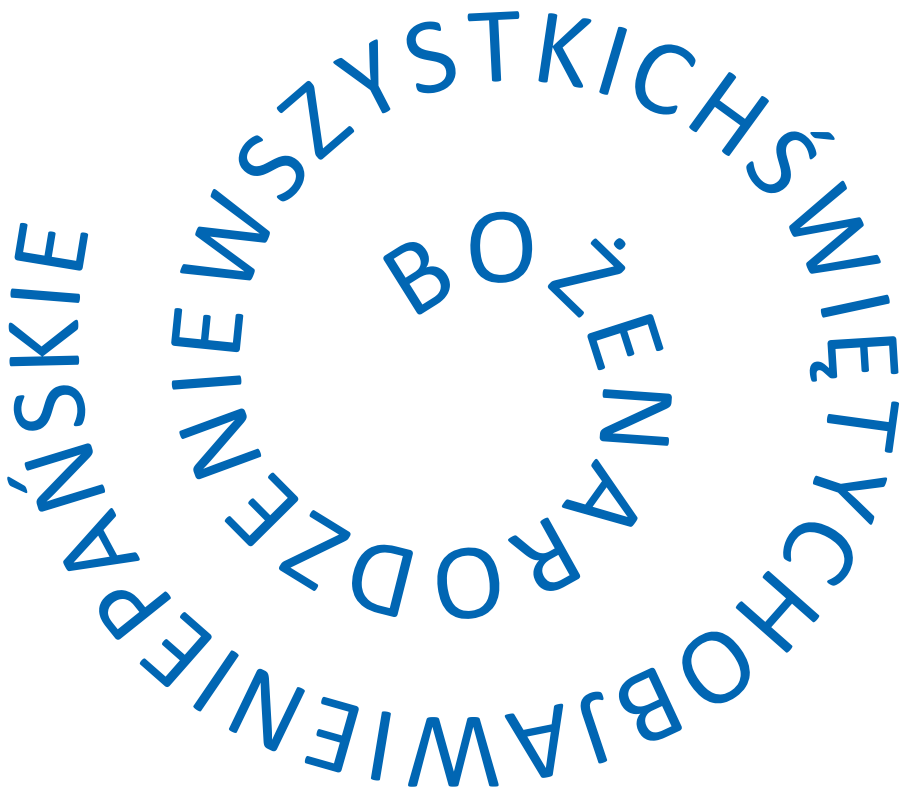

1. .....

2. .....

3. .....

Zadanie

Przyporządkuj nazwy świąt odpowiednim datom:

1 stycznia	Objawienie Pańskie (Trzech Króli)
6 stycznia	Wszystkich Świętych
15 sierpnia	Boże Narodzenie
1 listopada	Świętej Bożej Rodzicielki Maryi
25 grudnia	Boże Ciało
	Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny

Piosenka

Niedziella niedziella, czas radości i wesela,
Niedziella, niedziella niedzie-la-la-la...

Poniedziałek, wtorek, środa. Bardzo wolno płynie czas.
Tydzień się dopiero zaczął – już niedziela woła nas

Niedziella niedziella, czas radości i wesela,
Niedziella, niedziella, niedzie-la-la-la...

(z repertuaru Arki Noego)

Przykazania kościelne – o poszczeniu

Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w czasie Wielkiego Postu powstrzymywać się od udziału w zabawach.

(Czwarte przykazanie kościelne)

Post to ograniczanie ilości jedzenia: do jednego posiłku do syta i dwóch małych posiłków. Natomiast wstrzemięźliwość to powstrzymywanie się od jedzenia mięsa i potraw mięsnych.

Dniami postnymi w Kościele są: Środa Popielcowa i Wielki Piątek. We wszystkie piątki całego roku obowiązuje nas wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych. Post obowiązuje wszystkie osoby pełnoletnie. Praktykowanie postu jest wynagrodzeniem i wdzięcznością Chrystusowi za Jego mękę.

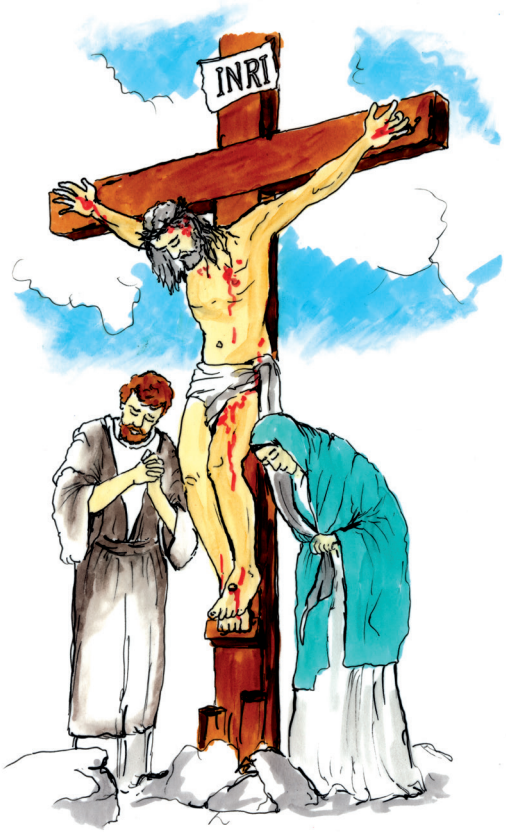

Pytanie

Co to jest post?

Post to ograniczanie ilości jedzenia: do jednego posiłku do syta i dwóch małych posiłków.

Co to jest wstrzemięźliwość?

Wstrzemięźliwość to powstrzymywanie się od jedzenia mięsa i potraw mięsnych.

Zadanie

Rozwiąż rebusy, a dowiesz się, w jakie dni roku obowiązuje nas post.

A=E ~~**NEK**~~ **+** ~~**SZE**~~

~~**ŁKA**~~ **+ Ą**

~~**CZ**~~ **+ K +** ~~**A**~~

....

B = Ś

PO +

~~**ĘGNIARKA=**~~ **COWA**

....

Uzupełnij zdania, wykorzystując słowa w ramce.

W piątki obowiązuje nas ..... od pokarmów mięsnych. Nie jemy wtedy ..... ani jego przetworów. ..... i ..... to sposób wynagrodzenia Panu Jezusowi za Jego mękę i wyrażenia Mu swojej miłości.

WSTRZEMIĘŹLIWOŚĆ POST MIĘSA WSTRZEMIĘŹLIWOŚĆ

IV

Spotkanie z miłosiernym Bogiem

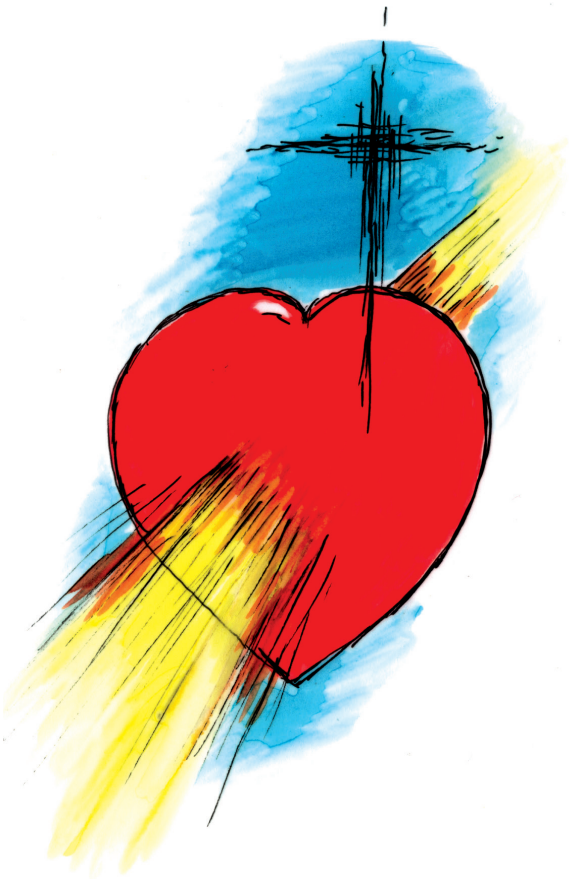

Pan Jezus odpuszcza grzechy

Ufaj, synu, odpuszczają ci się twoje grzechy. (Mt 9, 2)

Pewnego razu Pan Jezus przybył do miasteczka Kafarnaum. Wszedł do domu i zaczął nauczać. Pana Jezusa przyszło słuchać tylu ludzi, że nikt ani nic nie mogło się już zmieścić w tym domu. Mieszkał w Kafarnaum również pewien paralityk. Kiedy jego przyjaciele dowiedzieli się o tym, że przyszedł Pan Jezus, postanowili wziąć paralityka na nosze i zanieść do Pana Jezusa, żeby go uzdrowił. Gdy doszli do tego domu, okazało się, że w żaden sposób nie można tam wejść. Dlatego wnieśli przyjaciela na dach, zrobili otwór i spuścili go pod nogi Pana Jezusa. Pan Jezus spojrzał na sparaliżowanego i powiedział: „Ufaj, synu, odpuszczają ci się twoje grzechy". Dziwne – myśleli sobie niektórzy – dlaczego On tak mówi? Przecież odpuszczać grzechy może tylko Bóg. Ponieważ Pan Jezus zna nasze myśli, powiedział tym ludziom: „Dlaczego złe myśli są w waszych sercach? Czy łatwiej jest uzdrowić kogoś, czy odpuścić grzechy? Dlatego, aby wiedzieli, że ma władzę odpuszczania grzechów, powiedział do paralityka: „Wstań, weź swoje łoże i idź do swojego domu". Chory natychmiast wstał i poszedł do domu".

Pan Jezus jako prawdziwy Bóg nie tylko uzdrawia, ale także odpuszcza grzechy. Grzech to choroba duszy. Pan Jezus odpuszczał grzechy ludziom, którzy żałowali za nie i chcieli się poprawić.

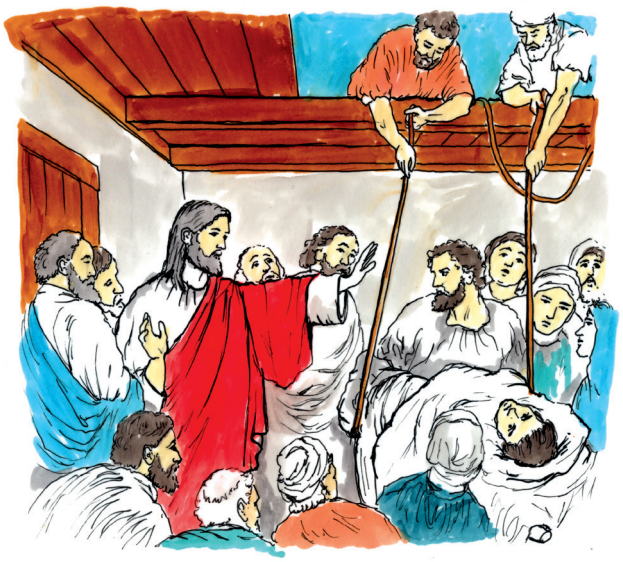

Pytanie

Dlaczego Pan Jezus mógł sparaliżowanemu odpuścić grzechy?

Pan Jezus mógł sparaliżowanemu odpuścić grzechy, ponieważ jest prawdziwym Bogiem.

Zadanie

Ponumeruj zdania według właściwej kolejności.

..... Pan Jezus przyszedł do Kafarnaum.

..... Pan Jezus odpuścił grzechy paralitykowi.

..... Przyjaciele nieśli paralityka na noszach.

..... Pan Jezus uzdrowił paralityka.

..... Przyjaciele spuścili paralityka przez dziurę w dachu.

Z rozsypanych wyrazów ułóż zdanie.

synu grzechy Ufaj twoje

ci odpuszczają się

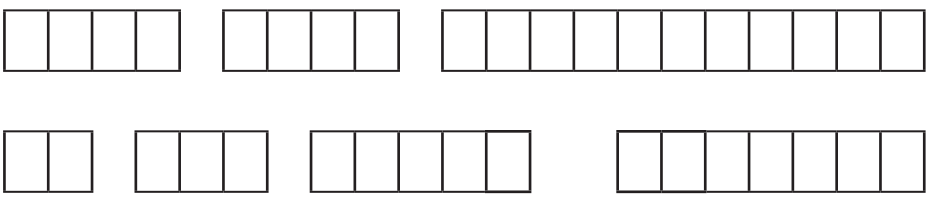

Zadanie

Uzupełnij zdanie, korzystając z szyfru.

A	B	I	K	Ł	M	N	O	P	S	T	U
..	,,.	,<	>,	..,,	.,.,	:,:	;..;	../	/./	?.,	,./

..	../	;..;	/./	?.,	;..;	..,,	;..;	.,.,

,,.	,<	/./	>,	,./	../	;..;	.,.,

>,	..	../	..,,	..	:,:	;..;	.,.,

Pan Jezus dał władzę odpuszczania grzechów.....

i ich następcom:..... i ..... .

Pan Jezus jest dobrym pasterzem

Dobry pasterz daje życie swoje za owce. (J 10, 11)

„Któż z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? A gdy ją znajdzie, bierze z radością na ramiona i wraca do domu; sprasza przyjaciół i sąsiadów i mówi im: „Cieszcie się ze mną, bo znalazłem owcę, która mi zginęła”. Powiadam wam: Tak samo w niebie większa będzie radość z jednego grzesznika, który się nawraca, niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu sprawiedliwych, którzy nie potrzebują nawrócenia.” (Łk 15, 1–7)

Ty też jesteś jedną z owiec Pana Jezusa. To właśnie On, jako dobry pasterz, nigdy cię nie opuszcza. Jest zawsze obok ciebie, kocha cię. Należysz do Jego owczarni, którą jest Kościół.

Zadanie

Ułóż z rozsypanki zdania.

DOBRYM JA PASTERZEM. JESTEM

.....

.....

DOBRY ZA PASTERZ OWCE.

SWOJE DAJE ŻYCIE

.....

.....

Komu Dobry Pasterz powierzył opiekę nad tobą?

.....

.....

Zadanie

Które zdania mógłby wypowiedzieć dobry pasterz? Pokoloruj je.

Radź sobie sam.

Moje owce zawsze są tam, gdzie Ja.

Znalazłem owcę, która mi zginęła.

Tak samo w niebie większa będzie radość z jednego grzesznika.

Nie obchodzi mnie to, co robisz.

Od dnia chrztu świętego należysz do owczarni Pana Jezusa.

– Jaki jesteś dla swoich rodziców, czy wykonujesz ich polecenia i modlisz się za nich?
– Czy masz szacunek dla swoich wychowawców i nauczycieli?
– Czy modlisz się za swoich pasterzy?

Przypowieść o miłosiernym ojcu i marnotrawnym synu

Trzeba się weselić i cieszyć z tego, że ten brat twój był umarły, a znów ożył; zaginął, a odnalazł się. (Łk 15, 32)

Pewien ojciec miał dwóch synów i każdemu z nich dał taką samą część majątku. Młodszy syn postanowił wziąć swoją część i żyć na własny rachunek, starszy syn został w domu ojca i ciężko pracował. Młodszy syn odszedł z domu, czym bardzo zasmucił swojego ojca. Szybko jednak stracił wszystkie pieniądze, ponieważ żył rozrzutnie. Głodując, postanowił pracować przy wypasaniu świń, by móc pożywić się strąkami, które jadły zwierzęta, ale nikt mu nie chciał ich dać. Podjął więc decyzję o powrocie do domu ojca. Chciał podjąć u niego pracę, żeby tylko nie musiał głodować. Kiedy jednak ojciec go zobaczył, wzruszył się i ucałował. Syn, żałując, rzekł: „Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i względem ciebie, już nie jestem godzien nazywać się twoim synem". Ojciec rozkazał sługom ubrać syna w szatę, założyć mu pierścień na palec i włożyć sandały oraz zabić cielę i ucztować, bo oto jego syn: „[...] był umarły, a znów ożył; zaginął, a odnalazł się". Tymczasem starszy syn, który ciężko pracował w polu, powrócił do domu i był zły na ojca, że ten nigdy nie docenił jego pracy, wierności i poświęcenia i nigdy nawet nie pozwolił mu zabić koźlęcia i ucztować z przyjaciółmi. Ojciec odpowiedział: „Moje dziecko, ty zawsze jesteś przy mnie i wszystko moje do ciebie należy. A trzeba się weselić i cieszyć z tego, że ten brat twój był umarły, a znów ożył; zaginął, a odnalazł się".

Pytanie

Co to jest nawrócenie?

Nawrócenie to przyjęcie Bożej miłości, którą objawił nam Pan Jezus.

Zadanie

Odpowiedz na pytania i zaznacz kółeczkiem właściwe sylaby. Następnie wpisz je w kratki poniżej.

	TAK	NIE
Czy jest dwanaście przykazań Bożych?	TO	MI
Czy piąte przykazanie Boże brzmi: Nie zabijaj?	ŁO	SNE
Czy Pan Jezus uzdrowił paralityka?	SIER	DART
Czy Pan Jezus jest naszym dobrym pasterzem?	NYM	TO

Bóg cieszy się z każdego nawróconego grzesznika, ponieważ jest Bogiem [ ] [ ] [ ] [ ]

Uzupełnij zdanie, korzystając z tekstu.

Moje ....., ty zawsze jesteś przy mnie i ..... moje do ciebie należy. A trzeba się ..... i ..... z tego, że ten ..... twój był ....., a znów .....; zaginął, a ..... się.

Zadanie

Ułóż podane zdania w prawidłowej kolejności.

..... Ojciec przyjął syna do swego domu.

..... Ojciec kazał przygotować ucztę.

..... Ojciec podzielił swój majątek pomiędzy dwóch swoich synów.

..... Syn przemyślał swoje postępowanie i postanawia wrócić do ojca.

..... Młodszy syn odchodzi z domu ojca.

..... Ojciec ucieszył się na widok wracającego syna.

..... Syn postanawia przeprosić swojego ojca.

..... Młodszy syn roztrwonił swój majątek, głoduje.

Opisz wygląd wracającego marnotrawnego syna. Możesz wykorzystać wyrażenia z ramki.

obdarty, głodny, wychudzony, miał brudne ubrania, jego suknia była obdarta, był smutny, wyglądał jak żebrak

.....

.....

.....

.....

.....

Ustanowienie sakramentu pokuty

Którym odpuścicie grzechy, są im odpuszczone…
(J 20, 23)

Pan Jezus ustanowił sakrament pokuty w dniu Zmartwychwstania, kiedy ukazał się Apostołom, przyszedł do Wieczernika z pozdrowieniem: „Pokój Wam!”. Tchnął na nich i powiedział: „Weźmijcie Ducha Świętego. Którym odpuścicie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane”. W ten sposób Apostołowie otrzymali władzę odpuszczania grzechów, którą przekazali biskupom i kapłanom.

W sakramencie pokuty Bóg odpuszcza nam grzechy, daruje je i udziela łaski uświęcającej, czyli specjalnej pomocy do unikania grzechów i wytrwania w dobrym. Aby otrzymać odpuszczenie grzechów w sakramencie pokuty, trzeba wypełnić pięć następujących warunków:

1. Rachunek sumienia.
2. Żal za grzechy.
3. Mocne postanowienie poprawy.
4. Spowiedź szczera.
5. Zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu.

Pięć warunków spowiedzi to jakby kroki, które człowiek musi wykonać, aby spotkać się z przebaczającym Jezusem. Musimy pamiętać, że sakrament pokuty jest wielkim darem Miłosierdzia Bożego.

Pytanie

Co się dzieje w sakramencie pokuty?

W sakramencie pokuty kapłan w zastępstwie Pana Boga odpuszcza człowiekowi grzechy popełnione po chrzcie świętym.

Zadanie

Wpisz warunki dobrej spowiedzi w prawidłowej kolejności, odczytaj i zapisz hasło.

1. 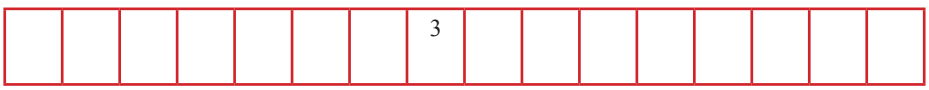

2.

3. 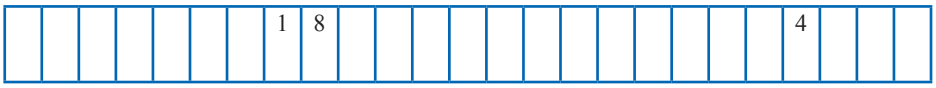

4. 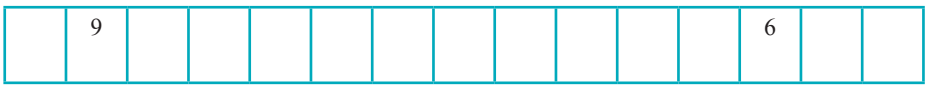

5. 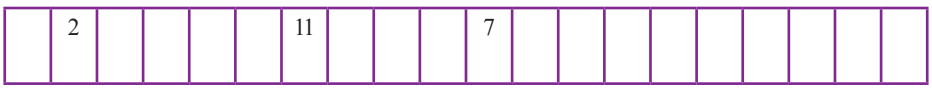

Hasło:

1 2 3 4 2 5 6 7 8

9 10 3 11 8 12

Zadanie

Pokoloruj stułę, którą kapłan zakłada w konfesjonale i uzupełnij zdanie, wykorzystując słowa w tabelce.

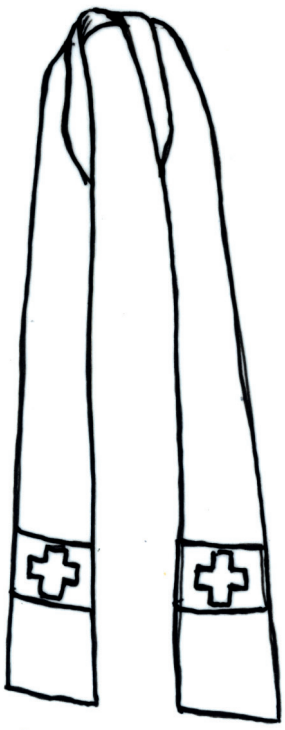

STUŁA to .....

otrzymanej od .....

mocy i .....

odpuszczania

.....

Jezusa	grzechów
władzy	znak

Jak przygotowujesz się do spotkania z Panem Jezusem w sakramencie pokuty? Czy starasz się, aby być lepszym człowiekiem? Naucz się na pamięć 5 warunków dobrej spowiedzi.

Rachunek sumienia – z Jezusem oceniam swoje życie

Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i względem ciebie…
(Łk 15, 18)

Każdy człowiek ma sumienie. Sumienie to dar Boży, który pozwala nam rozeznać, co jest dobre, a co złe. Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie popełnionych grzechów.

Przed pierwszą spowiedzią przypominamy sobie grzechy od czasu, kiedy poznaliśmy, co jest dobre, a co złe. Przy następnych spowiedziach robimy rachunek sumienia od ostatniej spowiedzi. Przed rachunkiem sumienia zawsze modlimy się do Ducha Świętego, aby pomógł nam przypomnieć sobie grzechy. Następnie w myślach zastanawiamy się, czy przekroczyliśmy świadomie i dobrowolnie przykazania Boże i kościelne. Pomocą w rachunku sumienia jest modlitewnik *Droga do nieba*. Aby dobrze przygotować rachunek sumienia, potrzeba ciszy i skupienia oraz trochę wolnego czasu.

Gdy popełniliśmy grzech ciężki, musimy sobie przypomnieć, ile razy to uczyniliśmy. Bardzo dobrą praktyką przed przystąpieniem do sakramentu pokuty jest codzienny rachunek sumienia, który robimy w czasie naszej modlitwy wieczornej. Wtedy mamy możliwość prześledzenia naszego dnia i zastanowienia się, co zrobiliśmy dobrego, a co złego.

Pytanie

Co to jest rachunek sumienia?

Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie grzechów, które popełniliśmy.

Zadanie

Uzupełnij zdania, wykorzystując słowa w ramce.

Rachunek ..... to staranne .....sobie swoich ..... popełnionych ....., ... i ..... .

uczynkiem sumienia mową
grzechów przypomnienie myślą

Ponumeruj czynności, które pomogą nam dobrze wykonać rachunek sumienia.

Przypominamy sobie, co dobrego wydarzyło się w ciągu dnia i jak Pan Bóg mi pomagał. ☐

Dziękujemy Panu Bogu za to, że wspomagał mnie w czynieniu dobra. ☐

Kończąc, prosimy Pana Boga, abyśmy umieli być lepsi. ☐

Modlimy się do Ducha św. i prosimy o Jego pomoc. ☐

Przypominamy sobie, co w naszym postępowaniu mogło nie podobać się Panu Bogu. ☐

Przepraszamy Boga za nasze złe postępowanie. ☐

Żal za grzechy – szczere przeproszenie Pana Boga

Zaprawdę, powiadam ci: Dziś ze Mną będziesz w raju.
(Łk 23, 43)

Najważniejszym warunkiem otrzymania Bożego przebaczenia w sakramencie pokuty jest żal za grzechy, czyli przeproszenie Boga. Przepraszamy Boga w naszym sercu. Możemy to wyrazić myślą, gestem (np. ucałowanie krzyża) lub modlitwą.

Żal może być doskonały i mniej doskonały.

ŻAL DOSKONAŁY jest wtedy, kiedy przepraszamy Boga za swoje grzechy z miłości ku Niemu. Bóg widzi taki żal i odpuszcza grzechy. Za nasze grzechy powinniśmy żałować nie tylko przed spowiedzią, ale często – zwłaszcza po popełnieniu grzechu ciężkiego – i przy wieczornym rachunku sumienia.

ŻAL MNIEJ DOSKONAŁY jest wtedy, gdy przepraszamy Boga dlatego, że przez grzech zasłużyliśmy na karę Bożą.
Czyli bardziej żałujemy ze strachu przed karą niż z miłości do Pana Boga.

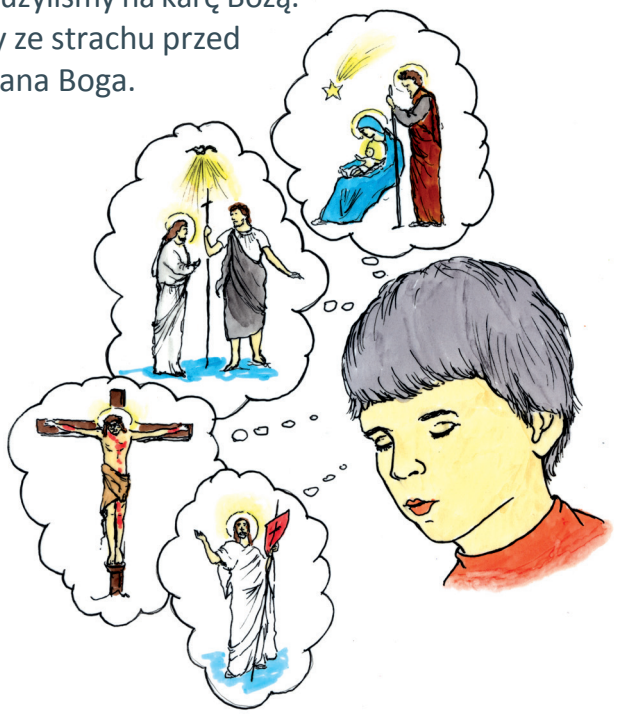

Pytanie

Co to jest żal za grzechy?

Żal za grzechy jest to uznanie swojej winy i przeproszenie Boga za wszystkie grzechy popełnione myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem.

Kiedy nasz żal jest doskonały?

Nasz żal jest doskonały wtedy, gdy przepraszamy Boga dlatego, że kochamy Go jako naszego najlepszego Ojca.

Kiedy nasz żal jest mniej doskonały?

Nasz żal jest mniej doskonały wtedy, gdy przepraszamy Boga dlatego, że boimy się kary Bożej.

Zadanie

Połącz prawidłowe zdania.

ŻAL DOSKONAŁY	**ŻAL MNIEJ DOSKONAŁY**
gdy żałujemy dlatego, że boimy się kary Bożej	**gdy żałujemy ze względu na miłość do Pana Boga**

Zadanie

Wykreśl wyrazy z ramki, a pozostałe litery utworzą hasło, któ-rym uzupełnij zdanie pod tabelką.

ZŁO , KAPŁAN, ŁASKA, MOJŻESZ, POKUTA, MIŁOSIERNY, BÓG, DAR, PIĘĆ, DEKALOG

Ż	~~M~~	~~O~~	~~J~~	~~Ż~~	~~E~~	~~S~~	~~Z~~	D	A	R
Z	Ł	O	A	D	E	K	A	L	O	G
L	M	I	Ł	O	S	I	E	R	N	Y
Z	A	Ł	A	S	K	A	P	I	Ę	Ć
P	O	K	U	T	A	G	R	B	Ó	G
Z	K	A	P	Ł	A	N	E	C	H	Y

....., to jeden z warunków sakramentu pokuty.

W czasie wieczornej modlitwy pomyśl, jak wyglądał twój dzisiejszy dzień, za co powinieneś Boga przeprosić.

Mocne postanowienie poprawy

Idź, a od tej chwili już nie grzesz. (J 8, 11)

Każde przeprosiny, także wobec Pana Boga, kryją obietnicę poprawy. Mocne postanowienie poprawy jest sprawdzianem, czy za grzechy żałujemy szczerze i prawdziwie. Musimy przede wszystkim postanowić, że będziemy unikać grzechów ciężkich, a także wszelkich okazji do grzechu. Nie należy zakładać, że już nigdy nie zgrzeszymy. Raczej należy wytrwale, krok po kroku, starać się być coraz lepszym. Dobrze jest spośród przypomnianych sobie grzechów wybrać ten, który popełniamy najczęściej albo, którym najwięcej przykrości wyrządzamy ludziom i podjąć szczególny wysiłek, by się z tego grzechu poprawić. Spowiadając się, można powiedzieć księdzu o takim postanowieniu. Ponieważ nasza wola jest słaba i skłonna do złego, należy Pana Boga prosić o pomoc w stawaniu się lepszym.

Pytanie

Co to jest mocne postanowienie poprawy?

Mocne postanowienie poprawy to obietnica unikania grzechów, zwłaszcza grzechów ciężkich oraz unikania wszelkich okazji do grzechu.

Zadanie

Właściwe odpowiedzi pokoloruj czerwonym kolorem. Pozostałe odpowiedzi kolorem zielonym. Następnie zapisz hasła.

	TAK	**NIE**
Przed spowiedzią należy zrobić postanowienie poprawy.	PRA	ŚWIĘ
Nie trzeba się przejmować swoimi wadami.	TY	CA
Każdy może stać się lepszym.	NAD	MI
Spowiedź pomaga w poprawie ze swoich wad.	SO	BĄDŹ
Jeśli nie uda mi się wypełnić postanowienia, to nie muszę więcej postanawiać.	CIE	BĄ

.....

.....

.....

Napisz, dlaczego postanowienie poprawy powinno być mocne?

.....

.....

.....

.....

Każdego dnia wieczorem pomyśl, czy udało ci się unikać grzechów i dążyć do świętości.

Spowiedź szczera – wyznanie grzechów

Jeżeli wyznajemy nasze grzechy, [Bóg] jako wierny i sprawiedliwy odpuści je nam i oczyści nas z wszelkiej nieprawości (1 J 1, 9)

W sakramencie pokuty wyznajemy swoje grzechy Panu Jezusowi w obecności kapłana. Na tym polega spowiedź, kapłan słucha naszych grzechów i obietnic, pomaga nam, zadaje pokutę. Ale najważniejsze jest to, że w imieniu samego Boga odpuszcza nam grzechy, wypowiadając słowa: „I ja odpuszczam tobie grzechy w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego."

W czasie spowiedzi wyznajemy wszystkie grzechy, które pamiętamy. Wyznając grzechy ciężkie, należy podać ich liczbę. Kto, spowiadając się, świadomie zatai grzech ciężki, nie uzyska rozgrzeszenia i dodatkowo popełnia grzech świętokradztwa. Kto nie wyzna grzechu ciężkiego przez zapomnienie, powinien grzech ten wyznać przy następnej spowiedzi. Spowiedzi nie należy się bać, pamiętamy przecież, że kapłan w konfesjonale zastępuje samego Pana Jezusa, który zna nasze grzechy i nam je przebacza. Kapłan jest zobowiązany do zachowania ścisłej tajemnicy spowiedzi.

Pytanie

Co to jest spowiedź?

Spowiedź jest to wyznanie przed kapłanem wszystkich popełnionych grzechów dla otrzymania rozgrzeszenia, czyli odpuszczenia grzechów.

Zadanie

Pokoloruj obrazek przedstawiający św. Jana Nepomucena.

Zadanie

Dokończ zdania, wykorzystując wyrazy w tabelce.

ciężki, kapłana, wszystkie, wyznajemy, świadomie, Panu Jezusowi

W sakramencie pokuty ..... swoje grzechy ..... w obecności ..... . Grzech świętokradztwa popełnia ten, kto ..... zatai grzech ..... . W spowiedzi wyznajemy ..... grzechy, które pamiętamy.

Naucz się na pamięć formuły spowiedzi (kolor czerwony).

Gdy podejdziesz do konfesjonału, uklęknij i powiedz:

Dziecko: *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.*

Ksiądz: Na wieki wieków. Amen

Dziecko: *W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen*

Jestem uczniem. Mam osiem (dziewięć) lat. Przystępuję do spowiedzi po raz pierwszy.

Obraziłem (obraziłam) Pana Boga następującymi grzechami:

Wymień wszystkie swoje grzechy, które popełniłeś i przypomniałeś sobie w rachunku sumienia. Wyznanie grzechów zakończ słowami:

Dziecko: *Więcej grzechów nie pamiętam. Żałuję za nie i pragnę się poprawić.*

Następnie kapłan udzieli pouczenia i wyznaczy pokutę.

Potem kapłan wypowie słowa rozgrzeszenia:

Ksiądz: *Bóg, Ojciec miłosierdzia, który pojednał świat ze sobą przez śmierć i zmartwychwstanie swojego Syna i zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów, niech ci udzieli przebaczenia i pokoju przez posługę Kościoła. I JA ODPUSZCZAM TOBIE GRZECHY W IMIĘ OJCA I SYNA, I DUCHA ŚWIĘTEGO.*

Dziecko: *Amen.*

Na zakończenie obrzędu kapłan mówi:

Ksiądz: *Wysławiajcie Pana, bo jest dobry.*

Dziecko: *Bo jego miłosierdzie trwa na wieki.*

Kapłan zapuka, a ty powiedz:

Dziecko: *Bóg zapłać.*

Zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu

Panie, oto połowę mego majątku daję ubogim, a jeśli kogo w czym skrzywdziłem, zwracam poczwórnie. (Łk 19, 8)

W sakramencie pokuty Pan Bóg przebacza nam nasze winy. Ale nie zwalnia nas od obowiązku naprawienia zła spowodowanego przez grzechy i zaniedbania. Pan Jezus odwiedził kiedyś człowieka imieniem Zacheusz, który był celnikiem i oszukiwał ludzi przy pobieraniu opłat. Zacheusz bardzo ucieszył się wizytą Pana Jezusa i powiedział: „Panie, oto połowę mego majątku daję ubogim, a jeśli kogo w czym skrzywdziłem, zwracam poczwórnie". Postanowił więc zadośćuczynić za wyrządzone krzywdy i naprawić wyrządzone zło.

Zadośćuczynienie Panu Bogu polega na odprawieniu pokuty wyznaczonej przez kapłana w czasie spowiedzi. Taką pokutą najczęściej jest jakaś modlitwa lub spełnienie dobrego uczynku.

Zadośćuczynienie bliźniemu polega na naprawieniu wyrządzonej krzywdy lub szkody. Kto obraził bliźniego, powinien go przeprosić. Kto kłamstwem skrzywdził kogoś, powinien powiedzieć prawdę. Rzeczy pożyczone lub skradzione należy oddać, a zaniedbane obowiązki nadrobić.

ZADOŚĆUCZYNIENIE

PANU BOGU **BLIŹNIEMU**

Pytanie

Co to jest zadośćuczynienie Panu Bogu?

Zadośćuczynienie Panu Bogu jest to wynagrodzenie Bogu za popełnione grzechy przez odprawienie pokuty wyznaczonej przez kapłana na spowiedzi.

Co to jest zadośćuczynienie bliźniemu?

Zadośćuczynienie bliźniemu jest to naprawienie wyrządzonej mu krzywdy lub szkody.

Zadanie

Rozszyfruj treść i zapisz.

M	Ź	L	G	P	B	I	E	Y	N	U	C	Ś	Ć	D	O	Z	A
.,	..	,.,	<,	<<	>.	;;;	- -	/,	??	‘’.	=	+	*	#	@	&	%

&	%	#	@	+	*	‘’.	=	&	/,	??	;;;	- -	??	;;;	- -

<<	%	??	‘’.	>.	@	<,	‘’.	;;;

>.	,.,	;;;	..	??	;;;	- -	.,	‘’.

.....

.....

.....

Napisz, w jaki sposób możesz zadośćuczynić bliźniemu.

.....

.....

.....

.....

Przygotowanie do sakramentu pokuty. Lekcja powtórzeniowa

Pomóż nam, Boże, odkryć ponownie i na nowo przeżyć sakrament pokuty w jego najgłębszym sensie…

(św. Jan Paweł II)

Sakrament pokuty jest to wyjątkowe spotkanie z Jezusem. W tym czasie możemy uwolnić się od grzechów i kolejny raz rozpocząć z czystym sercem swoje życie. Człowiekowi trudno wyobrazić sobie miłość Bożą. Spowiedź jest ratunkiem, nie karą, i jeśli nic nie stoi na przeszkodzie, powinniśmy korzystać z jej dobrodziejstw.

Zdarza się, że zasmucamy Boga – Dobrego Ojca – że nie słuchamy Go i grzeszymy. Pan Bóg nie chce, abyśmy od Niego odeszli. Czeka z utęsknieniem na powrót grzesznika. Jeżeli zawiniłeś, odwracając się od Boga, możesz do Niego wrócić przez rachunek sumienia, żal za grzechy, postanowienie poprawy, szczerą spowiedź i zadośćuczynienie za swoje grzechy.

Zadanie

Wklej w odpowiedniej kolejności warunki dobrej spowiedzi, zgodnie z ich numerkami.

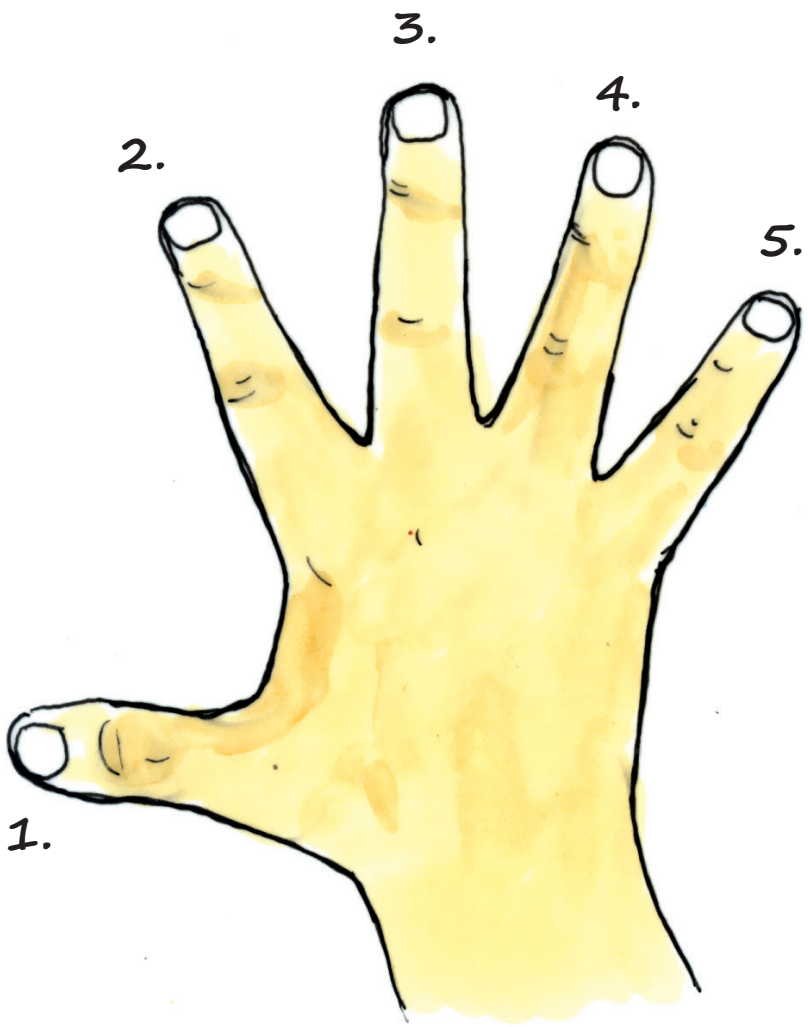

Zadanie

Połącz pary.

1. RACHUNEK SUMIENIA	– to wyznanie przed kapłanem wszystkich popełnionych grzechów
2. ŻAL ZA GRZECHY	– to przypomnienie sobie grzechów, które popełniliśmy
3. MOCNE POSTANOWIENIE POPRAWY	– to wynagrodzenie Bogu za popełnione grzechy przez odprawienie pokuty wyznaczonej przez kapłana na spowiedzi
4. SZCZERA SPOWIEDŹ	– to obietnica unikania grzechów, zwłaszcza grzechów ciężkich oraz unikania wszelkich okazji do grzechu
5. ZADOŚĆUCZYNIENIE PANU BOGU I BLIŹNIEMU	– to uznanie swojej winy i przeproszenie Boga za wszystkie grzechy popełnione myślą, mową,uczynkiem i zaniedbaniem.

Modlitwa

Przed rachunkiem sumienia

Przyjdź Duchu Święty. Oświeć mój rozum,
bym poznał moje grzechy. Wzbudź w moim sercu żal
i spraw, bym szczerze dążył do poprawy.

Po spowiedzi

Dzięki Ci, Jezu, za odpuszczenie moich grzechów. Ty wiesz, że pomimo moich upadków kocham Cię i chcę być z Tobą. Dziękuję Ci za łaskę sakramentalną, która mnie umacnia do walki z grzechem.

V

Nasze spotkanie z Jezusem w ofierze Mszy Świętej

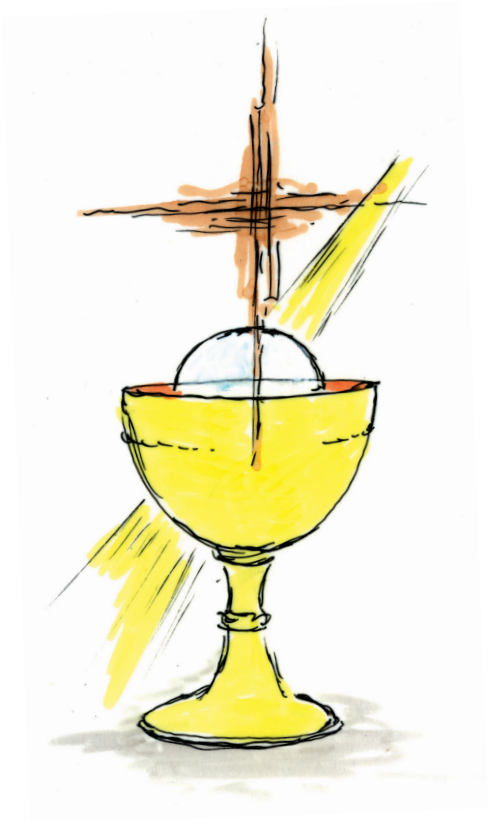

Msza Święta. Spotkanie z Panem Jezusem

Mój dom ma być domem modlitwy dla wszystkich narodów. (Mk 11, 17)

W Eucharystii Pan Jezus obecny jest: pod postaciami chleba i wina, w osobie kapłana, w Słowie Bożym, a także we wspólnocie ludzi, którzy zgromadzili się na Mszy św. w Jego imię.

Pan Jezus zaprasza każdego z nas na to wyjątkowe spotkanie z Nim. Czy można to zaproszenie odrzucić i nie wziąć udziału w spotkaniu z Jezusem, który bardzo nas kocha i wraz z nami chce wielbić Boga Ojca, chce Mu dziękować, chce Go przepraszać oraz prosić Go o pomoc.

Każda Msza Święta składa się z następujących części:

1. Obrzędy wstępne,
2. Liturgia słowa,
3. Liturgia ofiary,
4. Obrzędy zakończenia.

Mszę świętą sprawuje kapłan. Wierni w niej uczestniczą, czyli modlą się, śpiewają, odpowiadają na wezwania księdza, wstają w odpowiednim momencie, klękają, składają ręce, siadają, przystępują do Komunii św. Każda z tych czynności jest modlitwą.

Pytanie

Z jakich części składa się Msza św.?

Msza św. składa się z czterech części: obrzędy wstępne, liturgia słowa, liturgia ofiary, obrzędy zakończenia.

Zadanie

Napisz nasze odpowiedzi na wezwania kapłana.

1. Kapłan: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

   My: .....

2. Kapłan: Pan z wami.

   My: .....

3. Kapłan: W górę serca

   My: .....

4. Kapłan: Dzięki składajmy Panu Bogu naszemu

   My: .....

Zadanie

Uzupełnij zdania wyrazami umieszczonymi w ramce.

PANIE, NIE JESTEM ....., ABYŚ ..... DO MNIE, ALE ..... TYLKO ....., A BĘDZIE UZDROWIONA ..... MOJA.

POWIEDZ , GODZIEN, SŁOWO, DUSZA, PRZYSZEDŁ

Znajdź słowa, które wypowiadamy w czasie Mszy św. i zapisz je.

BARANKU~~MIHY~~BOŻYJKUTKTÓRYLJHGGŁADZI SZUIOYGRZECHYOUTPŚWIATAMNIZMIŁUJ DASFSIĘBGFNADTYRNAMI.

.....

.....

.....

Piosenka

1. Pan Jezus już się zbliża,
już puka do mych drzwi,
pobiegnę Go przywitać,
z radości serce drży.

Ref.: O szczęście niepojęte,
Bóg sam odwiedza mnie,
o Jezu, wspomóż łaską,
bym godnie przyjął Cię.

2. Nie jestem godzien, Panie,
byś w sercu moim był.
Tyś królem wszego świata,
a jam jest marny pył.

Ref.: O szczęście niepojęte,
Bóg sam odwiedza mnie,
o Jezu, wspomóż łaską,
bym godnie przyjął Cię.

Msza Święta - obrzędy wstępne

Obrzędy poprzedzające Liturgię Słowa (...) mają charakter wstępu, wprowadzenia i przygotowania.
(Wprowadzenie do *Mszału Rzymskiego)*

Obrzędy wstępne to pierwsza część Mszy Świętej, która poprzedza liturgię słowa Bożego. Celem obrzędów wstępnych jest stworzenie wspólnoty wśród wiernych oraz przygotowanie się do uważnego słuchania słowa Bożego i godnego sprawowania Eucharystii. Na początku Mszy Świętej kapłan przyklęka i z głębokim szacunkiem całuje ołtarz. Następnie wita się ze zgromadzonymi, rozpoczynając od znaku Krzyża Świętego. Abyśmy mogli spotkać Pana Jezusa, musimy także zatroszczyć się o nasze serce, dlatego w obrzędach wstępnych następuje także akt przeproszenia za nasze grzechy. Obrzędy te kończy hymn uwielbienia Pana Jezusa, dlatego zgromadzeni na Mszy Świętej śpiewają *Chwała na wysokości*.

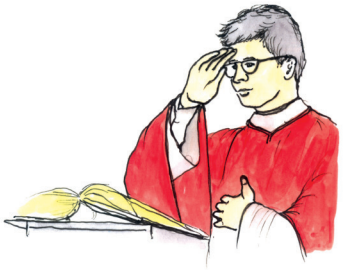

Pytanie

Co jest celem obrzędów wstępnych w czasie Mszy św.?

Celem obrzędów wstępnych jest stworzenie wspólnoty wśród wiernych oraz przygotowanie się do uważnego słuchania słowa Bożego i godnego sprawowania Eucharystii.

Zadanie

Na kolorze zielonym wklej słowa kapłana, na kolorze niebieskim odpowiedzi ludzi.

KAPŁAN	LUD

Rozszyfruj ukryty napis i uzupełnij zdanie.

@	#	$	%	&
A	W	Ł	C	H

Słowo GLORIA oznacza

.....

% & # @ $ @

Zadanie

Uzupełnij brakujące wyrazy w hymnie *Chwała na wysokości Bogu.*

Chwała na wysokości Bogu,	*Chwała na ..... Bogu*
a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.	*a na ziemi ..... ludziom dobrej woli.*
Chwalimy Cię.	*Chwalimy Cię.*
Błogosławimy Cię.	*.....*
Wielbimy Cię.	*Wielbimy Cię.*
Wysławiamy Cię.	*.....*
Dzięki Ci składamy,	*Dzięki Ci składamy,*
bo wielka jest chwała Twoja.	*bo wielka jest ..... Twoja.*
Panie Boże, Królu nieba,	*Panie Boże, Królu nieba,*
Boże Ojcze wszechmogący.	*Boże Ojcze .....*
Panie, Synu Jednorodzony,	*Panie, Synu Jednorodzony,*
Jezu Chryste.	*.....*
Panie Boże, Baranku Boży,	*Panie Boże, Baranku Boży,*
Synu Ojca.	*.....*
Który gładzisz grzechy świata,	*Który gładzisz grzechy świata,*
zmiłuj się nad nami.	*zmiłuj się nad nami.*
Który gładzisz grzechy świata,	*Który gładzisz grzechy świata,*
przyjm błaganie nasze.	*..... ..... nasze.*
Który siedzisz po prawicy Ojca,	*Który siedzisz po prawicy Ojca,*
zmiłuj się nad nami.	*zmiłuj się nad nami.*
Albowiem tylko Tyś jest święty.	*Albowiem tylko Tyś jest .....*
Tylko Tyś jest Panem.	*Tylko Tyś jest Panem.*
Tylko Tyś Najwyższy,	*Tylko Tyś Najwyższy,*
Jezu Chryste.	*Jezu Chryste.*
Z Duchem Świętym	*Z Duchem Świętym*
w chwale Boga Ojca. Amen.	*w chwale ....*

Sprawdź, czy umiesz na pamięć:
Spowiadam się Bogu wszechmogącemu i wam, bracia i siostry, że bardzo zgrzeszyłem myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem: moja wina, moja wina, moja bardzo wielka wina. Przeto błagam Najświętszą Maryję, zawsze Dziewicę, wszystkich Aniołów i Świętych i was, bracia i siostry, o modlitwę za mnie do Pana Boga naszego.

Liturgia słowa Bożego – słuchamy i odpowiadamy na słowo Boże

Najważniejszymi elementami liturgii słowa są czytania Pisma Świętego oraz Credo.
(Wprowadzenie do *Mszału Rzymskiego)*

Po zakończeniu obrzędów wstępnych na Mszy Świętej rozpoczyna się liturgia słowa Bożego, w czasie której do wszystkich zebranych w kościele Pan Bóg przemawia słowami Pisma Świętego. Najpierw, siedząc, słuchamy, jak lektor czyta słowa Pisma Świętego; potem słuchamy psalmu, który śpiewa kantor albo organista. Następnie, stojąc, słuchamy słów Ewangelii, która opowiada nam o życiu i nauce Pana Jezusa. W niedzielę i święta kapłan wyjaśnia słowo Boże w kazaniu. Na usłyszane słowo Boże ludzie odpowiadają wyznaniem wiary i modlitwą. W ten sposób przygotowujemy się do liturgii ofiary.

Pytanie

Co robimy w czasie liturgii słowa?

W czasie liturgii słowa modlimy się i słuchamy słowa Bożego.

Zadanie

Przeczytaj po cichu tekst wyznania wiary. Następnie podkreśl w tekście słowo „wierzę”.

Wierzę w jednego Boga, Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana, Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał dnia trzeciego, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych, a Królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez Proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostolski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie. Amen.

Zadanie

Połącz strzałkami właściwą odpowiedź.

I czytanie	wiernych
śpiewamy	ze Starego Testamentu
II czytanie	psalm
Ewangelia według świętego	Mateusza, Marka, Łukasza, Jana
w niedzielę i święta słuchamy	z Nowego Testamentu
modlitwa	kazania

Ułóż wezwania do modlitwy wiernych.

1. Módlmy się za Kościół Święty, aby .....

.....

Ciebie prosimy, wysłuchaj nas, Panie.

2. Módlmy się za papieża Franciszka .....

.....

Ciebie prosimy, wysłuchaj nas, Panie.

3. Prosimy za nas samych .....

.....

Ciebie prosimy, wysłuchaj nas, Panie.

4. .....

.....

Ciebie prosimy, wysłuchaj nas, Panie.

Msza Święta – Pan Jezus ofiarował się za nas

Z rąk kapłańskich przyjmij Panie, tę ofiarę chleba wina, co się wkrótce dla nas stanie Krwią i Ciałem Twego Syna. (z pieśni)

W czasie każdej Mszy Świętej Pan Jezus ofiaruje siebie, tak jak uczynił to na krzyżu. Ofiara Chrystusa na krzyżu i ofiara Eucharystii są jedną ofiarą, tylko sposób ofiarowania jest inny: w sposób krwawy na krzyżu, w sposób bezkrwawy w Eucharystii. W czasie Mszy Świętej kapłan przygotowuje chleb i wino: staną się one prawdziwym ciałem i prawdziwą krwią Pana Jezusa ofiarowaną za nas. Kiedy kapłan składa na ołtarzu dary ofiarne, my także powinniśmy złożyć Bogu swój dar. Może nim być modlitwa, dobry uczynek, nasze radości i troski, nasza miłość i ufność. To wszystko zostanie ofiarowane Bogu Ojcu razem z ofiarą Chrystusa.

Pytanie

Co to jest Msza Święta?

Msza Święta jest to ofiara Nowego Testamentu, w której Pan Jezus, pod postaciami chleba i wina, ofiaruje się za nas swemu Ojcu.

Czym różni się Msza Święta od ofiary na krzyżu?

Msza Święta różni się tym od ofiary na krzyżu, że na krzyżu Pan Jezus ofiarował się za nas w sposób krwawy, a we Mszy Świętej ofiaruje się w sposób bezkrwawy.

Co czyni kapłan we Mszy Świętej w czasie przygotowania darów ofiarnych?

Kapłan podczas przygotowania darów ofiarnych składa na ołtarzu chleb i wino, które staną się ciałem i krwią Pana Jezusa.

Zadanie

Połącz obrazki z prawidłowym podpisem i uzupełnij zdanie.

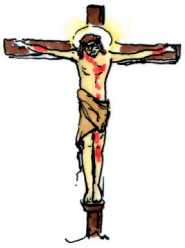

OFIARA BEZKRWAWA

OFIARA KRWAWA

W czasie każdej Mszy św. Pan Jezus ofiaruje się za nas swemu Ojcu, tak jak ofiarował się za nas na krzyżu. Na krzyżu ofiara ta dokonała się w sposób ....., a w czasie Mszy św. ofiara ta odbywa się w sposób ..... .

Zadanie

Wpisz w serce to, co ty chciałbyś podarować Panu Jezusowi.

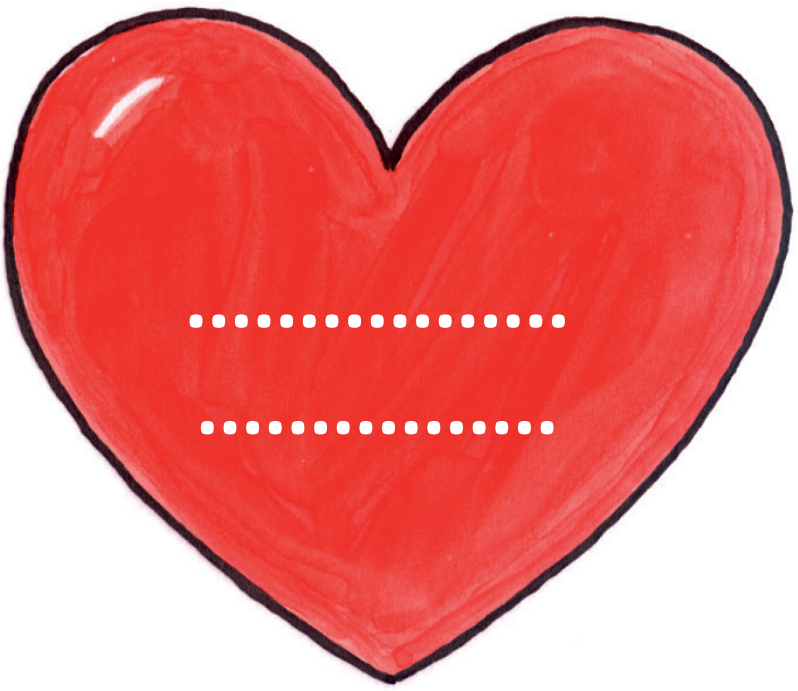

Naucz się na pamięć następującej modlitwy i spróbuj świadomie odmawiać ją podczas Mszy św.:

Niech Pan przyjmie Ofiarę z rąk twoich
na cześć i chwałę swojego imienia,
a także na pożytek nasz
i całego Kościoła świętego.

Msza Święta - Pan Jezus karmi nasze dusze

Tak jak chleba i bardziej niż chleba potrzebuje on bowiem Boga. (Benedykt XVI)

Przed swoją męką Pan Jezus chciał się pożegnać ze swoimi uczniami i kazał urządzić dla nich wieczerzę. Ponieważ już więcej w ten sposób nigdy nie mieli się spotkać, dlatego uczynił dla nich coś wyjątkowego. W czasie Ostatniej Wieczerzy Pan Jezus przemienił chleb w swoje ciało. Następnie powiedział: „bierzcie i jedzcie", połamał chleb i rozdał go Apostołom. Kiedy Apostołowie zjedli chleb, który był ciałem Pana Jezusa, to Pan Jezus zamieszkał w nich. Nakarmił ich dusze. To była pierwsza na świecie Komunia Święta. Podobnie Pan Jezus uczynił z winem. Przemienił je w swoją krew i podał uczniom. W czasie Mszy Świętej te same słowa wypowiada kapłan i przemienia chleb i wino w ciało i krew Pana Jezusa. Przemienienie chleba i wina w ciało i krew Pana Jezusa nazywamy przeistoczeniem.

Pytanie

Co dzieje się podczas przeistoczenia we Mszy Świętej?

Podczas przeistoczenia we Mszy Świętej kapłan przemienia chleb i wino w ciało i krew Pana Jezusa.

Zadanie

Uzupełnij zdanie słowem, które ułoży się z sylab, po wykonaniu działań matematycznych, zapisując wyniki od najmniejszego do największego.

NIE	IS	PRZE	CZE	TO
10 + 12	**2 x 4**	**23 - 19**	**25 - 5**	**7 + 7**

W czasie każdej Mszy Świętej kapłan przemienia chleb i wino w ciało i krew Pana Jezusa. Ten moment we Mszy św. nazywa się .....

Która postać przyjęła prawidłową postawę w czasie przeistoczenia – najważniejszej części Mszy św.?

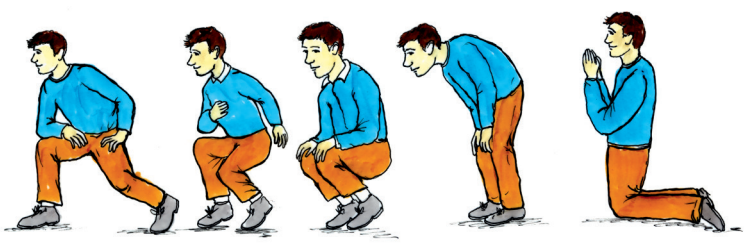

Z podanych wyrazów zapisz odpowiedź na wezwanie kapłana:

Oto wielka tajemnica wiary.

.....

.....

.....

Głosimy, chwale, Panie, przyjścia, śmierć, wyznajemy, Twoją, oczekujemy, zmartwychwstanie, Jezu, Twoje, i, Twego, w.

Pan Jezus przychodzi do mnie w Komunii Świętej

Ciało moje jest prawdziwym pokarmem, a Krew moja jest prawdziwym napojem. Kto spożywa moje Ciało i Krew moją pije, trwa we Mnie, a Ja w nim. (J 6, 55–56)

Komunia Święta to niezwykłe spotkanie. Jezus przychodzi do nas i jednoczy się z nami. Jesteśmy wtedy tak blisko Pana Jezusa, że za życia na ziemi nie można być bliżej. Przyjmujemy więc w ten sposób w swoim sercu niezwykłego Gościa. Dlatego musimy dobrze się przygotować na Jego przyjęcie.

Jak się przygotować na przyjęcie Komunii Świętej?

a) Trzeba być w stanie łaski uświęcającej, czyli nie mieć grzechu ciężkiego. Gdyby ktoś przyjął Komunię Świętą, mając grzech ciężki, popełnia grzech świętokradztwa.

b) Grzechy lekkie gładzi żal za grzechy, który odmawiamy na początku Mszy Świętej.

c) Przed przystąpieniem do Komunii Świętej należy zachować post eucharystyczny przez jedną godzinę. Oznacza to, że przez jedną godzinę przed przyjęciem Komunii Świętej nic nie jemy i nie pijemy, z wyjątkiem wody. Woda nie łamie postu.

d) Msza św. jest najpiękniejszą i najważniejszą modlitwą, która przygotuje nas na przyjęcie Pana Jezusa do swojego serca. Dlatego w czasie Mszy św. ważne jest skupienie.

e) Do Komunii Świętej należy podejść poważnie i z godnością, ze złożonymi rękami.

Pytanie

Co to jest Komunia Święta?

Komunia Święta jest to spożywanie ciała i krwi Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

Zadanie

Wykreśl z tabeli wyrazy: ZNAK, KOMUNIA, ŁASKA, LITURGIA, DUSZA, PSALM, SUMIENIE, ŻAL, OFIARA, DAR, MSZA ŚW.
Z pozostałych liter odczytaj wyrazy i uzupełnij zdanie pod tabelką.

K	O	M	U	N	I	A	C
I	A	M	S	Z	A	Ś	W
Ł	P	S	A	L	M	A	I
D	A	R	K	R	Ż	A	L
Ł	A	S	K	A	W	I	P
S	U	M	I	E	N	I	E
A	D	U	S	Z	A	N	A
L	I	T	U	R	G	I	A
J	E	O	F	I	A	R	A
Z	Z	N	A	K	U	S	A

Komunia Święta jest to spożywanie .....

....

..... pod postaciami chleba i wina.

Uzupełnij zdania

1. Post eucharystyczny trwa ..... przed przyjęciem Komunii Świętej.
2. Przyjmując Komunię Świętą, nasza dusza musi być bez ..... ciężkiego.

Naucz się na pamięć modlitwy.
Panie, nie jestem godzien, abyś przyszedł do mnie, ale powiedz tylko słowo, a będzie uzdrowiona dusza moja.

Moje dziękczynienie

Pozostań ze mną, Panie! (Ojciec Pio)

Kiedy przyjmujemy Komunię Świętą, przez pewien czas jesteśmy bardzo blisko Pana Jezusa. Są to wyjątkowe chwile. Co wtedy należy czynić? Należy przez chwilę trwać przy Panu Jezusie i cieszyć się obecnością niezwykłego Gościa, uwielbiać, oddać cześć. Dlatego po przyjęciu Komunii św. klęka się i wiele ludzi zasłania twarz rękoma po to, by się lepiej skupić. Jest to czas dziękczynienia, w którym adorujemy Pana Jezusa obecnego w naszym sercu. Można wtedy własnymi słowami wyrazić podziękowanie Panu Jezusowi, opowiedzieć Mu o swoich radościach, smutkach, tajemnicach. Można też o coś ważnego poprosić dla siebie, dla rodziny czy innych bliskich osób. To ma być osobista rozmowa. Można też odmówić jakąś odpowiednią modlitwę. Czasami w tym momencie w kościele zapada chwila ciszy, aby wszyscy mogli skupić się na dziękczynieniu. Czasami jest śpiewana pieśń, która dziękczynienie wyraża. Należy wtedy razem z wszystkimi śpiewać i pieśnią wyrazić Panu Jezusowi swoją wdzięczność.

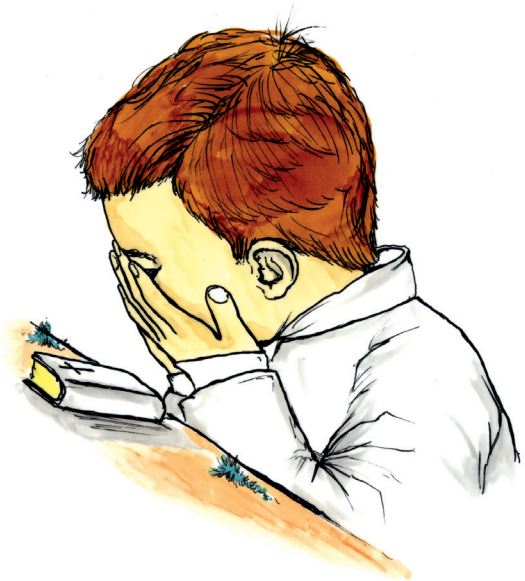

Zadanie

Do modlitwy dziękczynienia trzeba się przygotować: pomyśl wcześniej o tym, co chcesz Panu Jezusowi powiedzieć w dniu Pierwszej Komunii św. Pomoże nam w tym to ćwiczenie. Należy dokończyć zdania. Następnie odnaleźć na końcu książki kartkę z napisem SEKRET i delikatnie nakleić, zasłaniając napisany tekst, aby mógł on pozostać tajemnicą.

Panie Jezu, wierzę, że teraz ze mną jesteś. Cieszę się. Uwielbiam Cię, adoruję, chcę ci powiedzieć .....

.....

Chcę Ci podziękować za

.....

.....

Proszę Cię o

.....

.....

Chcę ci jeszcze powiedzieć, że

.....

.....

Piosenka

1. Już gościsz, Jezu, w sercu mym;
dzień ten jest szczęścia mego dniem.
Przyniosłeś dla mnie łask Twych zdrój,
bądźże uwielbion, Boże mój.

2. Cóż ja dam Tobie, Jezu mój?
Chcę ofiarować zapał swój,
By zawsze pełnić wolę Twą,
zachować czystą duszę mą.

3. Jezu, pozostań w sercu mym,
tylko Ty sam zamieszkaj w nim.
Dopomóż mi w godzinie złej,
wytrwać w miłości, Jezu, Twej.

Obrzędy zakończenia – Pan Jezus nam błogosławi

Niech cię Pan błogosławi i strzeże. Niech Pan rozpromieni oblicze swe nad tobą. (Lb 6, 24)

Na zakończenie Mszy św. kapłan udziela wiernym błogosławieństwa: kreśli dłonią znak krzyża i mówi: Niech was błogosławi Bóg wszechmogący, Ojciec i Syn, i Duch Święty. Wtedy wszyscy odpowiadają: Amen.

Błogosławić, to znaczy życzyć komuś szczęścia. Jeśli nam Bóg błogosławi, to znaczy, że mamy Jego zgodę na to, co robimy i obdarza nas pomyślnością. Oprócz błogosławieństwa, które otrzymujemy na koniec Mszy św., błogosławi się także niektóre przedmioty i pokarmy:

– w Wielką Sobotę święcimy pokarmy,

– 2 lutego święcimy świece (gromnice),

– 3 lutego – błogosławieństwo gardła (dwoma świecami) ku czci św. Błażeja,

– 5 lutego – błogosławieństwo wody i chleba ku czci św. Agaty,

– 15 sierpnia – błogosławieństwo ziół i kwiatów,

– w każdym domu mamy także poświęcone obrazki, różańce, krzyżyki.

Zadanie

Słowa, które wypowiada kapłan w obrzędzie zakończenia Mszy św. zapisz w tabeli na polach koloru niebieskiego, a słowa, które wypowiadają wierni – na polach koloru żółtego.

PAN Z WAMI • BOGU NIECH BĘDĄ DZIĘKI
NIECH WAS BŁOGOSŁAWI... • AMEN,
I Z DUCHEM TWOIM • IDŹCIE W POKOJU CHRYSTUSA

KAPŁAN	WIERNI
....	....
....	....
....	....
....	....

Rozwiąż działania, a następnie wpisz sylaby zgodnie z wynikiem od najmniejszego do największego.

SŁA	BŁO	SŁA	ZE	WIEŃ	GO	RO	NIA	STWA
4 x 5	2 + 1	10 – 5	20 – 6	6 + 5	5 – 1	10 + 3	5 x 5	2 x 6

Obrzędy Mszy św. kończy obrzęd

…….. …….. …….. …….. ……..

i ……. ……. ……. ……. .

Zadanie

Połącz datę z odpowiednim rysunkiem.

5 lutego **15 sierpnia** **3 lutego** **2 lutego**

Modlitwa

Błogosławieństwo

Niech cię Pan błogosławi i strzeże.
Niech Pan rozpromieni oblicze swe nad tobą,
niech cię obdarzy swą łaską.
Niech zwróci ku tobie oblicze swoje
i niech cię obdarzy pokojem.

VI

Panie Jezu, dziś przychodzisz także do mnie

Trwać w przyjaźni z Panem Jezusem. O regularnej spowiedzi św.

Miłosierdzie będzie zawsze większe od każdego grzechu i nikt nie może ograniczyć miłości Boga, który przebacza.
(Papież Franciszek)

Każdy człowiek popełnia błędy i mimo dobrych postanowień każdemu zdarza się zasmucić Boga i popełniać grzechy. Dlatego nie wystarczy wyspowiadać się raz w życiu. Pierwsza spowiedź powinna zapoczątkować regularne korzystanie z sakramentu pokuty. Co jakiś czas, najlepiej raz w miesiącu, dobrze jest przygotować się i oczyścić swoją duszę. Jeżeli popełniło się grzech ciężki, należy przystąpić do sakramentu pokuty najszybciej jak to możliwe. Pan Bóg nigdy nie zniechęci się naszymi grzechami. Zawsze jest gotów nam przebaczyć, jeśli tylko skruszeni o to Go poprosimy.

Jeżeli chodzimy do spowiedzi św. co miesiąc, to możemy często przystępować do Komunii Świętej. Dzięki temu trwamy w przyjaźni z Panem Jezusem i staramy się nie stracić łaski uświęcającej.

Zadanie

Na rysunku dorysuj człowieka, który żyje w przyjaźni z Panem Jezusem.

Uzupełnij zdanie, wykorzystując wyrazy zamieszczone w ramce.

Jeśli ktoś żyje w przyjaźni z Panem Jezusem, ten ma ..... w ....., jest ..... i .....

zadowolony, pokój, radosny, sercu

Zadanie

Naucz się formuły spowiedzi (kolor czerwony), której będziesz używać w każdej kolejnej spowiedzi.

Dziecko: *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.*

Ksiądz: *Na wieki wieków. Amen*

Dziecko: *W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.*
Jestem uczniem. Mam osiem (dziewięć) lat.
Ostatni raz spowiadałem(łam) się…
Pokutę wypełniłem(łam), grzechu nie zataiłem(łam).
Pana Boga obraziłem(łam) następującymi grzechami.

Wymień wszystkie swoje grzechy, które popełniłeś i przypomniałeś sobie w rachunku sumienia. Wyznanie grzechów zakończ słowami:

Dziecko: *Więcej grzechów nie pamiętam. Żałuję za nie i pragnę się poprawić.*

Następnie kapłan udzieli pouczenia i wyznaczy pokutę.
Potem kapłan wypowie słowa rozgrzeszenia:

Ksiądz: *Bóg, Ojciec miłosierdzia, który pojednał świat ze sobą przez śmierć i zmartwychwstanie swojego Syna i zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów, niech ci udzieli przebaczenia i pokoju przez posługę Kościoła. I JA ODPUSZCZAM TOBIE GRZECHY W IMIĘ OJCA I SYNA, I DUCHA ŚWIĘTEGO.*

Dziecko: *Amen*

Na zakończenie obrzędu kapłan mówi:

Ksiądz: *Wysławiajcie Pana, bo jest dobry.*

Dziecko: *Bo jego miłosierdzie trwa na wieki.*

Kapłan zapuka, a ty powiedz:

Dziecko: *Bóg zapłać.*

Udaj się do ławki, aby podziękować Panu Bogu i odmówić zadaną przez księdza pokutę (np. modlitwę).

Odnawiamy nasze przyrzeczenia chrzcielne

Com przyrzekł Bogu przy chrzcie raz, dotrzymać pragnę szczerze… (z pieśni)

Zanim kapłan udzielił wam sakramentu chrztu świętego, wasi rodzice i rodzice chrzestni w waszym imieniu złożyli przyrzeczenie. Zobowiązali się, że będą wychowywać was w wierze katolickiej, nauczą was wszystkich zasad wiary. Teraz czekacie na spotkanie z Panem Jezusem, w waszych sercach rośnie tęsknota i miłość do Niego. Zanim więc Pan Jezus przyjdzie do was w Komunii Świętej, musicie Mu po raz pierwszy w życiu, już osobiście, powiedzieć to, co rodzicie powiedzieli w waszym imieniu w dniu chrztu świętego.

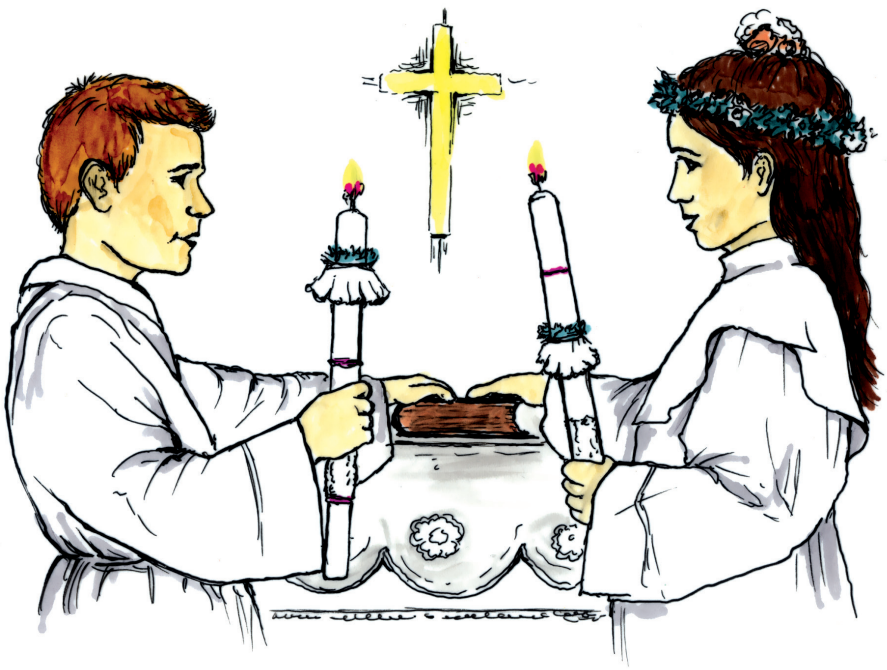

Zadanie

Napisz, dlaczego odnawiamy nasze przyrzeczenia chrzcielne przed przystąpieniem do Pierwszej Komunii Świętej?

.....

.....

.....

.....

.....

Napisz, gdzie i kiedy przyjąłeś sakrament chrztu świętego i kto w twoim imieniu wypowiedział treść przyrzeczeń chrzcielnych?

Data sakramentu chrztu św.:

.....

Miejsce:

.....

Rodzice:

.....

Rodzice chrzestni:

.....

Przeczytaj.

K: Czy wyrzekasz się grzechu, aby żyć w wolności dzieci Bożych?
W: *Wyrzekam się.*
K: Czy wyrzekasz się wszystkiego, co prowadzi do zła, aby cię grzech nie opanował?
W: *Wyrzekam się.*
K: Czy wyrzekasz się szatana, który jest głównym sprawcą grzechu?
Wy: *Wyrzekam się.*
K: Czy wierzysz w Boga, Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi?
W: *Wierzę.*
K: Czy wierzysz w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedynego, Pana naszego, narodzonego z Maryi Dziewicy, umęczonego i pogrzebanego, który powstał z martwych i zasiada po prawicy Ojca?
W: *Wierzę.*
K: Czy wierzysz w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, obcowanie Świętych, odpuszczenie grzechów, zmartwychwstanie ciała i życie wieczne?
W: *Wierzę.*
K: Czy przyrzekasz za pomocą łaski Bożej zachowywać wiernie przykazania Boskie i kościelne?
W: *Przyrzekam.*
K: Taka jest nasza wiara. Taka jest wiara Kościoła, której wyznawanie jest naszą chlubą w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.
W: *Amen.*
K: Przez chrzest staliście się świątynią Boga. Na podziękowanie za wszystkie dobrodziejstwa odmówmy wspólnie:
W: *W imię Trójcy Przenajświętszej, w imię Ojca, który nas stworzył, i Syna, który nas odkupił, i Ducha Świętego, który nas uświęcił, wobec Najświętszej Maryi Panny, Niepokalanej Bogarodzicy, naszych Aniołów Stróżów, naszych świętych patronów, i wszystkich świętych, wobec tu zgromadzonych wiernych odnawiamy przymierze przy chrzcie świętym zawarte. Postanawiamy żyć i umierać w wierze świętej katolickiej. Pozostaniemy wierni Jezusowi Chrystusowi i Jego Ewangelii. Ojcze Przedwieczny, użycz nam do tego Twej pomocy. Przez Chrystusa Pana naszego, który z Tobą i z Duchem Świętym żyje i króluje na wieki. Amen.*

Uroczysty dzień Pierwszej Komunii Świętej

Już gościsz, Jezu, w sercu mym, dzień ten jest szczęścia mego dniem. (z pieśni)

Dzień Pierwszej Komunii Świętej to jeden z najpiękniejszych dni w życiu. Długo i intensywnie trzeba było się na ten dzień przygotowywać. Nie trać nigdy radości ze spotkania z Jezusem, często przyjmuj Go do swego serca, a Ten, który jest ukryty w białej Hostii, będzie prowadził cię przez całe twoje życie.

Zadanie

Wklej zdjęcie z uroczystości I Komunii Świętej.

Zadanie

Napisz list do rodziców z podziękowaniem za wychowanie i przygotowanie uroczystości I Komunii Świętej. Możesz wykorzystać wyrażenia, które znajdziesz w ramce.

chrzest święty – dziękuję – życie – troska – wychowanie – wiara – kościół – miłość – uroczystość – modlitwa – radość – zmęczenie – uśmiech

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Biały tydzień – czas mojej wdzięczności za Pierwszą Komunię Świętą

Niezapomnianym spotkaniem z Panem Jezusem jest bez wątpienia pierwsza Komunia św. – dzień, który wspomina się jako jeden z najpiękniejszych w życiu.

(św. Jan Paweł II)

Pan Jezus zamieszkał w twoim sercu. Przyniósł ci szczęście, radość i pokój. Karmi cię swoim ciałem i chce być każdego dnia bardzo blisko ciebie na zawsze. Od dnia Pierwszej Komunii Świętej możesz przyjmować Jezusa do swego serca każdego dnia. Pan Jezus kiedyś powiedział: „Oto stoję u drzwi i kołaczę; jeśli kto posłyszy mój głos i drzwi otworzy, wejdę do niego i będę z nim wieczerzał, a on ze Mną” (Ap 3, 20).

Pomyśl! Czy drzwi twojego serca są zawsze otwarte dla Pana Jezusa?

Zadanie

Św. Tarsycjusz jest wzorem bohaterskiej miłości do Pana Jezusa ukrytego w Hostii. Zginął, niosąc Komunię św. uwięzionym chrześcijanom. Ten młody męczennik jest patronem ministrantów. Pokoloruj obrazek.

Modlitwa

Święty Tarsycjuszu, Patronie i wzorze nasz, Ty niosłeś Jezusa na sercu i w sercu jako największy swój skarb. Cześć i miłość Jezusa promieniowały z Twojego oblicza i dla Niego oddałeś radośnie swe młode życie. I my chcemy nosić Jezusa w swym sercu. Chcemy ze czcią i miłością chodzić wokół Jego ołtarza. Chcemy nieść Jezusa do domu, do szkoły i wszędzie przez dobry przykład. Pomóż nam i spraw, abyśmy całym życiem tylko Jemu służyli i do Niego należeli. Amen.

Razem z klasą wybieramy się na pielgrzymkę

W drogę z nami wyrusz Panie, nam nie wolno w miejscu stać… (z piosenki)

Pielgrzymka jest to podróż do miejsc religijnych lub świętych. Motywem podjęcia trudu pielgrzymowania jest chęć zadośćuczynienia za swoje grzechy lub chęć wyrażenia prośby, np. o zdrowie. Pątnicy pielgrzymują także, ażeby wyrazić Bogu wdzięczność. Pielgrzymowanie było już znane w bardzo dawnych czasach, np. w czasach biblijnych pielgrzymowano do Jerozolimy na święto Paschy.

Miejscem, do którego pielgrzymowali nasi rodzice, dziadkowie i pradziadkowie jest Góra Świętej Anny. To tam, od bardzo dawna, w małym kościółku przechowywana była drewniana figurka przedstawiająca św. Annę z Maryją i Panem Jezusem. Tam też wybudowano kalwarię z kaplicami upamiętniającymi wydarzenia z męki Pana Jezusa i życia Maryi.

Zadanie

Rozwiąż działania, potem wpisz sylaby zgodnie z wynikiem od największego do najmniejszego, a dowiesz się, jak inaczej nazywamy pielgrzymów.

2 + 8	2 x 10	30 – 6
CY	PĄ	TNI

PIELGRZYMI = ...

Co zabiorę na pielgrzymkę, a co nie jest mi na niej potrzebne? Pokoloruj ramki:

– na czerwono rzeczy, które są konieczne do zabrania na pielgrzymkę,
– na zielono, to co niekoniecznie jest mi potrzebne,
– na żółto, to co należy zostawić w domu.

Sportowe buty	Balowa suknia	*Droga do nieba*
Różaniec	Kurtka przeciwdeszczowa	Telefon komórkowy
Narty	Laptop	Plecak	Tort	Śpiewnik

Piosenka

1. W drogę z nami wyrusz Panie,
nam nie wolno w miejscu stać.
Gdy zbłądzimy, podaj rękę,
gdy upadniemy – pomóż wstać.

Ref. I do serca swego prowadź,
prowadź nas.

2. Zabierz smutki, przywróć radość,
osłabionym dodaj sił,
byśmy innym nieść pomogli
ciężar krzyża przez ten świat

Ref. I do serca swego prowadź,
prowadź nas.

3. Gdy do Pana odejdziemy,
niech nie płacze po nas nikt.
Bo my przecież z Nim być chcemy,
w Jego chwale wiecznie żyć.

Tajemnica pierwszych piątków

Patrz! Oto Serce, które tak bardzo ludzi ukochało…
(Pan Jezus do św. Małgorzaty)

Św. Małgorzata urodziła się we Francji. Jej ojciec był notariuszem i sędzią. Zmarł, gdy Małgorzata miała 8 lat. Już od wieku dziecięcego miała ogromne marzenie, by poświęcić się Bogu. To marzenie spełniło się, gdy Małgorzata miała 24 lata. Wstąpiła do klasztoru i otrzymała habit zakonny. Pan Jezus w wielu objawieniach przedstawił jej swe Serce i zażądał od niej, by przyjmowała Go w Komunii w pierwsze piątki miesiąca. Pan Jezus polecił także św. Małgorzacie, aby ustanowiono święto czczące Jego Najświętsze Serce oraz, żeby przystępowano do Komunii św. w pierwsze piątki przez kolejne dziewięć miesięcy. Jej zadanie polegało na uświadomieniu ludziom konieczności zadośćuczynienia i wynagradzania Jezusowi za nasze grzechy.

W czasie objawień Pan Jezus złożył św. Małgorzacie 12 obietnic dla wszystkich tych, którzy będą wypełniać Jego wolę. Dwunasta obietnica brzmi:

W nadmiarze Miłosierdzia Mego Serca obiecuję (…), że wszechmocna Ma miłość udzieli ostatecznej łaski pomocy wszystkim, którzy przystąpią przez 9 z rzędu pierwszych piątków miesiąca do Komunii św., tak iż nie umrą w Mojej niełasce, ani bez sakramentów i że Boskie Me Serce będzie dla nich bezpiecznym schronieniem w ostatnim momencie ich życia.

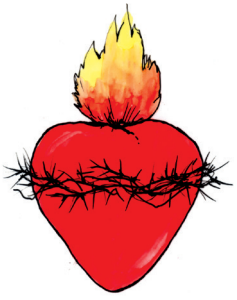

Zadanie

W serduszka wpisz daty twoich spotkań pierwszopiątkowych z Panem Jezusem.

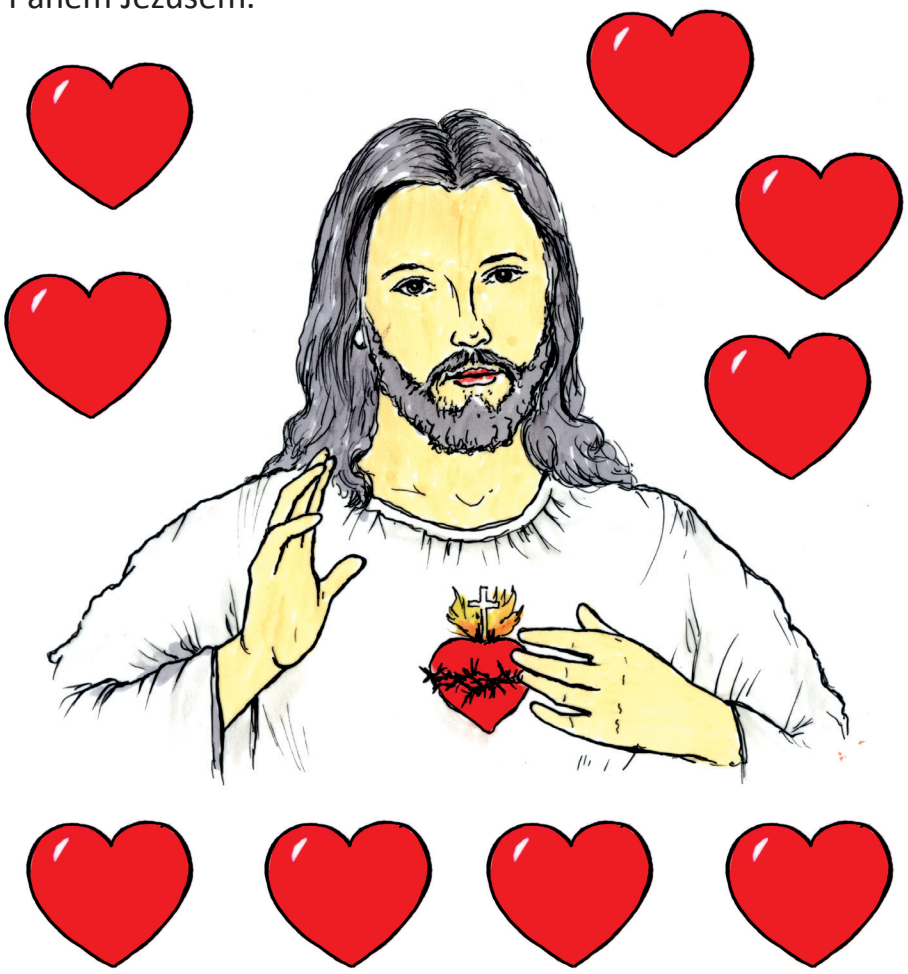

Modlitwa

Kochany Panie Jezu, Tobie oddaję moje serce. Nie jest ono wielkie, ale bardzo pragnie kochać Ciebie z wszystkich swoich sił. Weź je, Jezu, i spraw, by było dobre, wolne od grzechu i coraz bardziej podobne do Twojego wielkiego, Świętego Serca, którym ogarniasz cały świat!

(Akt osobistego oddania się dzieci Najświętszemu Sercu Pana Jezusa)

Dziękujemy Bogu za kolejny rok szkolny

Pieśń wdzięczności śpiewaj Panu, duszo moja i nie zapomnij żadnego dobrodziejstwa Jego. (z pieśni)

Od Pana Boga nie możemy mieć wakacji, bo każdy dzień przybliża nas do Niego. Pamiętajmy o tym, aby te wakacje były przeżywane w jedności z Panem Jezusem. Nie zapominajmy o spotkaniu z Nim w modlitwie i na Mszy św.

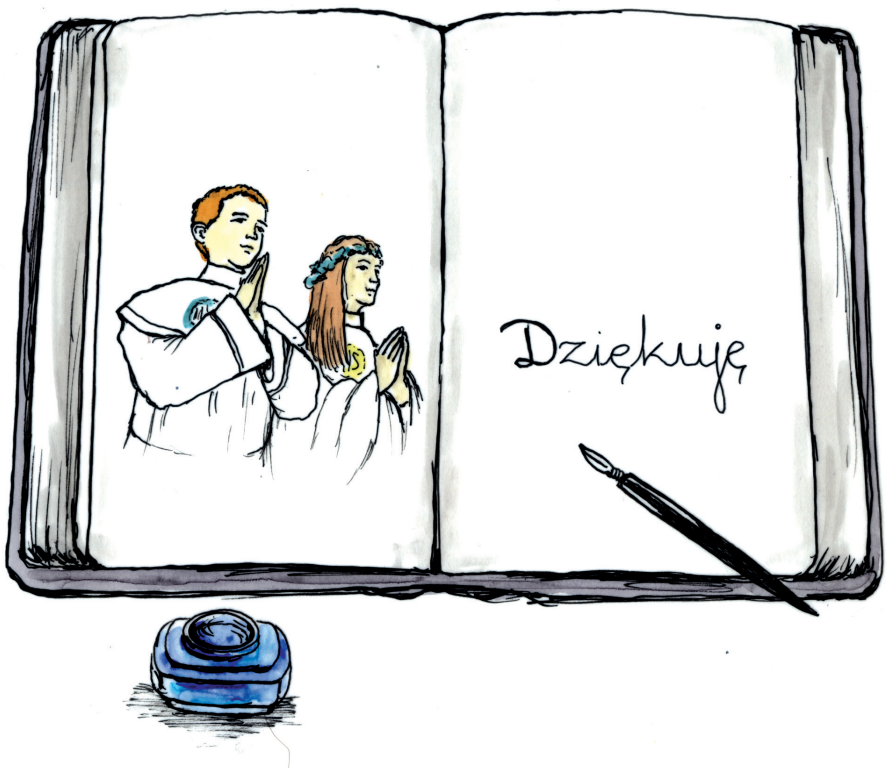

Zadanie

Uzupełnij twoją litanię wdzięczności za kolejny rok szkolny.

Moja litania wdzięczności

– Dziękuję Ci, Boże, za moich rodziców.

– .....

– .....

– .....

– .....

VII

Katechezy dodatkowe

Mój modlitewnik

Ojcze nieskończenie dobry, naucz nas modlić się zgodnie z Twoją wolą, spraw, aby ta książeczka była pomocą w wytrwałej modlitwie i dobrym postępowaniu.

(z modlitwy przy poświęceniu książeczki)

Nasza modlitwa to rozmowa z Bogiem, słuchanie Go i zwracanie się do Niego. W różnych sytuacjach naszego życia przychodzi nam to raz łatwiej, a raz jest czymś bardzo trudnym. Każdy z nas otrzymał modlitewnik – książeczkę, która ma nam pomagać w odnalezieniu odpowiedniej modlitwy i wspomóc nas w różnych okolicznościach naszego życia.

Modlitewnik *Droga do nieba* już od wielu lat pomaga ludziom w przeżywaniu liturgii Mszy św., w indywidualnych modlitwach, jak i w sprawowaniu nabożeństw liturgicznych. Nasz modlitewnik to zbiór modlitw w różnych intencjach, litanii, modlitw na różnorodne nabożeństwa w roku kościelnym. Pomaga każdemu z nas przygotować się do godnego przeżycia każdego sakramentu. Każdy z nas, kto tylko zechce, w *Drodze do nieba* odnajdzie swoją ulubioną modlitwę.

Zadanie

Rozszyfruj rebus i zapisz rozwiązanie w ramce.

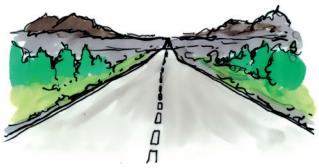

do

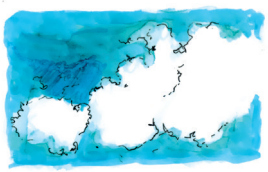

O=A

Odszukaj w *Drodze do nieba* pieśń nr 274, a następnie uzupełnij tekst.

Jezu, w ..... utajony, daj mi ..... Twoje, daj –
Tyś mi jeden ....., Tyś mojego serca ..... .

Wszędzie ..... mi, o Panie, choćby ..... me siły rwał,
..... ziemskie me wygnanie, byleś mi sam siebie ..... .

Odszukaj w *Drodze do nieba* rachunek sumienia dla dzieci i modlitwę po Komunii św., a następnie zapisz na czerwono numer strony.

– Rachunek sumienia dla dzieci, str. .....
– Modlitwa po Komunii św., str. .....

Caritas w mojej parafii

Caritas to miłość w konkretnym czynie do konkretnych osób chorych, starszych, potrzebujących pomocy.
(Bp Rudolf Pierskała)

Pismo Święte przypomina nam o obowiązku czynienia dobra, to jedno z najważniejszych zadań Kościoła – obok głoszenia słowa Bożego i sprawowania sakramentów. Czyny miłosierdzia wobec innych ludzi we współczesnym świecie są najbardziej wiarygodnym świadectwem wierności Ewangelii i uobecniają miłosiernego Boga. Dzieła miłosierdzia w naszych parafiach podejmują Parafialne Koła „Caritas". Słowo „caritas" oznacza miłość, która jest miłosierna, czyli pełna dobroci, współczucia, litości. Jest to taka miłość, w wyniku której człowiek pomaga każdemu, niezależnie od tego, kim jest i czy na to zasługuje.

Aby Caritas mógł pomagać potrzebującym, potrzebnych jest wielu ochotników. Nazywamy ich wolontariuszami. Wolontariusz to ktoś taki, kto dobrowolnie i bez zapłaty pomaga.

Caritas podejmuje działania na rzecz: dzieci, młodzieży, rodziny, osób niepełnosprawnych, chorych, starszych. Dba także o ludzi dotkniętych klęskami żywiołowymi oraz wypadkami losowymi. Niesienie pomocy potrzebującym jest także wypełnianiem Chrystusowego przykazania miłości oraz uczynków miłosierdzia względem ciała i duszy.

Zadanie

Ułóż i wklej symbol Caritasu.

Zadanie

Napisz, kto to jest wolontariusz?

.....

.....

.....

Piosenka

Potrzebuje cię Chrystus, by miłować,
Potrzebuje cię Chrystus, aby kochać. (2x)
Ref: Nie pogardzaj człowiekiem, chociaż inną skórę ma,
kochaj wszystkich jak braci, pomóż im.
Zasmuconych co płaczą, masz miłować,
biednym ludziom w udręce miłość dać.
Tych co idą przy tobie, masz miłować,
i nieznanym, dalekim miłość dać.

Kółka misyjne – pomagamy misjonarzom

Panie Jezu, który niegdyś wezwałeś pierwszych uczniów, aby stali się rybakami ludzi, niech także i dziś rozbrzmiewa Twoje łagodne wezwanie „Pójdź za Mną!”.

(św. Jan Paweł II)

Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci dąży do rozpalenia w sercach wszystkich dzieci miłość do misji oraz poczucie solidarności wobec swoich rówieśników na całym świecie. Dzieci niosą duchową pomoc poprzez:

– modlitwę,
– wyrzeczenia,
– świadectwo życia,
– dobre uczynki.

Papieskie Dzieło Misyjne to jakby „przedłużenie rąk papieża”. Za jego pośrednictwem pomoc dociera do wszystkich dzieci, szczególnie tych najbardziej potrzebujących.

Ofiary składane przez dzieci przybierają następujące formy:

– regularnie składają swój „grosik”, jako owoc własnych wyrzeczeń;
– dzielą się częścią tego, co otrzymują z okazji I Komunii Świętej, składając okolicznościowe koperty w misyjnym dniu Białego Tygodnia;
– podejmują własne inicjatywy i realizują różne pomysły z myślą o misjach, np. bale, kiermasze, sprzedaż lampionów, baranków itp.

Zadanie

Napisz, czym zajmują się kółka misyjne.

.....

.....

.....

Wykonaj ogłoszenie, w którym zareklamujesz działalność kółek misyjnych.

Modlitwa

Modlitwa św. Jana Pawła II o ducha misyjnego

Panie Jezu, który niegdyś wezwałeś pierwszych uczniów, aby stali się rybakami ludzi, niech także i dziś rozbrzmiewa Twoje łagodne wezwanie „Pójdź za Mną!”. Udziel chłopcom i dziewczętom tej łaski, by radośnie odpowiedzieli na Twój głos! Wspieraj w apostolskim trudzie naszych biskupów, kapłanów i osoby konsekrowane. Obdarz wytrwałością seminarzystów i wszystkich tych, którzy realizują swój ideał życiowy w pełnym oddaniu się Twej służbie. Rozbudź w naszych wspólnotach zapał misyjny. Poślij, o Panie, robotników na swoje żniwo i nie pozwól, by brak pasterzy, misjonarzy i tych, którzy poświęcają życie sprawie Ewangelii, doprowadził ludzkość do zguby. Amen

Święta księżna Jadwiga

O jasna gwiazdo na śląskim niebie, Święta Jadwigo z Trzebnicy. Twe dzieci prośby swe ślą do Ciebie, świeć nam wśród burz nawałnicy. (Pieśń o Świętej Jadwidze)

Dawno temu książę Henryk rządzący księstwem śląskim szukał żony. W tym samym czasie w dalekiej Bawarii, w zamku w Andechs, mieszkała Jadwiga, która uczyła się w szkole klasztornej. Siostry nauczyły ją czytania i pisania, muzyki, haftu, prowadzenia gospodarstwa domowego, pielęgnowania chorych, uprawiania ziół i tego wszystkiego, co było potrzebne dobrej i mądrej władczyni. Henryk poprosił o rękę Jadwigi i tak dwunastoletnia Jadwiga została żoną księcia Henryka i księżną śląską.

Jadwiga była dobrą i świętą księżną: osobiście pielęgnowała ubogich chorych, których na jej dworze przebywało zawsze trzynastu. Osobiście odwiedzała biednych, pocieszała ich i udzielała im pomocy. Miała bardzo litościwe serce dla więźniów.

Jadwiga była bardzo zatroskana o rozwój wiary w swoim księstwie. Ze swoich funduszy ufundowała wiele kościołów, klasztory i szpitale. Księżna często i długo się modliła. Była osobą bardzo skromną i nie wywyższała się z powodu swojego bogactwa. Najczęściej chodziła boso. Książę, któremu było wstyd z tego powodu, prosił ją i błagał, by włożyła buty. Kiedy to nie poskutkowało, poprosił spowiednika, by ten jej to nakazał, mając nadzieję, że jego posłucha. Ksiądz nakazał księżnej, by nosiła buty. I rzeczywiście nosiła je, ale... pod pachą lub na pasku. Jadwiga wiele cierpiała. Syn Henryk zginął pod Legnicą w bitwie z Tatarami. Pod koniec życia zamieszkała w klasztorze w Trzebnicy i tam zmarła. Była kobietą wielką, niezwykłą i mężną. Po prostu świętą.

Zadanie

Kto to jest patron? Aby odpowiedzieć poprawnie na pytanie, połącz sylaby takiego samego koloru i zapisz wyrazy od największego do najmniejszego.

DIE KRA LU MIA DZI

CE JU STA ZJI

Patron – to religijny opiekun:

– .....

– .....

– .....

– .....

Zakreśl poprawne odpowiedzi i wpisz hasło.

	tak	nie
Jadwiga urodziła się w Krakowie.	A	Ś
Jadwiga ufundowała wiele kościołów.	L	M
Jadwiga pomagała biednym.	Ą	U
Jadwiga nie umiała czytać.	P	S
Syn Jadwigi zginął w wojnie z Tatarami.	K	R

Hasło:

..... TO KRAINA, KTÓREJ PATRONKĄ JEST ŚWIĘTA JADWIGA.

Zadanie

Narysuj symbol CARITASU i napisz, czym ta organizacja się zajmuje.

.....

.....

.....

.....

Modlitwa

Modlitwa do Świętej Jadwigi Śląskiej

Wszechmogący i miłosierny Boże, dzięki Twoim natchnieniom święta Jadwiga usilnie zabiegała o pokój i pełniła dzieła miłosierdzia, udziel nam swojej łaski, abyśmy za jej przykładem starali się o pokój i zgodę między ludźmi i służyli Tobie w cierpiących niedostatek. Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg przez wszystkie wieki wieków. Amen.

O Najświętszym Sakramencie

O milcząca Hostio biała, na kolanach wielbię Cię…
(z pieśni)

Pan Jezus pozostał na zawsze między nami w Najświętszym Sakramencie. Sakrament ten jest najświętszy, ponieważ pod postaciami chleba i wina obecny jest Pan Jezus jako Bóg i jako człowiek. Na znak obecności Pana Jezusa w tabernakulum pali się wieczna lampka.

Jak za swego ziemskiego życia, tak i dziś, Pan Jezus mówi: „Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a ja was pokrzepię". Dlatego powinniśmy często odwiedzać Pana Jezusa, przebywającego w kościele w Najświętszym Sakramencie. Pan Jezus pragnie i oczekuje naszych odwiedzin. Błogosławi tym, którzy do Niego przychodzą i wysłuchuje ich modlitw.

Moje powitanie z Panem Jezusem w Najświętszym Sakramencie:

Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

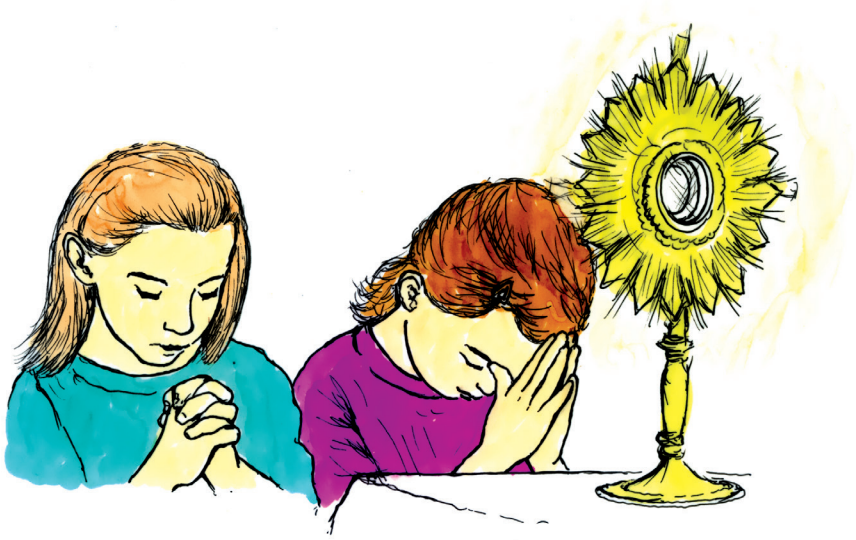

Pytanie

Co to jest Najświętszy Sakrament?

Najświętszy Sakrament jest to prawdziwe ciało i prawdziwa krew Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

Zadanie

Odczytaj hasło zapisane szyfrem, następnie dokończ zdanie.

A	K	W	I	P	M	E	C	Z	L	N
./	//..	/./	>,	[..]	[..}	.,.,	>,.,	<.,	#,	*,**

O obecności Pana Jezusa w kościele w Najświętszym Sakramencie przypomina nam

.....

/./	>,	.,.,	>,.,	<.,	*,**	./

.....

#,	./	[..}	[..]	//..	./

Napisz. Co to jest adoracja?

.....

.....

.....

.....

Zadanie

Wklej prawidłowe nazwy pod rysunkiem.

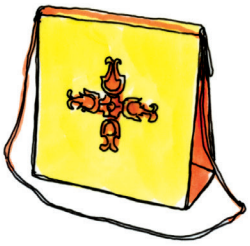

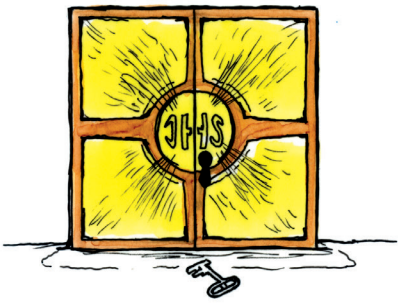

Co to znaczy być marianką?

O Maryjo, bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy!

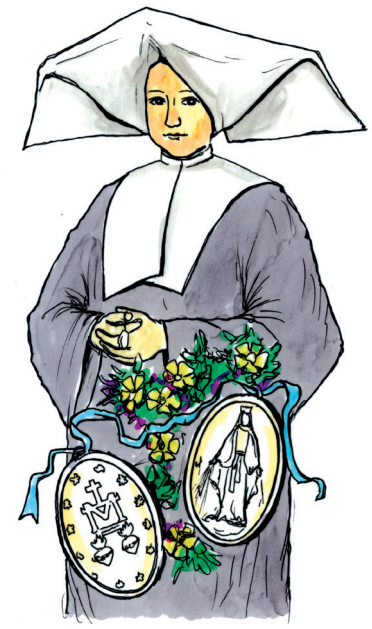

Katarzyna Laboure bardzo chciała być siostrą zakonną. Gdy powiedziała o tym ojcu, usłyszała zdecydowaną i natychmiastową odpowiedź: „Nie pójdziesz". Jednakże, kiedy miała 24 lata otrzymała wreszcie jego zgodę i wstąpiła do klasztoru Sióstr Miłosierdzia (nazywanych też siostrami szarytkami) w Paryżu. Siostry szarytki poświęcają się służbie ubogim. Także siostra Katarzyna całe życie służyła biedakom przychodzącym do klasztoru po pomoc. Miała także do wypełnienia szczególne zadanie. Pewnej nocy obudził ją chłopiec i kazał iść do kaplicy. Tam czekała na nią Matka Boża. „Bóg chce powierzyć ci misję" – powiedziała do niej Matka Boża. Katarzyna ujrzała, jak wokół Maryi tworzy się jakby owalny obraz, na brzegu którego widniały słowa: „O Maryjo, bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy". Usłyszała: „Postaraj się o wybicie medalika na ten wzór. Wszystkie osoby, które będą go nosić, otrzymają wielkie łaski". Następnie zobaczyła, że obraz się odwrócił. Zobaczyła drugą stronę medalika: była tam litera M z krzyżem oraz dwa serca: jedno – otoczone koroną cierniową, drugie – przebite mieczem".

Siostra Katarzyna opowiedziała o tym pewnemu kapłanowi, który postarał się o wybicie pierwszych kilkuset medalików. Potem następnych i następnych. Ponieważ słychać było o licznych uzdrowieniach i nawróceniach, medalik ten nazwano „cudownym medalikiem". Medalik ten nosi wiele ludzi. Jest on znakiem szczególnym Dzieci Maryi.

Zadanie

Doklej właściwe oznaczenia do „cudownego medalika”

Modlitwa

O Maryjo, bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy. I za tymi, którzy się do Ciebie nie uciekają, a zwłaszcza za nieprzyjaciółmi Kościoła i poleconymi Tobie. Amen.

Zadanie

Przeczytaj uważnie, co mówią Kasia, Ania i Gosia. Połącz wypowiedzi z odpowiednim medalikiem.

Witajcie, nazywam się Kasia, w tym roku przystąpiłam do I Komunii św., a 8 grudnia zostanę przyjęta do grona dzieci Maryi w naszej parafii. Wtedy też otrzymam medalik.

Cześć, jestem Ania. Od klasy III jestem marianką, obecnie chodzę już do liceum i uczę się w II klasie. Jak myślicie, który medalik należy do mnie?

Mam na imię Gosia, bardzo lubię przychodzić do Kościoła jako marianka, którą jestem już dwa lata. W tym roku 8 grudnia otrzymam kolejny medalik. Czy wiesz, który z medalików otrzymam?

Napisz, co robią marianki w parafii.

.....

.....

.....

.....

Wzrastać w wierze

Miejcie odwagę żyć dla Miłości, Bóg jest Miłością
(św. Jan Paweł II)

Uroczystość Pierwszej Komunii Świętej to dzień jedyny, piękny, niepowtarzalny. Długo się do niego przygotowywaliśmy. A wspomnienia z nim związane pozostaną w was na zawsze. Przeżyliśmy piękny rok. Jesteście teraz bardzo blisko Pana Jezusa. Co dalej? Czy osiągnęliście już wszystko? Nie, trzeba iść dalej. Nasza wiara ma rosnąć, rozwijać się, stawać się coraz silniejsza. Przed wami więc długa droga. Wiara jest darem. Trzeba więc najpierw dbać o to, by tego daru nie stracić. Jak? Oto kilka rad:

Staraj się dobrze zapamiętać główne prawdy wiary:

1. **Jest jeden Bóg.**
2. **Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobro wynagradza, a za zło karze.**
3. **Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty.**
4. **Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia.**
5. **Dusza ludzka jest nieśmiertelna.**
6. **Łaska Boska jest do zbawienia koniecznie potrzebna.**

Ważne jest to, by stale pogłębiać wiedzę religijną poprzez dalsze uczęszczanie na katechezę. Dobrze jest także szukać dodatkowej wiedzy i czytać książki o świętych, „Małego Gościa Niedzielnego" i inne czasopisma religijne, oglądać filmy i programy religijne.

Mamy żyć zgodnie z prawdami naszej wiary. Dlatego istotne jest regularne uczestnictwo w niedzielnej Mszy św., korzystanie z sakramentu pokuty.

Rozwijać się powinna także nasza modlitwa: ma być coraz bardziej osobistą rozmową z kochającym nas Ojcem, z przyjacielem, któremu można o wszystkim powiedzieć. Nie stanie się tak, gdy będziemy codzienną modlitwę zaniedbywać i opuszczać.

Zadanie

Napisz, co trzeba zrobić, aby nasza wiara rosła każdego dnia:

.....

.....

.....

.....

Zadanie

Pokoloruj prostokąty z prawdami wiary: 1) na żółto, 2) na zielono, 3) na czerwono, 4) na niebiesko, 5) na pomarańczowo, 6) na fioletowo

1.	Bóg jest Sędzią				Syn Boży stał się człowiekiem	
5.	Boskie:	Są trzy osoby		2.	Jest	jeden
sprawiedliwym, który za dobro wynagradza				Dusza		ludzka
jest	3.	Bóg	koniecznie potrzebna		a za zło każe	4.
Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty					Łaska Boska	
i umarł na krzyżu			nieśmiertelna		jest do zbawienia	
6.	dla naszego zbawienia					

Piosenka

Gdyby wiara twa była wielka jak
gorczycy ziarno – te słowa mówi ci Pan. (2x)
I z taką wiarą rzekłbyś do góry:
„Przesuń się, przesuń się” (2x)

Co wiem o przykazaniach?

Dekalog jest jak kompas na burzliwym morzu, który umożliwia nam trzymanie kursu i dopłynięcie do lądu.
(św. Jan Paweł II)

Bóg dał nam wielką pomoc w formie dziesięciu swoich przykazań. Pomagają nam one właściwie kształtować życie na ziemi i dążyć do wiecznego szczęścia. Najważniejszym przykazaniem jest nakaz miłowania Boga ponad wszystko, a bliźniego tak, jak siebie samego oraz tak, jak nas kocha Chrystus. Poszczególne przykazania Dekalogu pouczają nas szczegółowo, jak mamy kochać Boga i bliźniego. Kiedy przez łaskę Bóg jest w nas obecny, wówczas On sam w nas miłuje i umacnia naszą miłość. Pierwsze trzy przykazania Dekalogu koncentrują się na miłości Boga, pozostałych zaś siedem – na miłości bliźniego. Sam Bóg, który przychodzi do nas, swoją miłością umacnia naszą miłość i pomaga nam kierować się w życiu Jego przykazaniami.

Otrzymaliśmy od Boga ogromną pomoc w kształtowaniu siebie i życia na ziemi. Tą pomocą jest dziesięć przykazań Bożych, zwanych Dekalogiem. Przykazania te stanowią pomoc nie tylko w życiu ziemskim, lecz są przede wszystkim wsparciem nas w dążeniu do wiecznego zbawienia. Są jakby drogowskazami ukazującymi drogę do szczęścia wiecznego.

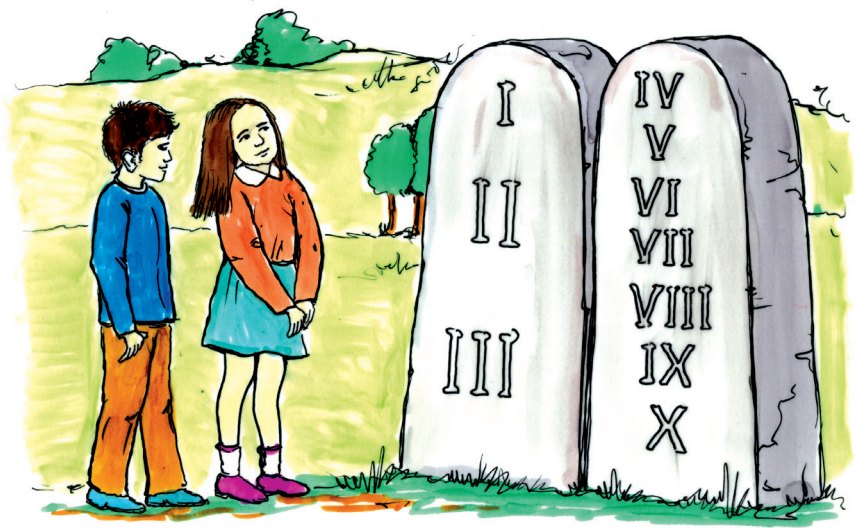

Zadanie

Rozwiąż krzyżówkę, a następnie uzupełnij zdanie.

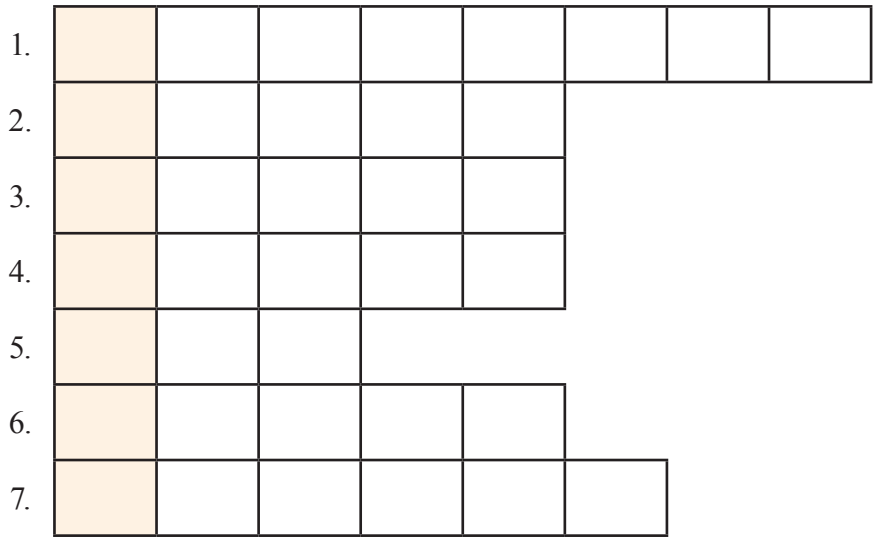

1. Inaczej rozmowa z Bogiem.
2. …… nasz.
3. Syn Boga.
4. Jezus obiecał nam ... wieczne.
5. Imię pierwszej kobiety.
6. Góra, na której Bóg dał dziesięć przykazań.
7. W kratkę lub w linie.

…… wszedł na górę i tam Bóg mu oznajmił, że Izraelici staną się Jego świętą własnością, jeżeli będą wiernie strzec Bożych nakazów.

Zadanie

Ponumeruj odpowiednio przykazania i uzupełnij brakujące w nich wyrazy.

	Nie ..... żony bliźniego twego.
	..... abyś dzień święty święcił.
	Ani żadnej rzeczy, która jego jest.
	Czcij ..... swego i ..... swoją.
	Nie mów fałszywego ..... przeciw bliźniemu swemu.
	Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.
	Nie kradnij.
	Nie zabijaj.
	Nie .....
	Nie będziesz miał ..... cudzych przede Mną.

Uzupełnij.

Najważniejszym przykazaniem jest przykazanie miłości ..... i ..... .

Brzmi ono:

.....

.....

.....

Zadanie

Dobierz w pary przykazania z odpowiednim postępowaniem.

Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.	W niedzielę jestem na Mszy świętej.
Nie kradnij.	Nie zazdroszczę nikomu niczego.
Czcij ojca swego i matkę swoja.	Nie zabieram rzeczy innych i szanuję rzeczy swoje i innych.
Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.	Szanuję rzeczy i miejsca poświęcone Bogu.
Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.	Pan Bóg jest dla mnie najważniejszy.
Ani żadnej rzeczy, która jego jest.	Rodzice mają się kochać do końca życia.
Nie pożądaj żony bliźniego twego.	Mówię prawdę.
Nie zabijaj.	Mam szanować własność swoją, cudzą i wspólną.
Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.	Wiem, co to wstydliwość.
Nie cudzołóż.	Kocham, słucham, szanuję.

Skarby Mszy św. – lekcja powtórzeniowa

Eucharystia to jest przede wszystkim ta świadomość: jestem miłowany, ja jestem miłowany. Ja, taki jaki jestem. (św. Jan Paweł II)

Wyraz „eucharystia" pochodzi z języka greckiego i oznacza dziękować. Składa się z dwóch określeń: *eu* – znaczy dobrze i *charis* – dar. Wiemy, że Eucharystia to prawdziwa ofiara, w której uczestniczą wszyscy wierni. Każdy z nas bardzo lubi gromadzić różnorodne skarby i drogocenne klejnoty. Naszym największym skarbem są ludzie, którzy nas kochają i których my kochamy. Ale te skarby zawsze możemy zobaczyć, dziś jednak poznamy skarby, które ukryte są we Mszy św., a Bóg je nam daje, aby nas nimi ubogacić.

Zadanie

Pokoloruj nazwy poszczególnych części Mszy św., a następnie przyporządkuj im kolejną cyferkę.

Zadanie

Wpisz odpowiednie litery pod cyframi i napisz naszą odpowiedź.

I	M	N	A	P	W	Z
1	2	3	4	5	6	7

5	4	3		7		6	4	2	1
.....				.....		.....			

Zadanie

Wybierz jedno zdanie z Pisma św., które chcesz zapamiętać i zapisz je poniżej.

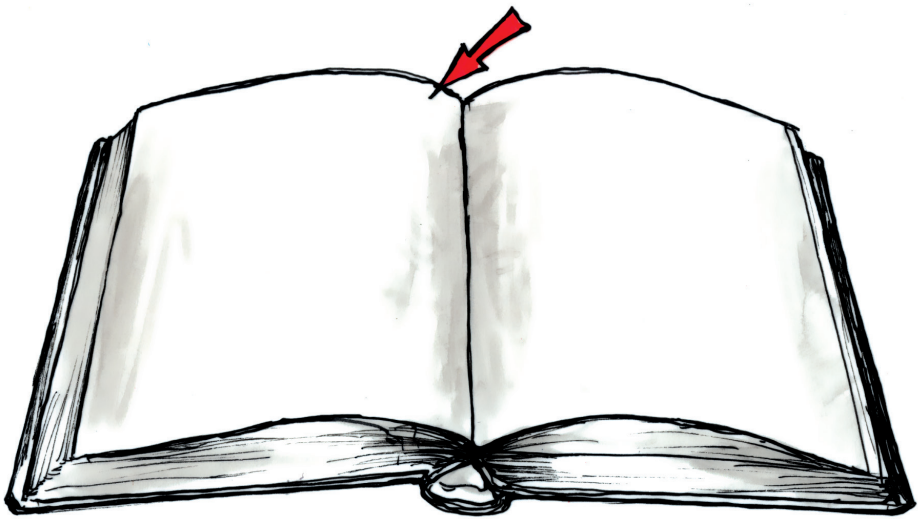

	1	2	3	4	5	6
I	A	E	I	M	R	X
II	Ą	Ę	J	N	S	Y
III	B	F	K	O	T	Z
IV	C	G	L	Ó	U	Ś
V	D	H	Ł	P	W	Ć

Rozwiąż zaszyfrowane zdanie, a dowiesz się, w jaki sposób wyraża się miłość Boga do nas.

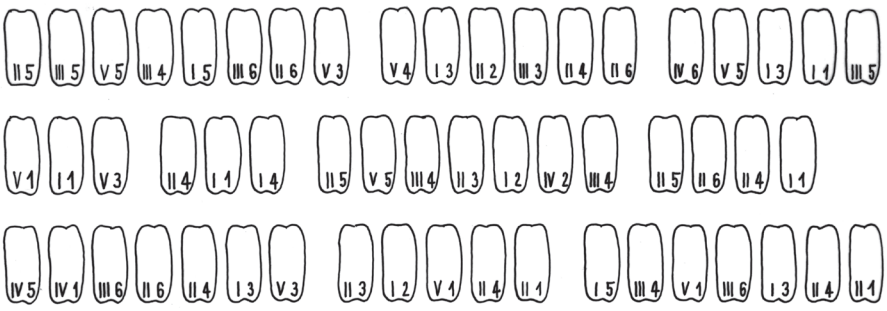

Zadanie

W czasie Mszy św. słyszymy słowa: „Pokój Pański niech zawsze będzie z wami”. Czy wiesz, co należy odpowiedzieć? Odszukaj literkę w odpowiednim okienku i wpisz ją.

T		O
D	I	U
W	C	

H		M
E		
M	I	Z

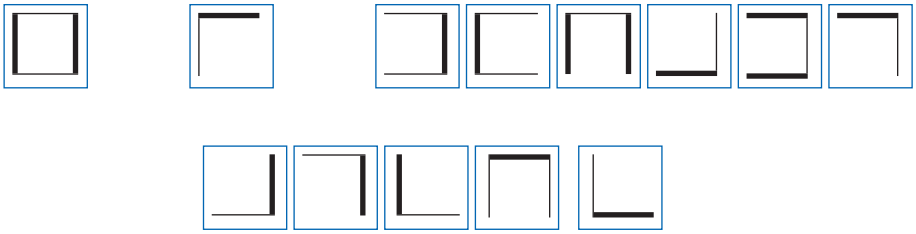

Pan Bóg daje także tobie obietnice. Wpisz swoje imię i połącz z obietnicą, o której chcesz pamiętać w swoim życiu.

.....

1. Miłość moja nie odstąpi od Ciebie. (Iz 54, 10)
2. Nie opuszczę Cię. (Hbr 13, 5)
3. Wezwij mnie w dzień niedoli, a Ja cię ocalę. (Ps 50, 15)

Pytania i odpowiedzi

Kim dla człowieka jest Pan Bóg?
Pan Bóg jest dla człowieka kochającym Ojcem.

W czym człowiek jest podobny do Boga?
Człowiek jest podobny do Boga, ponieważ został stworzony na Jego obraz i podobieństwo oraz ma duszę nieśmiertelną.

Co to jest łaska Boża?
Łaska Boża jest to dar nadprzyrodzony, którego Pan Bóg udziela nam w drodze do zbawienia.

Co to jest łaska uczynkowa?
Łaska uczynkowa jest to pomoc Boża do spełniania dobrych uczynków, potrzebnych do zbawienia.

Co to jest łaska uświęcająca?
Łaska uświęcająca jest to dar Boży, który daje nam życie nadprzyrodzone i czyni nas dziećmi Bożymi.

Co to jest grzech?
Grzech jest to odwrócenie się od Pana Boga, czyli świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych i kościelnych.

Co to jest grzech ciężki, czyli śmiertelny?
Grzech ciężki, czyli śmiertelny, jest to świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych i kościelnych w rzeczy ważnej.

Co to jest grzech lekki, czyli powszedni?
Grzech lekki, czyli powszedni, jest to przekroczenie przykazań Bożych lub kościelnych w rzeczy małej lub w rzeczy ważnej, jednak nie całkiem świadomie i dobrowolnie.

Co nakazuje Pan Bóg w pierwszym przykazaniu Bożym?
W pierwszym przykazaniu Pan Bóg nakazuje człowiekowi, by o swoim Stwórcy pamiętał, kochał Go, ufał i oddawał Mu chwałę.

Kto grzeszy przeciw pierwszemu przykazaniu Bożemu?
Przeciw pierwszemu przykazaniu Bożemu grzeszy ten, kto nie dba o swoją wiarę, kto zapomina o Bogu w modlitwie, kto źle zachowuje się w kościele oraz ten, kto wierzy w zabobony i wróżby.

Co nakazuje Bóg w drugim przykazaniu?

W drugim przykazaniu Bóg nakazuje, abyśmy imię Boże oraz imiona świętych wymawiali ze czcią.

Kto grzeszy przeciw drugiemu przykazaniu?

Przeciw drugiemu przykazaniu grzeszy ten, kto nadużywa imion Boga i świętych, kto niepotrzebnie lub fałszywie przysięga oraz ten, kto przeklina.

Co nakazuje Pan Bóg w trzecim przykazaniu?

W trzecim przykazaniu Pan Bóg nakazuje nam świętować niedzielę. Dla uczczenia Boga i na znak wiary obchodzimy także inne święta.

Kto grzeszy przeciw trzeciemu przykazaniu?

Przeciw trzeciemu przykazaniu grzeszy ten, kto bez ważnego powodu opuszcza Mszę Świętą w niedzielę oraz ten, kto ciężko i bez koniecznej potrzeby pracuje w dni święte.

Co nakazuje nam Pan Bóg w czwartym przykazaniu?

W czwartym przykazaniu Pan Bóg żąda, abyśmy kochali i szanowali swoich rodziców, opiekunów i wychowawców oraz pamiętali i służyli naszej Ojczyźnie i Kościołowi.

Kto grzeszy przeciw czwartemu przykazaniu?

Przeciw czwartemu przykazaniu grzeszy ten, kto nie szanuje swoich rodziców, opiekunów i wychowawców, kto martwi ich swoim postępowaniem lub sprawia im przykrość.

Co nakazuje Pan Bóg w piątym przykazaniu?

W piątym przykazaniu Pan Bóg nakazuje szanować zdrowie i życie swoje oraz innych. Domaga się też szanowania zwierząt i całej przyrody.

Kto grzeszy przeciw piątemu przykazaniu?

Przeciw piątemu przykazaniu grzeszy ten, kto niepotrzebnie naraża życie i zdrowie swoje lub innych, kto zabija, rani, a także ten, kto męczy zwierzęta lub niszczy przyrodę.

Co nakazuje Pan Bóg w szóstym przykazaniu?

W szóstym przykazaniu Pan Bóg przypomina, że ciało człowieka jest piękne i święte. Dlatego Bóg dał człowiekowi poczucie wstydu.

Kto grzeszy przeciw szóstemu przykazaniu?

Przeciw szóstemu przykazaniu grzeszy ten, kto zachowuje się bezwstydnie wobec siebie lub innych, kto ogląda niedozwolone filmy lub zdjęcia.

Co nakazuje Pan Bóg w siódmym przykazaniu?

W siódmym przykazaniu Pan Bóg nakazuje, abyśmy dbali o swoją własność, szanowali rzeczy społeczne i nie przywłaszczali sobie własności cudzej.

Kto grzeszy przeciw siódmemu przykazaniu Bożemu?

Przeciw siódmemu przykazaniu grzeszy każdy, kto kradnie, kto niepotrzebnie niszczy różne rzeczy, kto oszukuje lub nie oddaje pożyczonych przedmiotów i pieniędzy.

Co nakazuje Pan Bóg w ósmym przykazaniu?

Pan Bóg nakazuje w ósmym przykazaniu mówić zawsze prawdę i szanować dobre imię bliźniego.

Kto grzeszy przeciwko ósmemu przykazaniu?

Przeciwko ósmemu przykazaniu grzeszy ten, kto kłamie, obmawia i popełnia oszczerstwo.

Co nakazuje Pan Bóg w dziewiątym i dziesiątym przykazaniu?

W dziewiątym i dziesiątym przykazaniu Pan Bóg nakazuje, abyśmy się starali panować nad zachciankami i pożądaniami.

Kto grzeszy przeciw dziewiątemu i dziesiątemu przykazaniu?

Przeciw dziewiątemu i dziesiątemu przykazaniu grzeszy ten, kto dąży do złych czynów, kto jest chciwy, zazdrosny i nieżyczliwy.

Jakie jest najważniejsze przykazanie Boże?

Najważniejszym przykazaniem Bożym jest przykazanie miłości Boga i bliźniego.

1. **Będziesz miłował Pana, Boga twego, z całego serca swego, z całej duszy, z całej myśli swojej i ze wszystkich sił swoich.**
2. **A bliźniego swego jak siebie samego.**

Co to jest grzech zaniedbania?

Grzech zaniedbania polega na nie wypełnianiu obowiązków, nie udzielaniu pomocy lub nie upominaniu.

Ile jest przykazań kościelnych?

Jest pięć przykazań kościelnych.

Kto dał Kościołowi władzę ustanawiania przykazań?

Władzę ustanawiania przykazań dał Kościołowi sam Pan Jezus.

Co to jest post?

Post to ograniczanie ilości jedzenia: do jednego posiłku do syta i dwóch małych posiłków.

Co to jest wstrzemięźliwość?

Wstrzemięźliwość to powstrzymywanie się od jedzenia mięsa i potraw mięsnych.

Dlaczego Pan Jezus mógł sparaliżowanemu odpuścić grzechy?

Pan Jezus mógł sparaliżowanemu odpuścić grzechy, ponieważ jest prawdziwym Bogiem.

Co to jest nawrócenie?

Nawrócenie to przyjęcie Bożej miłości, którą objawił nam Pan Jezus.

Co się dzieje w sakramencie pokuty?

W sakramencie pokuty kapłan w zastępstwie Pana Boga odpuszcza człowiekowi grzechy popełnione po chrzcie świętym.

Co to jest rachunek sumienia?

Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie grzechów, które popełniliśmy.

Co to jest żal za grzechy?

Żal za grzechy jest to uznanie swojej winy i przeproszenie Boga za wszystkie grzechy popełnione myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem.

Kiedy nasz żal jest doskonały?

Nasz żal jest doskonały wtedy, gdy przepraszamy Boga dlatego, że kochamy Go jako naszego najlepszego Ojca.

Kiedy nasz żal jest mniej doskonały?

Nasz żal jest mniej doskonały wtedy, gdy przepraszamy Boga dlatego, że boimy się kary Bożej.

Co to jest mocne postanowienie poprawy?

Mocne postanowienie poprawy to obietnica unikania grzechów, zwłaszcza grzechów ciężkich oraz unikania wszelkich okazji do grzechu.

Co to jest spowiedź?

Spowiedź jest to wyznanie przed kapłanem wszystkich popełnionych grzechów dla otrzymania rozgrzeszenia, czyli odpuszczenia grzechów.

Co to jest zadośćuczynienie Panu Bogu?

Zadośćuczynienie Panu Bogu jest to wynagrodzenie Bogu za popełnione grzechy przez odprawienie pokuty wyznaczonej przez kapłana na spowiedzi.

Co to jest zadośćuczynienie bliźniemu?

Zadośćuczynienie bliźniemu jest to naprawienie wyrządzonej mu krzywdy lub szkody.

Z jakich części składa się Msza św.?

Msza św. składa się z czterech części: obrzędy wstępne, liturgia słowa, liturgia ofiary, obrzędy zakończenia.

Co jest celem obrzędów wstępnych w czasie Mszy św.?

Celem obrzędów wstępnych jest stworzenie wspólnoty wśród wiernych oraz przygotowanie się do uważnego słuchania słowa Bożego i godnego sprawowania Eucharystii.

Co robimy w czasie liturgii słowa?

W czasie liturgii słowa modlimy się i słuchamy słowa Bożego.

Co to jest Msza Święta?

Msza Święta jest to ofiara Nowego Testamentu, w której Pan Jezus, pod postaciami chleba i wina, ofiaruje się za nas swemu Ojcu.

Czym różni się Msza Święta od ofiary na krzyżu?

Msza Święta różni się tym od ofiary na krzyżu, że na krzyżu Pan Jezus ofiarował się za nas w sposób krwawy, a we Mszy Świętej ofiaruje się w sposób bezkrwawy.

Co czyni kapłan we Mszy Świętej w czasie przygotowania darów ofiarnych?

Kapłan podczas przygotowania darów ofiarnych składa na ołtarzu chleb i wino, które staną się ciałem i krwią Pana Jezusa.

Co dzieje się podczas przeistoczenia we Mszy Świętej?

Podczas przeistoczenia we Mszy Świętej kapłan przemienia chleb i wino w ciało i krew Pana Jezusa.

Co to jest Komunia Święta?

Komunia Święta jest to spożywanie ciała i krwi Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

Co to jest Najświętszy Sakrament?

Najświętszy Sakrament jest to prawdziwe ciało i prawdziwa krew Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

Modlitwy i katechizm

Pod Twoją obronę

Pod Twoją obronę uciekamy się,
Święta Boża Rodzicielko.
Naszymi prośbami racz nie gardzić
w potrzebach naszych,
ale od wszelakich złych przygód
racz nas zawsze wybawiać,
Panno chwalebna i błogosławiona.
O Pani nasza!
Orędowniczko nasza,
Pośredniczko nasza,
Pocieszycielko nasza!
Z Synem swoim nas pojednaj,
Synowi swojemu nas polecaj,
swojemu Synowi nas oddawaj.

Modlitwa przed nauką religii

Duchu Święty, który oświecasz serca i umysły nasze, dodaj nam zdolności i ochoty, aby ta nauka była dla nas pożytkiem doczesnym i wiecznym. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Modlitwa po nauce religii

Dzięki Ci, Boże, za światłość tej nauki. Pragniemy, abyśmy nią oświeceni, mogli Cię zawsze wielbić i wolę Twoją wypełniać na wieki. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Wyznanie wiary – Credo

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzo-

nego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, Światłość ze Światłości. Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał dnia trzeciego, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych; a królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez Proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostolski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie. Amen.

Główne prawdy wiary

1. Jest jeden Bóg.
2. Bóg jest Sędzią sprawiedliwym, który za dobro wynagradza, a za zło karze.
3. Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży; Duch Święty.
4. Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia.
5. Dusza ludzka jest nieśmiertelna.
6. Łaska Boska jest do zbawienia koniecznie potrzebna.

Dziesięć przykazań Bożych

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana, Boga twego, nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czcij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.

6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego twego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

Pięć przykazań kościelnych

1. W niedzielę i święta nakazane uczestniczyć we Mszy świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.
2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
3. Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię Świętą.
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w czasie Wielkiego Postu powstrzymywać się od udziału w zabawach.
5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Dwa przykazania miłości

1. Będziesz miłował Pana, Boga twego, z całego serca swego, z całej duszy, z całej myśli swojej i ze wszystkich sił swoich.
2. A bliźniego swego jak siebie samego.

Uczynki miłosierdzia co do duszy

1. Grzesznych upominać.
2. Nieumiejętnych pouczać.
3. Wątpiącym dobrze radzić.
4. Strapionych pocieszać.
5. Krzywdy cierpliwie znosić.
6. Urazy chętnie darować.
7. Modlić się za żywych i umarłych.

Uczynki miłosierdzia co do ciała

1. Głodnych nakarmić.
2. Spragnionych napoić.
3. Nagich przyodziać.
4. Podróżnych w dom przyjąć.
5. Więźniów pocieszać.
6. Chorych nawiedzać.
7. Umarłych pogrzebać.

Warunki dobrej spowiedzi

1. Rachunek sumienia.
2. Żal za grzechy.
3. Mocne postanowienie poprawy.
4. Spowiedź szczera.
5. Zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu.

Rachunek sumienia przed I Komunią Świętą

Przykazanie pierwsze

- Opuszczałem modlitwy codzienne (czasami, często).
- Nigdy się nie modliłem (Nie modliłem się rano, wieczorem, przy posiłkach).
- Nie byłem skupiony podczas modlitwy.
- Przeszkadzałem innym w modlitwie.
- Byłem przesądny, wierzyłem we wróżby, horoskopy.

Przykazanie drugie

- Wymawiałem imiona święte z przyzwyczajenia, w gniewie, w żartach.
- Przeklinałem.
- Składałem fałszywe przysięgi.

Przykazanie trzecie

- Z własnej winy opuściłem Mszę Świętą w niedzielę, w święto nakazane (ile razy, dlaczego).
- Spóźniłem się na Mszę św. z własnej winy.
- W kościele zachowywałem się niegrzecznie, rozmawiałem, przeszkadzałem innym.
- W dniu świątecznym wykonywałem niepotrzebne prace.

Przykazanie czwarte

- Byłem nieposłuszny rodzicom.
- Zasmucałem ich złym postępowaniem.
- Nie pomagałem swoim rodzicom, kłóciłem się z nimi, pyskowałem, okłamywałem swoich rodziców.
- Wstydziłem się rodziców.
- Byłem niegrzeczny na lekcjach, przeszkadzałem.

- Nie szanowałem ludzi starszych (dziadka, babcię) dokuczałem im, naśmiewałem się z chorych.
- Kłóciłem się z rodzeństwem, biłem ich, żyłem w niezgodzie z rodzeństwem.
- Dawałem zły przykład młodszemu rodzeństwu.

Przykazanie piąte

- Szkodziłem sobie na zdrowiu przez niezdrowe jedzenie.
- Paliłem papierosy, piłem alkohol.
- Naraziłem swoje zdrowie i życie przez niebezpieczne zabawy, nieprzestrzeganie zasad ruchu drogowego.
- Skrzywdziłem innych: zraniłem bliźniego, biłem, przezywałem, wyśmiewałem się, narażałem życie i zdrowie innych (przez podstawianie nogi, popychanie).
- Namawiałem innych do złego.
- Dręczyłem zwierzęta.

Przykazanie szóste i dziewiąte

- Kupowałem, oglądałem gazety z bezwstydnymi ilustracjami.
- Szukałem i wchodziłem na strony internetowe z bezwstydnymi zdjęciami.
- Oglądałem filmy dla dorosłych.
- Myślałem, mówiłem bezwstydnie, podglądałem innych.
- Bawiłem się nieskromnie sam, z innymi.

Przykazanie siódme

- Ukradłem (co, komu, dlaczego?).
- Psułem, niszczyłem rzeczy cudze, wspólne, własne.
- Brałem rodzicom pieniądze bez ich wiedzy i zgody.
- Nie oddałem pożyczonych rzeczy.

Przykazanie ósme

- Kłamałem (dlaczego?).
- Obmawiałem innych, oczerniałem, posądzałem bezpodstawnie innych.

Przykazanie dziesiąte

- Pragnąłem, postanowiłem zabrać, zniszczyć cudzą rzecz.

Grzechy główne

- Byłem pyszny i zarozumiały, wynosiłem się nad drugich.
- Gardziłem biedniejszymi i słabszymi i wyśmiewałem się z nich.
- Byłem skąpy, nie dzieliłem się z innymi.
- Byłem nieżyczliwy dla innych, nie zwalczałem swojej zazdrości.
- Gniewałem się na innych, kłóciłem się z innymi, wyzywałem.
- Byłem leniwy i z lenistwa zaniedbywałem naukę, obowiązki, pomaganie w domu.
- Z łakomstwa objadałem się.

Zastanów się, czy masz inne grzechy, nie wymienione w rachunku sumienia?

Co jest twoją wadą główną? Pomyśl, jak możesz nad nią pracować?

Dodatek

Katecheza 22

Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną	Czcij ojca swego i matkę swoją
Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno	Nie zabijaj
Pamiętaj abyś dzień święty święcił	Nie cudzołóż
Nie kradnij	Nie pożądaj żony bliźniego swego
Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu	Ani żadnej rzeczy, która jego jest

Katecheza 36

RACHUNEK SUMIENIA
ŻAL ZA GRZECHY
MOCNE POSTANOWIENIE POPRAWY
SZCZERA SPOWIEDŹ
ZADOŚĆUCZYNIENIE PANU BOGU I BLIŹNIEMU

Katecheza 38

PAN Z WAMI	I Z DUCHEM TWOIM
W IMIĘ OJCA I SYNA, I DUCHA ŚWIĘTEGO	BO ZGRZESZYLIŚMY PRZECIW TOBIE
ZMIŁUJ SIĘ NAD NAMI, PANIE	AMEN
OKAŻ NAM, PANIE, MIŁOSIERDZIE SWOJE	I DAJ NAM SWOJE ZBAWIENIE

Katecheza 43

Sekret

Katecheza 53

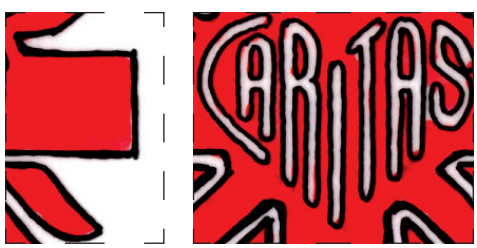

Katecheza 56

BURSA

TABERNAKULUM

MONSTRANCJA

DIAKON

WIECZNA LAMPKA

Katecheza 57

Krzyż – symbol męki Pana Jezusa.

Maryja z rękoma rozłożonymi. z których rozchodzą się promienie, oznaczające obfite łaski udzielane osobom, które o nie proszą.

Serce Matki Bożej.

Słowa modlitwy, o którą prosiła Matka Boża.

Serce Pana Jezusa.

Kula ziemska – symbol całego świata i ludzkości.

12 gwiazd – symbol Wniebowzięcia Matki Bożej i Kościoła

Literka M – symbol Maryi

Spis treści

Drogie Dzieci! 5

I. Bóg pragnie zamieszkać w naszych sercach

1. Wielkie przygotowanie – Pan Jezus coraz bliżej mojego serca 8
2. Jestem dzieckiem Boga 10
3. Łaska Boża – duchowy dar z nieba dla człowieka 12
4. Zło grzechu w sercu człowieka 15
5. Nie każdy grzech jest taki sam 18

II. Bóg daje nam drogowskazy do dobrego życia

6. Przykazania – Boże prawo dla człowieka 22
7. Tylko Bogu oddajemy cześć – pierwsze przykazanie Boże 25
8. Rachunek sumienia z pierwszego przykazania Bożego 28
9. Czcimy imię Pana Boga, Matki Bożej i świętych – drugie przykazanie Boże 30
10. Rachunek sumienia z drugiego przykazania Bożego 33
11. Niedziela – pamiątką Zmartwychwstania. Trzecie przykazanie Boże 35
12. Rachunek sumienia z trzeciego przykazania Bożego 38
13. Czcimy i szanujemy naszych rodziców – czwarte przykazanie Boże 40
14. Rachunek sumienia z czwartego przykazania Bożego 43
15. Szanujemy życie i zdrowie. Troszczymy się o przyrodę – piąte przykazanie Boże 45
16. Rachunek sumienia z piątego przykazania Bożego 48
17. Nasza troska o postawę skromności i wstydliwości – szóste przykazanie Boże 50

18. Trzeba szanować każdą własność –
siódme przykazanie Boże 53
19. Rachunek sumienia z siódmego przykazania Bożego 55
20. Zawsze mówimy prawdę i w niej żyjemy –
ósme przykazanie Boże 57
21. O dobrych myślach i pragnieniach –
dziewiąte i dziesiąte przykazanie Boże 60
22. Dwa przykazania miłości – Boga i bliźniego..... 63
23. Zaniedbane dobro 66

III. Jestem dzieckiem Kościoła

24. Pięć przykazań kościelnych..... 70
25. Przykazania kościelne – święta nakazane..... 73
26. Przykazania kościelne – o poszczeniu..... 76

IV. Spotkanie z miłosiernym Bogiem

27. Pan Jezus odpuszcza grzechy..... 80
28. Pan Jezus jest dobrym pasterzem 83
29. Przypowieść o miłosiernym ojcu i marnotrawnym synu ... 86
30. Ustanowienie sakramentu pokuty 89
31. Rachunek sumienia – z Jezusem oceniam swoje życie 92
32. Żal za grzechy – szczere przeproszenie Pana Boga 94
33. Mocne postanowienie poprawy 97
34. Spowiedź szczera – wyznanie grzechów..... 99
35. Zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu 102
36. Przygotowanie do sakramentu pokuty.
Lekcja powtórzeniowa 104

V. Nasze spotkanie z Jezusem w ofierze Mszy Świętej

37. Msza Święta. Spotkanie z Panem Jezusem..... 108
38. Msza Święta – obrzędy wstępne..... 111

39. Liturgia słowa Bożego – słuchamy i odpowiadamy na słowo Boże 114
40. Msza Święta – Pan Jezus ofiarował się za nas 117
41. Msza Święta – Pan Jezus karmi nasze dusze..... 120
42. Pan Jezus przychodzi do mnie w Komunii Świętej..... 122
43. Moje dziękczynienie 124
44. Obrzędy zakończenia – Pan Jezus nam błogosławi..... 126

VI. Panie Jezu, dziś przychodzisz także do mnie

45. Trwać w przyjaźni z Panem Jezusem. O regularnej spowiedzi św. 130
46. Odnawiamy nasze przyrzeczenia chrzcielne..... 133
47. Uroczysty dzień Pierwszej Komunii Świętej..... 136
48. Biały tydzień – czas mojej wdzięczności za Pierwszą Komunię Świętą 138
49. Razem z klasą wybieramy się na pielgrzymkę 140
50. Tajemnica pierwszych piątków..... 142
51. Dziękujemy Bogu za kolejny rok szkolny..... 144

VII. Katechezy dodatkowe

52. Mój modlitewnik 148
53. Caritas w mojej parafii 150
54. Kółka misyjne – pomagamy misjonarzom 152
55. Święta księżna Jadwiga 154
56. O Najświętszym Sakramencie 157
57. Co to znaczy być marianką? 160
58. Wzrastać w wierze 163
59. Co wiem o przykazaniach? 165
60. Skarby Mszy św. – lekcja powtórzeniowa..... 169

Pytania i odpowiedzi 173
Modlitwy i katechizm 178
Rachunek sumienia przed I Komunią Świętą 182
Dodatek..... 185

Notatki

Notatki

Notatki

Notatki